

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

IMNUL UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”

VIVAT MEDICINA!

Versuri: Grigore Vieru

Muzică: Gheorghe Mustea

Aici în inima cetății,
Într-un divin așezământ,
Străluce steaua sănătății,
Unui popor străvechi și sfânt.

Acesta templul tău să fie,
Mai sus tu slava să-i ridici!
Aici credința este vie
Și-i multă patrie aici!

REFREN:

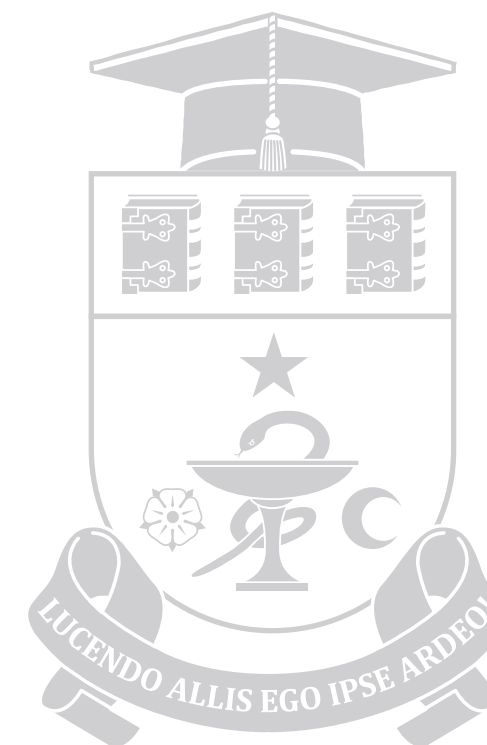
Vivat, vivat Medicina
Și-ale ei victorii!
Fruntea noastră ei se-nchină
Vivat profesorii!
Vivat Universitatea,
Vivat Medicina!
Vivat, vivat sănătatea,
Viața și lumina!

Aceasta-i Medicina noastră,
Un dar atât de mininat!
S-o vadă cât e de măiastră
S-ar bucura și Hippokrates!

De-aici pornind, ajungi departe,
Voiești, cutezi, te-nalți,
Aici se face multă carte
Și multă glorie aici!

REFREN:

Vivat, vivat Medicina
Și-ale ei victorii!
Fruntea noastră ei se-nchină
Vivat profesorii!
Vivat Universitatea,
Vivat Medicina!
Vivat, vivat sănătatea,
Viața și lumina!

Responsabil de ediție: Ion Ababii

Colectivul de autori: Gheorghe Baci (coordonator),
Ion Ababii, Olga Cernețchi, Gheorghe Rojnoveanu,
Mihail Gavriliuc, Emil Ceban, Oleg Lozan, Valeriu Chicu,
Didina Nistreanu, Silvia Ciubrei, Lilian Șaptefrați,
Gheorghe Plăcintă, Ion Lupan, Nicolae Ciobanu,
Mircea Bețiu, Eugen Bendelic, Valeriu Revenco,
Andrei Romancenco, Liubovi Karnaeva,
Sergiu Berliba, Marcel Abraș

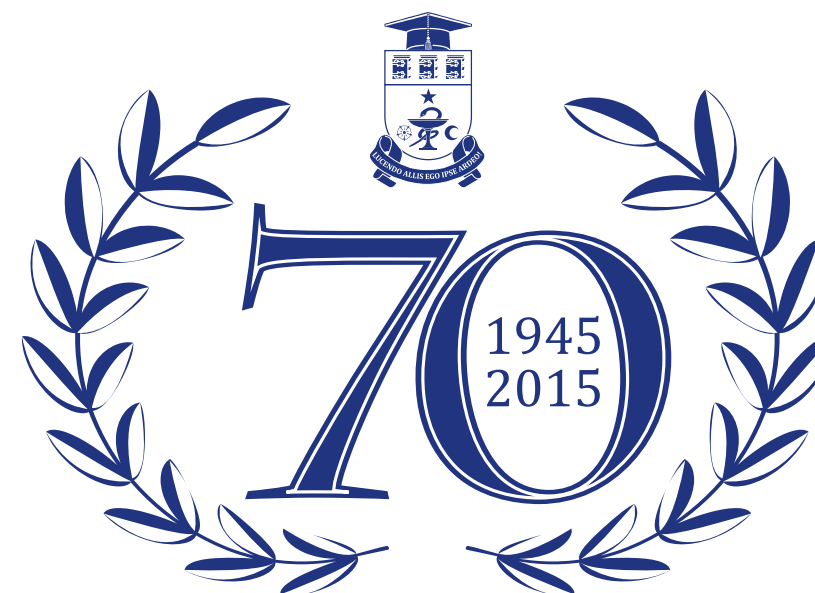
Redactor: Sofia Fleștor

Traducere: Viorica Macovei

Concept: Silvia Ciubrei, Alina Timotin

Design: Andrei Ichim

Imagini: Arhiva Foto USMF „Nicolae Testemițanu”

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova / colectiv de aut.: Gheorghe Baci (coord.), Ion Ababii, Olga Cernețchi [et al.]; resp. de ed.: Ion Ababii; trad.: Viorica Macovei. – Chișinău: S. n., 2015 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 228 p.

Text paral.: lb. rom., engl. – Bibliogr.: p. 228. – 500 ex.
ISBN 978-9975-66-474-5.

Tipar: Elan Poligraf SRL, str. Mesager - 7

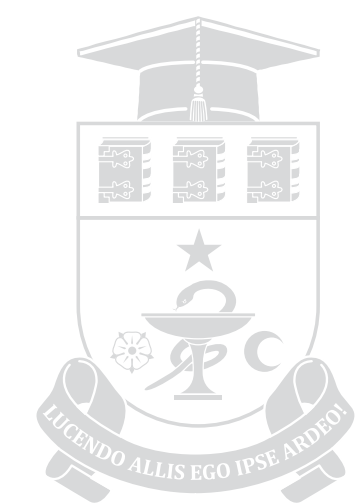
© USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, 2015

Chișinău, 2015

CUPRINS

O istorie scrisă / A written history.....	7
I. INSTITUTUL DE STAT DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU. FONDAREA ȘI PRIMII CONDUCĂTORI (1945-1959)	9
Evenimente și fapte (1945-1959)	46
Events and Facts (1945-1959).....	48
II. CONSOLIDAREA ACTIVITĂȚII ALMA MATER (1960-1994)	51
Evenimente și fapte (1960-1994).....	110
Events and Facts (1960-1994).....	113
III. STRATEGIA DE MODERNIZARE A UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA (1995-2015)	117
Evenimente și fapte (1995-2015).....	214
Events and Facts (1995-2015).....	220
Bibliografie.....	228

1945
2015

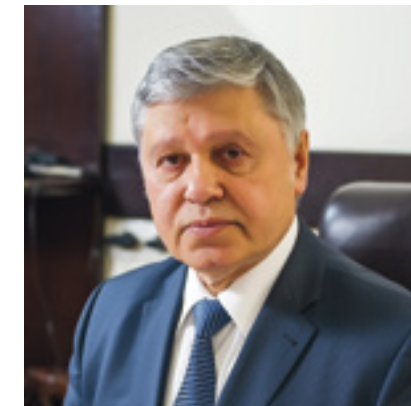
O ISTORIE SCRISĂ

Cele șapte decenii de dezvoltare a învățământului superior medical și farmaceutic autohton pot fi descrise pe scurt ca fiind remarcabile. Evenimente deosebite, personalități notorii, oameni și fapte – toate au făcut ca Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu” din Republica Moldova să prindă contur, să se dezvolte continuu și să devină una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din țară și cu mare pondere în regiune.

Ajunși la această etapă, cinstim memoria predecesorilor și continuăm să contribuim la prosperarea Universității, în speranța că eforturile noastre vor fi apreciate de generațiile viitoare. Important este că am moștenit și am dezvoltat tradiții frumoase și valoroase, care vor servi drept bază pentru afirmarea discipolilor Alma Mater atât în țară, cât și peste hotare.

Avem încă multe planuri de viitor și obiective strategice, care trebuie realizate, dar care se vor regăsi în alte pagini. Acum, însă, Vă invităm să parcurgeți o istorie de succes pe care am scris-o împreună.

*Ion Ababii, rector,
profesor universitar, dr. hab. șt. med.,
academician al AȘM*

A WRITTEN HISTORY

Those seven decades of development of national higher medical and pharmaceutical education can be shortly described as remarkable. Special events, outstanding figures, people and deeds – all together made *Nicolae Testemitanu* State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova to take shape, to continuously develop and become one of the most prestigious institutions of higher education in the country, highly rated in the region.

Having achieved this stage, we honour the memory of predecessors and continue to contribute to the prosperity of the University in the hope that our efforts will be appreciated by future generations. What is important is that we have inherited and developed beautiful and valuable traditions, which will serve as ground for Alma Mater disciples to assert themselves both in the country as well as abroad.

We have set many plans and strategic goals that need to be achieved in the future, however they will be reflected in other pages. Now, we invite you to run through a success history, which we have written together.

*Ion Ababii, Rector,
MD, PhD, Professor,
Academician of ASM*

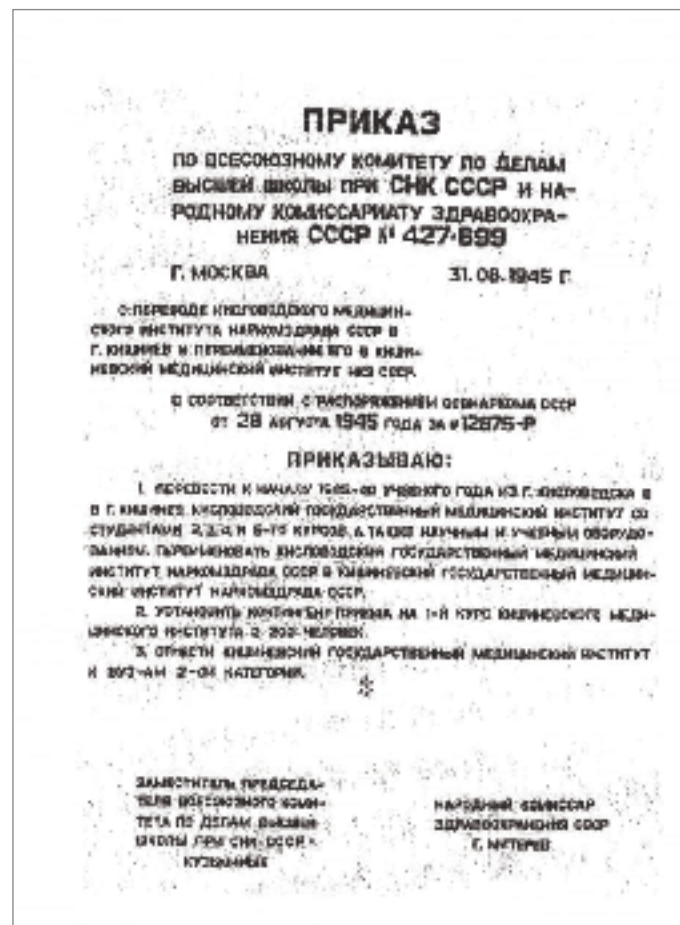
I

1945-1959

INSTITUTUL DE STAT DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU. FONDAREA ȘI PRIMII CONDUCĂTORI (1945-1959)

Fondarea **Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC)**, în anul 1945, după Al Doilea Război Mondial, a fost un eveniment istoric de o importanță majoră pentru populația basarabeană. Astfel, s-a deschis calea spre afirmare, evoluție și consolidare a învățământului superior medical și a științei medicale, care a favorizat schimbări esențiale în sistemul de sănătate publică – posibilitatea de a pregăti medici de înaltă calificare în țară.

Procesul de organizare a institutului a început cu adresarea Guvernului RSSM (2 iulie 1945) către conducerea URSS cu solicitarea de a transfera la Chișinău Institutul de Medicină din Kislovodsk, creat în baza Institutului de Medicină nr. 1, Institutului de Medicină nr. 2 și Institutului de Pediatrie din Leningrad și a reprezentanților altor instituții de profil din Federația Rusă. Ulterior, prin Hotărârea Sovietului Comisarilor Poporului nr. 12875 din 28.08.1945 și Ordinul președintelui adjunct al Comitetului pentru problemele școlii superioare și al comisarului poporului al Ocrotirii Sănătății al URSS nr. 427/699 din 31.08.1945, a fost oficializat transferul instituției respective la Chișinău. În scopul executării dispozițiilor guvernamentale, Guvernul RSSM a format o comisie oficială constituită din: adjuncții comisarului poporului al Ocrotirii Sănătății Nikolai Ejov (președinte), Moisei Ghehtman și Serghei Balakin, directorul ISMC Ipatie Sorocean și reprezentanții unor structuri statale. Această comisie urma să asigure condițiile de primire și cazare a cadrelor didactice și a studenților din anii II-V și să contribuie la stabilirea bazei tehnico-materiale a institutului.

Transferul Institutului de Medicină din Kislovodsk s-a desfășurat în condiții socio-economice anevoioase, marcate de un șir de dificultăți, cauzate atât de pregătirea bazelor pentru studii, cât și de lipsa spațiului locativ necesar personalului didactic și studenților. În orașul distrus grav de război, nu existau

suficiente sedii care puteau fi folosite în acest scop. Comisia nominalizată a decis să amplaseze noul institut în clădirile fostului Spital Militar, construit în 1905, la marginea orașului Chișinău, în apropiata vecinătate cu Spitalul de Boli Infecțioase (actualmente, Spitalul de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”), situat în preajma satului Buiucani, care, ulterior, a devenit parte componentă a orașului.

Aspectul Blocului central al ISMC, în care activau și organele administrative ale institutului, a rămas neschimbat până la sfârșitul anilor '50 ai secolului al XX-lea. Clădirile avariate au fost restaurate, în mare parte, cu ajutorul studenților. La începutul anilor '60, rectorul Nicolae Testemițanu a început construcția a două clădiri noi, cu patru niveluri, anexate de ambele părți ale edificiului vechi, după proiectele elaborate de către renumitul arhitect chișinăuian Valentin Voițehovschi (1909-1977).

În toamna anului 1945, la Gara Feroviară Visterniceni din Chișinău, a sosit personalul didactic și 570 de studenți (anii II-V), biblioteca, utilajul didactic și de cercetare al Institutului de Medicină din Kislovodsk. Fondul bibliotecii constituia 12 mii de pu-

blicații, printre care și o colecție de carte rară și veche, care a aparținut medicului și savantului german Richard Koch. Astfel, ISMC și-a început activitatea cu un mare potențial intelectual – renumiți medici-savanți din instituții de profil recunoscute, care au moștenit vechile și frumoasele tradiții didactico-științifice, obținute în valoroase școli medicale, – și cu o bază tehnico-materială consolidată.

La 20 octombrie 1945, oficial, a început procesul de studii la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău – un eveniment semnificativ în evoluția învățământului superior medical și a științei medicale pe teritoriul basarabean. Inițial, în cadrul institutului funcționau 13 catedre, la care activau 130 de profesori, inclusiv 20 de doctori habilitați și 23 de doctori în științe.

Mai mult de un deceniu, ISMC a dispus doar de două blocuri de bază, existente și astăzi. În curtea institutului se afla o altă clădire, care, inițial, a servit drept sediu pentru conducere, iar mai apoi aici au fost transferate catedrele cu profil medico-biologic: anatomie, patofiziologie, medicină legală, histologie, anatomie patologică, anatomie topografică. Tot aici

▲ Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în anii postbelici (1945-1946)

se aflau și câteva clădiri mai mici, cu un singur nivel, unde erau amplasate catedrele de fiziologie normală, de farmacologie, de fizică, de chimie, de limbi străine ș.a.

Cea mai mare parte a studenților a fost cazată în căminele de pe strada Kiev, 137 (actualmente, strada 31 August 1989), colț cu strada Serghei Lazo, iar lectorii locuiau pe strada Pirogov (actualmente, strada Mihail Kogălniceanu), în clădirea în care, ulterior, a fost transferat Dispensarul Oncologic. La început, majoritatea catedrelor teoretice își desfășurau procesul de studii în Blocul central și în clădirile din curtea institutului. Seminarele la disciplinele clinice aveau loc în spitalele din oraș, iar cursurile teoretice – în 4 aule mici, amplasate la etajul doi al Blocului central. Sălile mici și lipsa spațiilor pentru studii nu erau un obstacol pentru buna desfășurare a procesului de învățământ.

Catedrele, care activau în cadrul ISMC, erau conduse de profesorii: A. P. Lavrentiev (anatomie), A. A. Troițki (anatomie topografică), A. N. Nikogosean (igienă), B. I. Șarapov (neurologie), A. A. Zubkov (fiziologie), A. N. Molohov (psihiatrie), N. T. Starostenko (boli interne), V. P. Cekurin (otorinolaringologie), I. N. Kurlov (oftalmologie), V. A. Sinelnikov (biologie) și de conferențiarilor: M. Ia. Ghehtman (organizarea ocrotirii sănătății), N. N. Kuznețov (histologie), B. I. Leonov (chimie anorganică), B. M. Kurțer (fiziologie patologică), S. I. Lealikov (farmacologie), V. P. Eremeev (limbi străine) ș.a. În calitate de lectori-asistenți s-au încadrat și profesioniști autohtoni, care și-au făcut studiile în diferite centre universitare europene. Printre aceștia au fost: S. D. Goligorski, M. I. Krasilșcik, A. S. Frank, L. B. Șraiber, I. A. Orenștein, M. H. Beringher, P. I. Litvak, A. I. Kogan; lingviștii S. M. Smirnov și R. S. Poznanskaia, care au contribuit

la formarea cadrelor didactice din primele promoții de medici autohtoni.

Primul director, fondator al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, a fost **Ipatie Sorocean**, de al cărui nume este legată etapa inițială de dezvoltare a școlii superioare medicale, pe care a condus-o în cea mai complicată perioadă a anilor postbelici (1945-1948).

S-a născut la 31 martie 1900, în satul Ciornaia, regiunea Odesa. După absolvirea Institutului de Medicină din Odesa (1926), a lucrat în calitate de medic în satul Nezavertailovka și în orașelul Balta, RASSM. În timpul războiului a activat în calitate de chirurg principal la Spitalul Militar din or. Soci, iar după demobilizare a fost numit vicecomisar al Ocrotirii Sănătății din RSSM. Sub conducerea Domniei Sale, în următorii trei ani, au avut loc primele admiteri (1945-1947) și au finalizat studiile primele promoții de absolvenți (1946-1948). A depus toate eforturile pentru a le crea studenților condiții adecvate de studii și de trai și a asigura catedrele cu profesori, materiale didactice și utilaje de laborator.

Colaborarea eficientă și fructuoasă a directorului Ipatie Sorocean cu primii decani ai Facultății de Medicină Generală, Alexei Lvov și Mihail Borzov, s-a repercutat pozitiv asupra imaginii ISMC și a stimulat interesul tineretului studios.

În memoria mediciniștilor, Ipatie Sorocean a rămas conducătorul și educatorul etalon, un model demn de urmat. Reprezentanții primelor promoții îi apreciază înalt activitatea, energia neseacă și com-

portamentul părintesc. Aceștia își amintesc cu drag despre faptele sale concrete și atitudinea binevoitoare, pe care o manifesta față de ei.

Fondatorul și legendarul director al ISMC, Ipatie Sorocean, a fost succedat de **Nikolai Harauzov** (1948-1951), doctor în științe medicale, farmacolog.

S-a născut în 1907 în or. Vologda (Federația Rusă). După absolvirea Institutului de Medicină nr. 1 din Leningrad, a rămas să activeze în calitate de asistent la această instituție. În timpul războiului a fost înrolat ca medic, apoi ca medic-șef al diferitor structuri militare.

În postul de director, Nikolai Harauzov a continuat strategia de dezvoltare a institutului, începută de predecesorul său. A fost primul care a implementat pregătirea cadrelor medicale și științifice prin doctorat și ordinatură, a intensificat activitatea științifică și a inițiat crearea consiliilor științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor în științe medicale, a diversificat activitatea comisiilor metodice. Sub egida Domniei Sale au fost elaborate și editate primele două culegeri de lucrări științifice ale colaboratorilor ISMC (1949-1950), consacrate problemelor stringente la acea etapă, și a fost susținută prima teză de doctor în științe medicale de către Natalia Gheorghiu (1948). A sprijinit cu mare grijă tineretul în activitatea de cercetare. În scurt timp a reușit să ridice calitatea procesului de instruire a studenților, încurajând tinerii din satele republicii.

În perioada activității lui Nikolai Harauzov a fost stabilită durata studiilor de 6 ani la ISMC și a absolvit prima promoție (1950), constituită din 242 de medici, – tinerii înmatriculați în 1945.

Realizările obținute de colectivul institutului sub conducerea lui Nikolai Harauzov au fost continuate de **Leonid Ganul** (1951-1953), numit în funcția de director prin transfer de la Institutul de Medicină din Lvov.

S-a născut în 1912 în satul Velikaia Mecetnea, raionul Krivooziorsk, regiunea Odesa. A absolvit Institutul de Medicină din Odesa, după care a activat în diverse instituții medicale. În anii războiului a deținut postul de medic-șef al unui spital de evacuare. Din 1946 până în 1951 a exercitat funcțiile de medic-șef, colaborator științific superior, director al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului din or. Lvov.

Sub conducerea lui Leonid Ganul, au fost perfecționate metodele de predare, institutului i s-a acordat dreptul de a organiza susținerea tezelor de doctor la 16 specialități medicale, s-au îmbunătățit baza materială a catedrelor și condițiile de trai ale studenților. În acea perioadă, institutul devine un centru de acordare a ajutorului medical în întreaga republică. Catedrele clinice prestau servicii specializate în localitățile rurale. În 1952 se fondează Biroul metodic central, menit să evalueze activitatea metodicodidactică a institutului. Multe cadre didactice desfășoară stagii în alte instituții similare din URSS. În anii

1951-1952, pentru prima dată, a fost permisă divizarea grupelor studențești în două subgrupe la lecțiile practice. Directorul Leonid Ganul a fost antrenat și în activitatea didactică a Catedrei de obstetrică și ginecologie.

Un alt reformator al învățământului superior medical din Moldova, **Nikolai Starostenko**, a deținut funcția de director al ISMC între anii 1953 și 1959.

S-a născut în 1897 în orașul Kirovograd. A absolvit Institutul de Medicină din Kiev. Ulterior, a activat în calitate de asistent și asistent superior la Clinica Institutului de Fiziologie a Produselor Alimentare din Odesa (1932-1941). În 1938 a susținut teza de doctor în științe medicale. În anii celui de Al Doilea Război Mondial a activat în calitate de internist superior la un spital militar de campanie.

În 1946 a fondat Catedra de medicină internă, pe care a condus-o timp de 26 de ani. În 1950 a susținut teza de doctor habilitat în științe medicale, iar în 1951 a obținut titlul științifico-didactic de profesor. Sub egida profesorului Nikolai Starostenko, în cadrul ISMC, au fost susținute 28 de teze de doctor și 4 de doctor habilitat în științe medicale. Timp de 8 ani a lucrat ca profesor la ISMC, iar în 1953 a fost numit în funcția de director. A contribuit substanțial la redresarea bazei tehnico-materiale a catedrelor, a implementat noi metode de instruire în procesul didactic. La inițiativa sa, în 1954, a fost deschisă a doua facultate – cea de Pediatrie, a început construcția căminelor studențești, a fost finisată construcția sălii

de sport de pe strada Serghei Lazo. Domnia Sa a îmbinat armonios activitățile de conducător, pedagog, savant și clinician de excepție.

Disciplina, principialitatea, perseverența și munca onestă au fost criteriile și pilonul de bază ale activității lui Nikolai Starostenko, care pleda pentru pregătirea și promovarea rezervelor de cadre din rândurile medicilor băștinași. În doar 7 ani de conducere, 57 de absolvenți ai ISMC au susținut tezele de doctor în științe medicale.

Este de menționat faptul că în anii 1945-1949 s-au stabilit anumite tradiții în selectarea viitorilor studenți. Criza social-economică și demografică, insuficiența specialiștilor în diverse domenii (învățământ, medicină ș.a.) din anii postbelici au dictat necesitatea de a prevedea anumite privilegii pentru admiterea în instituțiile de învățământ. La ISMC, de mai multe avantaje se bucurau foștii militari, participanții la cel de Al Doilea Război Mondial, medaliștii școlilor medii și ai celor de profil medical etc. O deosebită atenție se acorda selectării tinerilor băștinași din localitățile rurale, care urmau să activeze în spitalele de circumscripție din republică.

Nu este greu să-ți imaginezi condițiile în care a început instruirea studenților la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în primii ani de după război. Înfomețați, fără manuale și săli de studii, fără cămine, ținți sub control riguros și în permanență „dresați” moral, ei găseau suficiente forțe pentru a înfrunta toate greutățile cu o deosebită dârzenie, prin muncă istovitoare, înțelepciune și disciplină. Totodată, ei credeau într-un viitor apropiat mult mai fericit.

În contextul vitreg al deceniului postbelic – foamete, insalubritate, boli infecțioase – viitorii medici îmbinau procesul de studii cu alte acțiuni dictate de imperativul timpului. De exemplu, studenții au participat activ și cu multă dăruire la lucrările de reno-

Alexei Lavrentiev,
vicedirector (1946-1949)

Boris Șarapov,
vicedirector (1949-1951)

Vasili Cernov,
vicedirector (1953-1957)

Vasili Kuprianov,
vicedirector (1958-1959)

vare a Lacului Comsomolist (în prezent, lacul Valea Morilor).

Activitatea didactică în această perioadă a fost asigurată de vicedirectorii, doctori habilitați în științe medicale, profesori: Alexei Lavrentiev (1945-1948), Boris Șarapov (1949-1951), Nikolai Starostenko (1951-1953), Vasili Cernov (1953-1957), Vasili Kuprianov (1958-1961).

La momentul fondării, în ISMC funcționa doar **Facultatea de Medicină Generală**. Funcția de decan au deținut-o, succesiv, profesorii: Alexei Lvov (1945-1947) și Mihail Borzov (1947-1959). În acea perioadă, planurile și programele de studii pe discipline erau prezentate centralizat, din Moscova, fiind unice pentru toate institutele de medicină din URSS.

În anii 1946-1959, au absolvit Facultatea de Medicină Generală a ISMC 2682 de medici, care, treptat, au început să acopere deficitul acut de specialiști, asigurând, în mare măsură, necesitățile de cadre medicale ale spitalelor raionale și de circumscripție. În 1953 nu a fost promoție de absolvenți, deoarece din 1948 a fost aprobată durată studiilor la Medicină de 6 ani.

După câțiva ani de la fondarea ISMC, pentru deschiderea noilor catedre, din diferite orașe ale URSS au fost invitați mulți savanți în domeniul medicinei. Printre aceștia: Vasili Kuprianov, Aron Kocerghinski, Isaak Drobinski, Nikolai Gladîrevski, Mihail Poliuhov, Aleksandr Gladkov, Iosif Reznik, Dmitri Bîtcenko, Mihail Muhin, Dmitri Scripcenko ș.a.

În anul 1954 a fost fondată **Facultatea de Pediatrie**, care, din punct de vedere administrativ, intra în componența Facultății de Medicină Generală. Acest eveniment avea o importanță deosebită în pregătirea specialiștilor calificați în pediatrie, de care avea stringentă nevoie populația republicii. Catedra de pediatrie, condusă de renumitul profesor universitar V. Stîrikovici, se afla într-o clădire veche a Spitalului Clinic pentru Copii de pe strada Serghei Lazo, colț cu actuala stradă București. La inițiativa lui V. Stîrikovici, în anii 1953-1955, se construiește Spitalul Clinic Republican pentru Copii (actualmente, Clinica „Emilian Coțaga” (str. V. Alecsandri, 2) a IMSP Institutul Mamei și Copilului).

O contribuție substanțială la organizarea facultății au avut-o directorul Nikolai Starostenko și decanul Facultății de Medicină Generală, Mihail Borzov.

Ulterior, la dezvoltarea facultății au contribuit și mulți pediatri renumiți: Zoia Gorbușina, Natalia Gheorghiu, Valentina Halitov, Tudor Chiticari, Victor Belousov ș.a. În anul 1958, prin ordinul rectorului, este oficializat decanatul Facultății de Pediatrie, decan – Valentina Halitov. Conducerea institutului a hotărât să creeze condiții optime de instruire clinică a viitorilor pediatri în spitalele republicane și orășenești pentru copii. În Secția de copii a Spitalului Clinic Republican își desfășurau activitatea catedrele de pediatrie clinică și chirurgie infantilă.

Prima promoție a Facultății de Pediatrie a absolvit în anul 1960, iar printre primii absolvenți au fost și viitorii profesori universitari Eugen Popușoi, Maria Smișnoi, Valeriu Cenușă, Gheorghe Ghidirim, Petru Mogoreanu, Petru Moroz, Nicolae Șavga, Marcu Rudi. Aceștia și alți absolvenți ai Facultății de Pediatrie – Emilian Coțaș, Mihai Dumea, Dumitru Cristian, Lucia Frunză, Valentina Melnic, Galina Rusu ș.a. – au contribuit la dezvoltarea serviciului pediatric din republică.

Următoarea facultate a ISMC, instituită prin Ordinul ministrului Sănătății din 8 iunie 1959, a fost **Facultatea de Stomatologie**. Din cauza unui mare deficit de medici stomatologi și pentru completarea instituțiilor curative ale republicii, în anul de studii 1959-1960, la facultate au fost înmatriculați 50 de studenți. Rectorul ISMC l-a numit decan al Facultății de Pediatrie și al Facultății de Stomatologie pe conferențiarul Gh. Moskovko. În aceeași perioadă, 5 medici stomatologi au fost trimiși la studii postuniversitare în diferite orașe ale URSS: Mihai Bușan – în Kiev, Vladimir Ocușco – în Moscova, Sofia Sârbu – în Kiev, Pavel Topolnițchi – în Kiev, Arsenie Guțan – în Leningrad. Pregătirea medicilor specialiști devine o prioritate pentru conducerea institutului.

În primii ani de la fondare, conducerea și colectivul de profesori, concomitent cu activitatea didactică, au trasat și direcțiile de cercetare științifică, ținând cont de necesitățile sistemului de sănătate din acea perioadă. Principalele teme, care urmau să fie investigate, erau: lichidarea consecințelor medico-sanitare ale războiului; problemele de reabilitare funcțională a pacienților traumatizați; combaterea bolilor infecțioase (malaria, tuberculoza, sifilisul și altele); avitaminozele; ameliorarea sănătății mamei și a copilului și alte probleme regionale de sănătate publică. În special, merită a fi evidențiate cercetările profesorului universitar Anatol Zubkov – un mare savant fiziolog, care, în condiții precare, de după război, și-a continuat cercetările privind rolul formațiunii reticulare în reglarea activității viscerelor și funcția impulsurilor aferente în aceste procese.

Deja la începutul lunii martie 1946, a fost convocată prima sesiune științifică a corpului didactic și a studenților. Inițial se practica planificarea cercetărilor științifice pentru o perioadă de șase luni, apoi în limita unui an de studii. Începând cu anul 1950, rezultatele cercetărilor științifice, efectuate de personalul catedrelor și de studenți, erau prezentate obligatoriu la sesiunile anuale ale comunității academice. Aceste evenimente erau un bun prilej pentru studenți de a-și dezvolta și manifesta creativitatea, arta oratorică și abilitățile de cercetare. Conferințele științifice anuale au devenit o tradiție, iar materialele acestora erau publicate. Așa au început activitatea de cercetare mulți dintre viitorii doctori și doctori habilitați în științe, fondatori ai școlilor științifice medicale autohtone.

La puțin timp de la înființarea ISMC, unii profesori își publică primele monografii la Chișinău: C. M. Rubașov, Н. П. Сахарин – «Огнестрельное ранение стопы» (1947); В. П. Чекурин – «Восстановление равновесия после выпадения вестибулярного

аппарата» (1947); А. С. Фурман – «Справочник по туберкулезу для врачей» (1948); Ф. Е. Агейченко – «Патологическая анатомия, патогенез и возрастные особенности туберкулеза центральной нервной системы» (1948); Л. А. Розеньер – «Сибирская язва у человека» (1948); С. М. Рубашов – «Диагностические ошибки» (1950).

La toate catedrele s-au intensificat cercetările științifice ale viitorilor medici, a fost organizată Societatea Științifică a Studenților (SSS). În toamna anului 1949 a avut loc a doua sesiune a SSS, în cadrul căreia și-au prezentat lucrările și unii studenți din a. V: Ion Vovc, Constantin Țîbîrnă, Alexandru Diordiță, Eugen Semeniuc, Ivan Kușarov ș.a. În scurt timp, mai mulți studenți moldoveni (Anatol Babin, Eugen Maloman, Nicolae Testemițanu, Constantin Țîbîrnă, Stepan Luțenko) au avut onoarea să viziteze institutele de medicină din Moscova și Leningrad și să facă schimb de experiență.

În perioada anilor 1945-1959, responsabili de activitatea științifică a ISMC au fost următorii prorectori, profesorii: Nikolai Kornetov, Alexei Lavrentiev, Boris Șarapov, Nikolai Starostenko, Vasili Cernov, Vasili Kuprianov, care au stimulat cercetările științifice în primii 15 ani de activitate a instituției.

O problemă stringentă pentru toate catedrele clinice și teoretice ale institutului era pregătirea cadrelor științifice și pedagogice. În acest scop, în scurt timp, au fost selectați mai mulți tineri pentru continuarea activității de cercetare la diferite catedre. Prioritară era, însă, încadrarea obligatorie a tinerilor medici în activitatea profesională în centrele raionale și satele republicii.

În anul 1952 Consiliului științific al ISMC i s-a oferit dreptul de a primi spre susținere teze de doctor

la 16 discipline medicale. Treptat, realizarea și susținerea tezelor de doctor în științe medicale au luat amploare. Între anii 1945 și 1959, 73 de pedagogi au susținut tezele de doctor în științe medicale, majoritatea dintre ei fiind absolvenți ai altor instituții de profil din URSS. Prima dintre aceștia a fost Natalia Gheorghiu (1948), urmată de I. Vilderman, I. Kirniceanski, M. Dukelskaia, A. Aptekareva, Z. Gorbușina, L. Șuleak ș.a. Dintre absolvenții ISMC, primii au susținut tezele de doctor (după 3 ani) Vasile Anestiadi (morfopatologie) și Stepan Luțenco (chirurgie); după 4 ani de la absolvire – Galina Malîșeva (obstetrică și ginecologie) și Constantin Țîbîrnă (chirurgie), apoi Pavel Bâtcă, Roman Coșciug, Gheorghe Paladi, Victor Jița, Petru Lecari ș.a. Numărul tinerilor medici-savanți creștea din an în an.

Teze de doctor habilitat în științe medicale, în această perioadă, au susținut doar 2 conferențieri – Natalia Gheorghiu și Leonid Șuleak.

Merită a fi menționat faptul că foarte mulți tineri, care au fost înmatriculați la ISMC în primii ani postbelici (1945-1947), au devenit renumiți savanți, eminenți medici militari și medici practicieni, conducători ai instituțiilor medico-sanitare publice atât în Republica Moldova, cât și peste hotarele ei. O mare parte dintre acești medici au instruit noi generații de specialiști, devenind savanți cu renume. Din primele trei promoții de medici (1950, 1951, 1952), au fost recomandați și promovați 85 de tineri, care mai târziu au devenit șefi de catedre, doctori habilitați în științe medicale, profesori universitari, academicieni, nume notorii care au dus faima medicinei autohtone în lume.

I

II

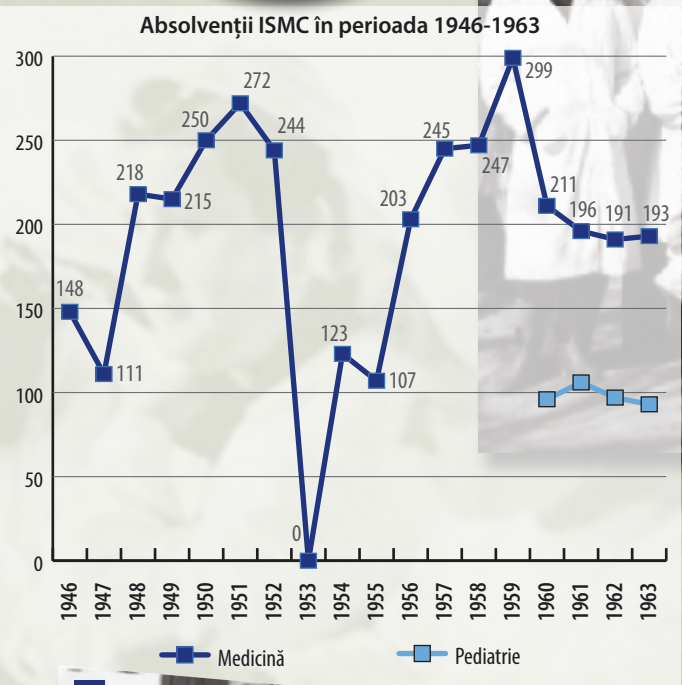

IV

III

- I** La o prelegere a profesorului N. Starostenko (1947)
- II** La o lecție de anatomie (1946)
- III** Prof. A. Zubkov (rândul I, în centru) cu o grupă de studenți din anul II (1954)
- IV** O grupă de studenți din anul I (1953)
- V** O lecție practică de pregătire a exponatelor pentru Muzeul de anatomie a omului, condusă de V. Zaharov, șef al Catedrei de microbiologie (1958)
- VI** Curs de parazitologie (1957)

V

VI

Colecția de carte rară și veche a bibliotecii, care a aparținut medicului și savantului german Richard Koch

◀ Un grup de profesori ai Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, împreună cu directorul N. Harauzov

I Primii profesori ai ISMC împreună cu studenții. De la stânga la dreapta: F. Golub, B. Șarapov, M. Borzov, B. Cekurin, N. Harauzov (director), A. Cocerghinschi, A. Lvov, N. Kornetov

II Un grup de profesori examinează studenții la disciplina Chirurgie (1947)

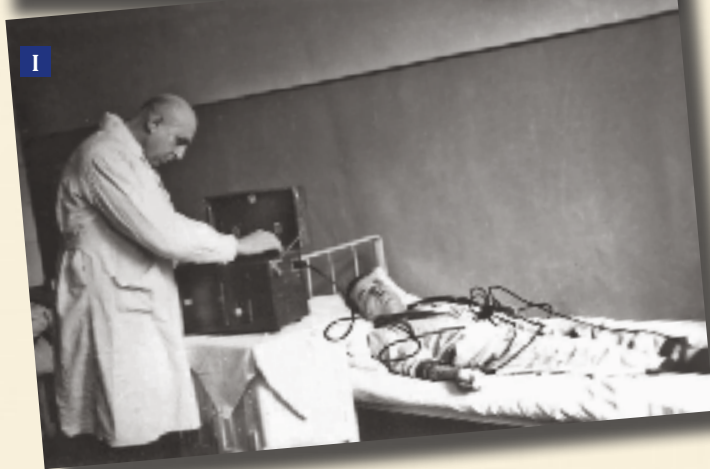
III Blocul didactic central (octombrie 1957)

III

II

I N. Starostenko, șeful Catedrei de terapie facultativă (1948)

II L. Rozenier, șefa Catedrei de boli infecțioase consultă bolnavii (1947)

III Directorul Clinicii de chirurgie generală, A. Lvov, consultă pacienții (1948)

- I** La un seminar de pediatrie (1957)
- II** Liubovi Rozenier, șefa Clinicii de boli infecțioase examinează bolnavii (1947)
- III** Nikolai Starostenko, șeful Catedrei de terapie împreună cu studenții consultă bolnavii (1948)
- IV** Lecție practică de otorinolaringologie. Al doilea din dreapta – V. Cekurin, șeful Catedrei ORL (1949).

- I** Ivan Kurlov, Medic Emerit (decembrie 1950)
- II** A. Dobromislov și prof. I. Kurlov în Clinica de oftalmologie (noiembrie 1953)
- III** Conferențiarul Catedrei de fiziologie normală, Serghei Balakin, la telecomanda camerei de intensificare a reflexelor I. Pavlov (septembrie 1949)
- IV** În laborator - S. Lealikov, asistent la Catedra de farmacologie (1949)

I Secția de gimnastică sportivă. Antrenor – N. Degteriov. Sus, în mijloc – Anghelina Krivcenkova (1947)

II Dansul „Cabardinka” (1946)

III Pauză de masă la muncile de la „țelina”. De la stânga la dreapta: R. Ianacova, E. Minciuna, V. Andrușevici, B. Darii, V. Moraru

IV Membrii cercului de dans: G. Carpov, Pavloțkii, E. Țurcanu, G. Spânu (1955)

I Biserica transformată în club (1945)
II Adunarea semnăturilor pentru pace (1951)
III IV Coloana profesorilor și studenților ISMC la paradă

- I** Blocul didactic central (1948)
- II** Blocul de farmacologie (1953)
- III** Biblioteca ISMC
- IV** La examenele de stat (1951)

PRIMA ADMITERE A ÎNMATRICULAT 220 DE STUDENȚI PRINTRE CARE AU FOST ȘI PRIMII BĂȘTINAȘI

VICTOR BELCUBOV DUMITRU BOGDY ALEXI CAȚĂ STEFAN LUTENCO GALINA LUTENCO VALENTINA MARINOVA EUGEN SEMENUC ANATOLI SOLOVIN SERAFIM STAMATIN CONSTANTIN ȚIBĂRNĂ

OLGA BUSENDO GAVRIL CARABULEA GALINA CUCERENCO MIHAI CUȚAROV IRINA CUZNETOVA ALEXANDRU DIORDIȚĂ TUDOR CĂȚU MARTA GURCHINA VERA JEARI ANGHELINA LAPȘINA

LILIOVI NISRUJOVA GHEORGHE NECHINĂ ZOIA PAPȘIV TATIANA PROCAN ION VOVCU

Bocearova A.P.
Canterman I.Ia.
Chicerman V.V.
Culeșov V.I.
Godină M.I.
Gross-Topor B.P.

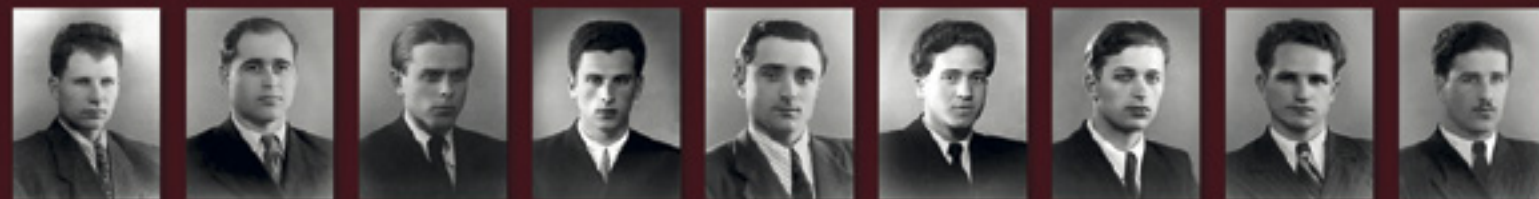
Minsbarg Ț.Ia.
Meacușeva N.G.
Nacu N.F.
Ornștein E.G.
Plopschii E.B.
Portnov Z.M.

Reznic Z.
Finn E.R.
Frencheli V.E.
Erlih Z.A.
Volovschii A.L.

A DOUA ADMITERE A ÎNMATRICULAT 272 DE STUDENȚI PRINTRE CARE AU FOST ȘI BĂȘTINAȘI

VASILE ANESTIADI PAVEL BĂȚĂ NATALIA CECURINA ALEX. CRȘINEVSCHII FEODOR CRITICARI GURI COSORU ELIZAR GOVALI DIONID GIERMAN VICTOR GHETȘUL

EVGHENI IANOV PETRU LECARI MARC LISACOVICI EVGHENI MALOMAN ALEXANDRU MACU GHEORGHE PALADI IURI PLACINSA MIHAIL SARDUL NICOLAE TESTEMITANU

Ambarnicov I.M.
Beloșitkaia A.Gr.
Beșleaga Gr.F.
Borisov A.M.
Bragarenco A.I.
Brufman Ia.L.

Bunescu S.V.
Gonțov I.A.
Domantievskia G.M.
Zlatan B.D.
Canevskii A.M.
Cogan B.Gr.

Cozișcort P.P.
Cotlear D.I.
Levertov S.A.
Mazur A.D.
Maximov P.I.
Negrescu V.Ia

Novojilova L.L.
Reznic E.L.
Roenco L.E.
Secrieru A.M.
Senița M.Iu.
Socol V.Gr..

Tetradov A.N.
Titarev V.I.
Faiman B.A.
Țigan V.M.
Țertcova E.I.
Șcerbacov M.A.

Личный листок по учету кадров

1. Фамилия Иванов

2. Подпись Иванов

3. Год и м-ц рожд. 1 VIII 1927 отчество Андреевич

4. Место рожд. Бельчанск

5. Национальность (звание) родителей РК с Орденом

6. Соц. происхождение крестьяне

7. Основное занятие родителей врач

8. Принят в члены ВКП(б) с 1 VIII 1951

99
был
мо

ПРИКАЗ № 28
по Клиническому государственному институту
гор. Клишиев от 14 марта 1950г.

Сего числа, в соответствии с приказом министра здравоохранения Казахской ССР за № 6 от 13 марта 1950 года, приступил к исполнению обязанностей директора Клинического государственного медицинского института.

ДИРЕКТОР
Клинического государственного
медицинского института

(И.А. ТИХОНОВ)

EVENIMENTE ȘI FAPTE (1945-1959)

1945

2 iulie. Conducerii URSS i se înaintează Hotărârea Guvernului RSSM nr. 628 din 02.07.1945, prin care se solicită transferarea Institutului de Medicină din Kislovodsk la Chișinău.

31 august. Institutul de Medicină din Kislovodsk este transferat în RSSM în baza Ordinului președintelui adjunct al Comitetului pentru problemele școlii superioare și al comisarului poporului al Ocrotirii Sănătății al URSS, nr. 427/699 din 31.08.1945, fiind numit – Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.

Septembrie. Guvernul RSSM formează o comisie autorizată pentru îndeplinirea dispozițiilor guvernamentale sovietice în frunte cu vicecomisarul Nikolai Ejov. Aceasta a selectat, pentru sediul ISMC, localul fostului Spital Militar; clădirea cu două etaje din strada Kiev, 137 (actuala str. 31 August 1989) – cămin pentru studenți, iar clădirea din strada Pirogov (actuala Mihail Kogălniceanu) pentru cazarea corpului profesoral-didactic.

20 octombrie. La Gara Feroviară Visterniceni din Chișinău sosește un eșalon cu 570 de studenți, 15 șefi de catedră, 5 conferențieri, 19 asistenți, 8 aspiranți, 32 – personal didactic auxiliar și 35 – de serviciu. Institutul de Stat de Medicină din Chișinău este amplasat în clădirile fostului Spital Militar.

Octombrie-noiembrie. Selectarea tinerilor din rândul băștinașilor pentru a fi înmatriculați în anul I la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.

20 noiembrie. Instituția își începe activitatea având o singură facultate – cea de Medicină Generală, cu un număr total de cca 570 de studenți (anii II-V). În funcția de decan este numit Alexei Lvov.

Decembrie. Începe procesul de studii pentru studenții din anul I.

Ipatie Sorocean este numit director al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Martie. Se fondează Organizația sindicală studențească.

1946

Iunie. Tinerii admiși la studii în Kislovodsk absolvent Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.

1947

Mihail Borzov este numit decan al Facultății de Medicină Generală.

1948

Nikolai Harauzov este desemnat director al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

La nivel unional este aprobat noul program de studii cu o durată de 6 ani.

1949

Natalia Gheorghiu susține, în premieră, teza de doctor în științe medicale, devenind, ulterior, fondatoarea școlii de chirurgie pediatrică din RSSM.

1950

Iunie. Prima promoție de medici (242) – studenți înmatriculați în 1945 – absolveste Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.

1951

Leonid Ganul este numit director al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Sunt aprobate modalitățile de instruire a specialiștilor prin ordinatură clinică și a cadrelor didactice prin doctorat.

1952

Se constituie Biroul metodic central, care are ca scop evaluarea activității metodic-didactice a instituției.

Consiliul științific al ISMC obține dreptul de a primi spre susținere tezele de doctor în științe medicale la 16 discipline.

1953

Nikolai Starostenko este desemnat director al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

1954

Se deschide Facultatea de Pediatrie, decan fiind numit Mihail Borzov.

1955

Pe parcursul a zece ani, Institutul a instruit 1688 de medici.

1958

Funcția de decan al Facultății de Pediatrie este preluată de Valentina Halitov.

Nicolae Testemițanu, primul dintre absolvenții Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, este numit director al ISMC.

1959

8 iunie. Se creează Facultatea de Stomatologie, având decanat comun cu Facultatea de Pediatrie, condusă de Gheorghii Moskovko.

Decan al Facultății de Medicină Generală este desemnat Constantin Țîbîrnă.

Se inițiază construcția a două blocuri cu patru etaje, anexate la Blocul didactic central, în care, ulterior, au fost amplasate aulele A și B, precum și catedrele teoretice de biochimie, biologie, microbiologie ș.a.

EVENTS AND FACTS (1945-1959)

1945

July 2. The Government Decision of MSSR No. 628 from 02.07.1945 based on which it is requested the transfer of the Institute of Medicine from Kislovodsk to Chisinau is submitted to the leadership of USSR.

August 31. Kislovodsk Institute of Medicine is transferred to MSSR based on the Order of Deputy President of the Committee on Superior School Problems and of People's Commissar on Healthcare of USSR No. 427/699 from 31.08.1945, named - Chisinau State Institute of Medicine.

September. The Government of MSSR establishes an authorized commission to fulfil the soviet governmental dispositions, led by the Commissar Nicolai Ejov. He selected the building of the former Military Hospital to locate the CSIM; the two-level building located on 137 Kiev street (at present – 31 August 1989 street) was chosen as hostel for the students, and the building from Pirogov street (at present - Mihail Kogalniceanu str.) – for the accommodation of the teaching staff.

October 20. An echelon with 570 students, 15 Head of Chairs, 5 Associate Professors, 19 Assistant Professors, 8 doctoral students, 32 auxiliary teaching staff and 35 staff on duty arrive at the Visterniceni Rail Station in Chisinau. Chisinau State Institute of Medicine is located in the former Military Hospital.

October-November. The selection of autochthonous young people to be enrolled in the 1st year of study at CSIM.

November 20. The institution starts its activity having one faculty – that of General Medicine with a total number of 570 students (years II-VI). Alexei Lvov is appointed Dean.

December. The study process for the 1st year students begins.

Ipatie Sorocean is appointed Director of Chisinau State Institute of Medicine.

1946

March. It is established the Students' Trade Union.

June. The young people admitted to studies in Kislovodsk graduate from Chisinau State Institute of Medicine.

1947

Mihail Borzov is appointed Dean of General Medicine Faculty.

1948

Nikolai Harauzov is appointed Director of Chisinau State Institute of Medicine.

At the union level it is approved the new study program with a duration of 6 years.

1949

Natalia Gheorghiu defends, in premiere, the PhD thesis in medical sciences, subsequently becoming the founder of Paediatric Surgery School in MSSR.

1950

June. The first series of graduates, composed of 242 students admitted in 1945, graduate from Chisinau State Institute of Medicine.

1951

Leonid Ganul is appointed Director of Chisinau State Institute of Medicine.

There are approved the methods of training of the specialists through fellowship training, and of the teaching staff through doctoral studies.

1952

It is established the Central Methodical Bureau designed to evaluate the methodical-didactic activity of the institution.

The Scientific Council of CSIM gain the right to approve PhD theses in medical sciences for 16 disciplines to be defended.

1953

Nikolai Starostenko is appointed Director of Chisinau State Institute of Medicine.

1954

It is established the Faculty of Paediatrics. Mihail Borzov is appointed Dean.

1955

To this year, the Institute trained 1688 doctors.

1958

The position of Dean of Paediatrics Faculty was taken over by Valentina Halitov.

Nicolae Testemitanu is appointed Director of Chisinau State Institute of Medicine, being the first among the CSIM's graduates to hold this position.

1959

June 8. The Faculty of Dentistry is established, sharing a joint deanship with the Faculty of Paediatrics led by Gheorghii Moskovko.

Constantin Țibirnă is named Dean of General Medicine Faculty.

It is initiated the construction of two 4-level buildings attached to the Central Academic Building, where subsequently the lecture halls A and B, as well as the theoretical chairs of biochemistry, biology, microbiology etc. were located.

II

1960-1994

CONSOLIDAREA ACTIVITĂȚII ALMA MATER (1960-1994)

La începutul deceniului al șaselea al sec. XX, mulți dintre fondatorii școlilor medicale își continuau activitatea pedagogică și educațională la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Menționăm doar câteva nume remarcabile: Nicolae Anestiadi, Ana Aptekareva, Piotr Areșev, Serghei Balakin, Ludmila Bogaciova, Natalia Gheorghiu, Olga Komarik, Ipatie Sorocean, Bronislava Kurțer, Mihail Poliuhov, Zoia Gorbușina, Boris Leonov, Serghei Smirnov, Roza Poznanskaia, Ivan Kirniceanski, Boris Perlin, Nikolai Kuznețov, Tamara Iuzefovici, Galina Vincenzo, Ivan Poprujnîi ș.a., care au avut o influență deosebită asupra calității pregătirii cadrelor medicale din rândul băștinașilor. Alături de pionierii învățământului medical și-au început activitatea pedagogică și științifică și unii absolvenți ai ISMC, care au reușit să se afirme ca discipoli demni ai renumiților medici savanți. Din noua generație de pedagogi, savanți și educatori s-au evidențiat: Vasile Anestiadi, Pavel Bâtcă, Gheorghe Paladi, Nicolae Testemițanu, Constantin Țîbîrnă, Eugen Semeniuc, Valentina Halitov, Victor Belousov, Natalia Cherdivarenco, Alexandru Nacu, Eugen Maloman, Tudor Chiticari, Constantin Matcovschi, Vladimir Kant, Victor Jița, Nicolae Cereș, Alexandra Vizitiu ș.a.

Progresul sistemului de pregătire a cadrelor medicale în a doua etapă istorică de dezvoltare a ISMC se datorează, în mare măsură, dezvoltării social-economice a republicii, proiectelor reale și programele adecvate situațiilor, propuse de noua generație de conducători talentați. În această perioadă și-a început activitatea o pleiadă de tineri specialiști cu

o vastă pregătire profesională și cu un potențial impresionant, capabili să învingă greutățile timpului și să argumenteze științific noi proiecte de dezvoltare, inclusiv în domeniul sănătății publice.

Învățământul superior medical din Moldova, temelia căruia a fost pusă de Ipatie Sorocean, Nikolai Harauzov, Leonid Ganul și Nikolai Starostenko, a fost dezvoltat și consolidat de **Nicolae Testemițanu**.

Născut în 1927 în satul Ochiul Alb, județul Bălți (România), Nicolae Testemițanu învață la Școala primară, apoi la Gimnaziul din satul Baraboi. În anii 1941-1944 își continuă studiile la Liceul „Ion Creangă” din or. Bălți, iar în perioada 1945-1946 este elev în clasa a 10-a la Școala medie nr. 1 din Bălți. După absolvirea școlii, devine student la ISMC. Imediat după finalizarea studiilor (1951), își începe activitatea medicală în Secția de chirurgie a Spitalului Raional Râșcani, apoi își continuă studiile prin secundariat clinic. În 1954 este angajat ca asistent la Catedra de chirurgie generală și conduce Departamentul Medico-Sanitar al MAI din republică. În 1958 este numit medic-șef al Spitalului Clinic Republican și susține teza de doctor în științe medicale. A fost primul dintre absolvenți, care a deținut postul de director al ISMC (1959-

1963). Perioada de activitate a ilustrului savant s-a remarcat printr-un număr impunător de reforme la nivel administrativ, științific și didactic. Prin talentul său organizatoric, dezvoltat și cunoscut încă din anii studenției, și aptitudinea de a soluționa cele mai dificile probleme, Nicolae Testemițanu a fost un demn succes al primului director al ISMC, Ipatie Sorocean.

Nicolae Testemițanu la sfat cu Ipatie Sorocean, primul director al ISMC (1961)

Calitățile de bun manager și specialist erau completate de o fire calmă și înțelegătoare. Vocația de pedagog și diplomat a marelui profesor i-a determinat conduita – un model pentru tânăra generație de medici –, a favorizat elaborarea a noi proiecte și cercetări originale, care au contribuit esențial la afirmarea prestigiului Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, cât și a autorității tânărului rector, cunoscut și peste hotare. De numele Domniei Sale sunt legate multe reforme și realizări. A contribuit la construcția noilor blocuri administrative și cămine, la deschiderea Facultății de Farmacie și a Facultății de Perfecționare a Medicilor, a pus baza instruirii studenților autohtoni în limba română și a promovat cadrele tinere și competente.

Din anul 1963 până în 1968, Nicolae Testemițanu a deținut funcția responsabilă de ministru al Sănătății, manifestându-se ca un mare reformator al sistemului național de sănătate. După destituire, se întoarce la activitatea pedagogică în cadrul ISMC. În 1971 susține teza de doctor habilitat în științe medicale și este ales șef al Catedrei de medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății, funcție pe care o deține până în ultimele zile ale vieții.

În comun cu discipolii săi, a elaborat un nou concept de organizare a asistenței medicale specializate de ambulatoriu și în condiții de staționar, precum și a serviciului de urgență pentru populația rurală. Acest serviciu prevedea descentralizarea asistenței medicale specializate de ambulatoriu la locul de trai și centralizarea asistenței medicale în spitalele raionale. Nicolae Testemițanu lansează o serie de lucrări fundamentale axate pe tratarea unei probleme complexe, care au fost distinse cu Premiul de Stat în domeniul științei și tehnicii. Au fost stabilite categoriile și partea tehnologică a proiectelor de ambulatorii și puncte medicale de tip nou la sate. Pentru prima dată în țară, a propus amplasarea rațională a unei rețele de instituții medicale destinate populației rurale. Nicolae Testemițanu a fost fondatorul Laboratorului de ocrotire a sănătății populației rurale, al Muzeului de Istorie a ISMC ș.a.

Aceste realizări, de o importanță majoră pentru dezvoltarea medicinei autohtone, au modelat imaginea unui bun organizator, care a știut să inspire prin bunăvoința și toleranța de care a dat dovadă. În pofida faptului că a fost etichetat ca naționalist, i-au fost puse la îndoială și chiar discreditate realizările incontestabile, savantul Nicolae Testemițanu a rămas în memoria posterității ca un mare teoretician și practician, chirurg și organizator al ocrotirii sănătății, un mare patriot și martir cu nume de legendă.

Efortul lui Nicolae Testemițanu de a moderniza și a democratiza activitatea institutului a fost continuat și valorificat de **Vasile Anestiadi**, director al ISMC (1963-1986), academician, ilustru savant.

Vasile Anestiadi s-a născut în 1928 în comuna Sărătenii Vechi, județul Orhei (România). A

urmat ciclul primar al școlii din localitate, apoi și-a continuat studiile la liceele din Orhei și Iași. A început activitatea didactică în calitate de învățător la Școala medie din Telenești. În anul 1946 este înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, după absolvirea căruia (1951) a activat, un timp scurt, în calitate de medic radiolog la Spitalul din orașul Orhei, apoi și-a continuat studiile prin doctorat la Catedra de anatomie patologică. A susținut tezele de doctor (1954) și doctor habilitat în științe medicale (1963). În anul 1954 a fost numit șef al Catedrei de morfopatologie, iar în 1962 – prorector pentru activitate științifică.

Prorectorul Vasile Anestiadi a fost desemnat rector al ISMC după numirea lui Nicolae Testemițanu în funcția de ministru al Sănătății din RSSM. A deținut această funcție timp de 23 de ani (1963-1986). Domnia Sa a continuat proiectele de dezvoltare a institutului, inițiate de către Nicolae Testemițanu, a elaborat propriile programe și activități atât de ordin administrativ, cât și didactico-științific. A manifestat un interes sporit pentru problemele de educație și cele care vizau încadrarea în societate a studenților și asigurarea lor cu cămine, iar a angajaților insti-

tutului – cu spațiu locativ. În această funcție, a dat dovadă de exigență, obiectivitate și responsabilitate în procesul de selectare și de pregătire a tinerilor specialiști – medici, pedagogi și savanți – atât de necesari institutului și întregului sistem de sănătate publică.

În 1964 a contribuit la finalizarea noului Bloc morfologic și la darea în exploatare a clădirii Laboratorului Științific Central (1967). A urmat construcția altor blocuri didactice și cămine studențești în sectorul Mălina Mică, a fost inaugurată Farmacia didactică și de producție și alte edificii importante pentru funcționarea ritmică a instituției. A participat la salvarea monumentului de cultură națională – Mănăstirea Hâncu, care, prin dispoziția Guvernului, trecuse sub egida ISMC. În 1965, Institutul de Stat de Medicină din Chișinău obține prima categorie și, din cele 78 de instituții de profil din URSS, se plasează printre primele patru cele mai prestigioase.

Rectorul Vasile Anestiadi și-a adus contribuția la modernizarea procesului de studii la toate catedrele, la formarea unui număr mare de savanți, doctori și doctori habilitați în științe medicale. A fost unul

Blocul morfologic

dintre primii reprezentanți ai ISMC, care a devenit membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, membru al Academiei Internaționale de Patologie din Franța (1980) și membru al altor organizații medicale de prestigiu din lume.

O altă etapă în dezvoltarea învățământului superior medical din țară a fost marcată de activitatea lui **Leonid Cobâleanschi**, rector al ISMC (1986-1994).

Leonid Cobâleanschi s-a născut în 1939 în comuna Baraboi, județul Bălți, România. A absolvit Școala medie din satul natal, apoi – Școala de Felceri și Moașe din orașul Bălți (1956-1958). După 5 ani de activitate în calitate de felcer (1958-1963), și-a continuat studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. După absolvirea facultății, devine doctorand la Catedra de fiziopatologie, condusă de profesorul Andrei Zorchin. În 1971 a susținut teza de doctor, iar în 1985 – teza de doctor habilitat în științe medicale.

Leonid Cobâleanschi și-a început activitatea de rector al ISMC într-o perioadă de tranziție a Republicii Moldova la un nou regim socio-economic. Și-a orientat forțele spre restabilirea prestigiului Alma Mater, contribuind la perpetuarea tradițiilor în procesul didactic, în activitatea clinică și științifică. A dat prioritate procesului de instruire a studenților în limba română. Sub egida rectorului Leonid Cobâleanschi a fost construit Blocul didactic nr. 1 cu o suprafață de 7100 m², ce asigură condiții optime pentru studenți și profesori, edificiul având și un aspect arhitectural

modern. Aici au fost amplasate catedrele de morfopatologie, diagnostic de laborator, fiziopatologie, fiziologie, farmacologie cu farmacologie clinică și biochimie (1994). La propunerea Domniei Sale, în 1991, în Blocul didactic nr. 1 de la Mălina Mică, a fost instalat bustul lui Nicolae Testemițanu, iar strada Kubinskaia din oraș a fost numită în cinstea ilustrului medic.

O deosebită atenție, în acea perioadă, se acorda instruirii postuniversitare, care a fost consolidată și perfecționată în conformitate cu rigorile timpului.

Rectorul Leonid Cobâleanschi a participat activ la democratizarea vieții universitare. A optat pentru păstrarea și cultivarea valorilor naționale în educarea tineretului studios. A manifestat toleranță la adaptarea procesului de instruire a viitorilor medici la noile condiții de viață și de activitate. Treptat, a schimbat programele de studii și a înlăturat conținutul ideologic al procesului de învățământ, a susținut modernizarea activității instructiv-didactice. Leonid Cobâleanschi a acordat o atenție deosebită perfecționării procesului de instruire (axându-se pe vectorul profesor-student-pacient), autoinstruirii și activității individuale.

Leonid Cobâleanschi a condus procesul de elaborare a primei concepții naționale și a standardului național de pregătire a medicilor și farmaciștilor. În activitatea didactică a fost susținut de prorectorul Victor Ghicavii, de către decanii Petru Galețchi, Eugen Popușoi, Ion Prisacari, Vasile Procopișin, Ilarion Postolachi. A păstrat frumoasa tradiție de organizare a forumurilor științifice anuale ale profesurilor și studenților.

La inițiativa rectorului Leonid Cobâleanschi, din 1990, **Institutul de Stat de Medicină din Chișinău poartă numele lui Nicolae Testemițanu**, ilustru savant și organizator al ocrotirii sănătății din Re-

Nikolai Gladirevski,
prorector (1962-1963)

Natalia Gheorghiu,
prorector (1963-1966)

Constantin Matcovschi,
prorector (1966-1968)

Andrei Zorchin,
prorector (1968-1986)

Victor Ghicavii,
prorector (1986-1995)

publica Moldova. Peste un an, la 28 iulie 1991, Guvernul Republicii Moldova emite Hotărârea nr. 363 prin care Institutul de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” este reorganizat în **Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova**.

În perioada anilor 1960-1994, procesul didactic la cele 6 facultăți ale ISMC a fost dirijat de prorectorii Nikolai Gladirevski, Natalia Gheorghiu, Constantin Matcovschi, Andrei Zorchin, Victor Ghicavii.

Activitatea și colaborarea clinicilor cu instituțiile medico-sanitare publice din republică au fost mereu în atenția conducerii ISMC. În 1974 a fost fondată Secția clinică, condusă de prorectorul Ion Sorocean. Începând cu anul 1987, această subdiviziune a devenit centrul principal de dirijare a activității clinicilor și de coordonare a relațiilor acestora cu verigile sistemului de ocrotire a sănătății din țară.

Conform unei hotărâri a Guvernului Republicii Moldova, drept baze clinice au devenit toate instituțiile medicale cu statut republican, clinicile institutelor de cercetare științifică, policlinicile stomatologice, farmaciile, centrele de igienă și epidemiologie subordonate Ministerului Sănătății, precum și instituțiile medicale subordonate administrației publice locale.

Prorectorii pentru activitate clinică și instruire postuniversitară – Boris Golea, Victor Ciobanu, Pavel Bâtcă, Ion Ababii și Vladimir Hotineanu – conduceau o secție specială, responsabilă pentru optimizarea activității curativo-profilactice a bazelor clinice universitare și verificarea nivelului de pregătire a studenților și a medicilor cursanți.

A fost creat un consiliu alcătuit din reprezentanți ai universității și ai organelor de ocrotire a sănătății, iar Cabinetul metodic central era responsabil pentru evaluarea activităților și informarea operativă privind implementarea noilor forme și metode de instruire. Pentru eficientizarea procesului didactic, comisiile metodice, împreună cu catedrele, coordonau integrarea predării pe verticală și pe orizontală, pentru a evita repetarea subiectelor în studierea anumitor teme la diferite catedre.

Treptat, activitatea multidimensională a universității s-a perfecționat, au fost implementate programe noi de studii, metode didactice inovative, tehnici și strategii de predare a disciplinelor. Au avansat tehnologiile procesului de învățământ și de evaluare a cunoștințelor, a început computerizarea procesului didactic și optimizarea formelor de testare și control, adaptate la noile cerințe față de viitorul medic.

Boris Golea,
prorector (1979-1983)

Victor Ciobanu,
prorector (1984-1985)

Pavel Bâtcă,
prorector (1986-1987)

Ion Ababii,
prorector (1988-1994)

Vladimir Hotineanu,
prorector (1994-2009)

Procesul de democratizare a societății, după anul 1991, s-a reflectat pozitiv asupra tuturor formelor de activitate și, în primul rând, asupra pregătirii cadrelor. Au fost optimizate activitățile didactico-metodice, educative și organizatorice. S-au introdus noi forme de evidență și de raport ale activității decanilor. Controlul asupra activității didactico-metodice este realizat de Consiliul metodic central, constituit din președinții consiliilor metodice pe discipline, decanii facultăților, reprezentanți ai organizațiilor obștești etc. În cadrul acestuia sunt examinate cele mai importante probleme ale activității instructiv-educative și coordonate activitățile comisiilor metodice de profil, se aprobă programele și planurile de activitate pe discipline. Recomandările și deciziile luate de Consiliul metodic central sunt discutate la ședințele consiliilor facultăților și a Consiliului universitar, apoi sunt aprobate de către rector.

Un rol important în prosperarea activității ISMC l-a avut **Facultatea de Medicină Generală**. Începând cu anul 1959, aceasta a fost ghidată de către primul dintre absolvenții ISMC, Constantin Țîbîrnă (1959-1963), care preluase conducerea de la Mihail Borzov. În următorii ani, la cârma facultății s-au aflat Gheorghii Moskovko (1963-1964) și Ion Vovc. Odată cu creșterea numărului de studenți și a volumu-

lui activităților de evidență și control, în anul 1968, facultatea a fost divizată în: **Medicină Generală Preclinică** (anii I-III), condusă, succesiv, de decanii Eugen Floca, Efim Muhin, Ion Marin, și **Medicină Generală Clinică** (anii IV-VI), condusă de decanii Ion Vovc, Andrei Banaru și Petru Galețchi.

Această facultate a fost printre primele din URSS, care a implementat pregătirea cadrelor prin subordonatură și internatură.

Anii '80-'90 au fost marcați de restructurarea societății. Reformele implementate în toate sferile sociale au influențat și activitatea universității. Este relevant efortul decanilor Ion Marin și Petru Galețchi, după la redirecționarea activității Facultății de Medicină Generală, conform cerințelor timpului.

Perioada postsovietică a fost una de tranziție și a necesitat schimbări mari în strategia activităților tuturor structurilor existente în instituție. A început o muncă asiduă de elaborare a procesului de instruire creativă, de reintroducere a limbii române la toate catedrele teoretice și clinice. Noile exigențe referitoare la unificarea și standardizarea procesului de instruire a viitorilor medici au fost respectate prin implementarea experiențelor altor instituții similare în pregătirea medicilor calificați la toate disciplinele, ceea ce a constituit baza fuzionării celor două

Constantin Țibirnă,
decan (1959-1963)

Gheorghe Moskovko,
decan (1963-1964)

Ion Vovc,
decan (1964-1971)

Eugen Floca,
decan (1968-1971)

Andrei Banaru,
decan (1971-1986)

Efim Muhin,
decan (1971-1986)

Ion Marin,
decan (1986-1991)

Petru Galețchi,
decan (1986-1991)

Nicolae Eșanu,
decan (1991-2004)

facultăți (Preclinică și Clinică) în una – Facultatea de Medicină Generală, condusă de către profesorul universitar Nicolae Eșanu.

Începând cu anul 1992, Facultatea de Medicină Generală implementează concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă pentru ajustarea procesului de formare a medicilor la recomandările Organizației Mondiale a Sănătății și preluarea celor mai importante practici medicale din experiența SUA, Canadei, Franței, Marii Britanii, României, Germaniei etc. În acea perioadă, facultatea avea 36 de catedre și instruia 2691 de studenți.

Reformele sociale, caracteristice perioadei date, au promovat noi sarcini privind reorganizarea formelor de activitate a catedrelor și a corpului didactic al facultății. Procesul de instruire a viitorilor medici a fost asigurat cu manuale și alte materiale didac-

tice în limba română, iar toată documentația a fost adaptată la exigențele timpului. În acest scop au fost traduse, scrise și editate circa 70 de manuale, compendii, dicționare, ghiduri și indicații metodice. La finele anului 1994 la Facultatea de Medicină Generală activau 42 de catedre teoretice și clinice și își faceau studiile 3200 de studenți.

Până la fondarea Facultății de Pediatrie, în cadrul ISMC activa doar Catedra de pediatrie, condusă de profesorul V. Stîrikovici. După anul 1954, facultatea includea 9 catedre de profil pediatric: Catedra de pediatrie și semiologie, condusă succesiv de: V. Stîrikovici (1945-1958), A. Miloserdov (1958-1959), T. Chiticari (1959-1989) și Maria Smișnoi (1989-1999); Catedra de chirurgie, reanimatologie și anesteziologie pediatrică (fondată în 1957), condusă până în 1986 de Natalia Gheorghiu, apoi de Eva

Gudumac; Catedra de pediatrie a Facultății de Perfecționare a Medicilor (fondată în 1963 sub formă de curs, până în 1981), condusă succesiv de: E. Certcova (1963-1970), S. Lazarev (1970-1978), E. Baranova (1978-1981) și M. Rudi (1981-1988); Catedra de pediatrie nr. 1 (fondată în 1986), condusă de profesorul V. Erencov (1986-1988) și M. Rudi (1988-1999); Catedra de pediatrie nr. 2 (întemeiată în 1988), condusă de profesorul Victor Ghețeu; Catedra de pediatrie nr. 3 (fondată în 1988), condusă de profesorul V. Cenușă; Catedra de pediatrie nr. 4 (înființată în 1992), condusă de profesorul Petru Mogoreanu; Catedra de boli infecțioase la copii (fondată în 1967), condusă de profesorul Valentina Halitov (până în 1991) și de conferențiarul Galina Rusu (1991-1999).

Programul de studii și de pregătire a specialiștilor pediatri includea aspectele anatomo-fiziologice specifice copilului și evaluarea clinică a bolilor, ceea ce favoriza creșterea nivelului de pregătire al absolvenților. După anul III, studenții își consolidau cunoștințele activând în spitalele de boli somatice și infecțioase la copii, în anul IV desfășurau practica în secții specializate, iar la finele anului V, viitorii pediatri efectuau stagii în spitalele de circumscripție. Concomitent, la catedrele Facultății de Pediatrie, mulți studenți erau încadrați în activitatea de cercetare, elaborând diverse lucrări științifice.

Pe parcursul activității sale (1954-1999) facultatea a fost condusă de decanii: Mihail Borzov, Valentina Halitov, Henrieta Rudi, Eugen Gladun, Vladimir Țurcanu, Eva Gudumac, Eugen Popușoi.

În perioada anilor 1954-1994 au fost pregătiți peste 4500 de specialiști în domeniul pediatriei: chirurghi-traumatologi, reanimatologi, neonatologi, infecționiști etc., care au suplinit majoritatea posturilor vacante. Pe parcursul activității, mulți absolvenți ai Facultății de Pediatrie au fost distinși cu ti-

Mihail Borzov,
decan (1954-1958)

Valentina Halitov,
decan (1958-1967)

Henrieta Rudi,
decan (1967-1968)

Eugen Gladun,
decan (1969-1973)

Vladimir Țurcanu,
decan (1973-1984)

Eva Gudumac,
decan (1984-1987)

Eugen Popușoi,
decan (1987-1999)

Gheorghe Moskovo,
decan (1959-1962)

Victor Marin,
decan (1962-1963)

Anatol Babin,
decan (1964-1966)

Constantin Matcovschi,
decan (1964-1966)

Arsenie Guțan,
decan (1966-1971)

Ilarion Postolachi,
decan (1971-1982)

Gheorghe Nicolau,
decan (1982-1986)

Sofia Sârbu,
decan (1986-1993)

tluri onorifice și numeroase distincții de stat pentru munca lor plină de abnegație în realizarea misiunii de pediatru. O contribuție esențială în domeniul pediatriei au avut fondatorii școlii pediatrice din Republica Moldova: Natalia Gheorghiu, Valentina Halitov, Tudor Chiticari, Victor Belousov, academicienii Eugen Popușoi și Eva Gudumac.

Activitatea Facultății de Pediatrie s-a intensificat după anul 1987, când în funcția de decan a fost numit profesorul Eugen Popușoi, care a dat dovadă de o deosebită măiestrie în implementarea noilor metode de instruire a viitorilor specialiști, precum și la selectarea cadrelor didactice bine pregătite pentru catedrele facultății. Profesorul Eugen Popușoi s-a aflat la conducerea Facultății de Pediatrie până în 1999, când aceasta a devenit parte componentă a Facultății de Medicină Generală.

Un alt imperativ al învățământului superior medical a fost fondarea **Facultății de Stomatologie** (1959), eveniment absolut necesar, din cauza insuficienței de cadre medicale în domeniu.

În primii ani de activitate, funcția de decan al Facultății de Stomatologie au deținut-o: Gheorghe Moskovo, Victor Marin, Anatol Babin și Constantin Matcovschi. În 1966, decan al facultății devine Arsenie Guțan, conferențiar, medic stomatolog cu renume, fiind urmat de Ilarion Postolachi, Gheorghe Nicolau și Sofia Sârbu.

Până în anul 1959, medicii stomatologi erau pregătiți în institutele din Ucraina și Federația Rusă. În anul de studii 1961-1962, la facultate au fost fondate catedrele cu profil stomatologic: stomatologie terapeutică, stomatologie chirurgicală și stomatologie ortopedică. A fost constituit corpul didactic al facultății.

Catedra de stomatologie terapeutică, condusă de conf. Sofia Sârbu, și-a început activitatea în incin-

ta Policlinicii Spitalului Clinic Republican (SCR). În 1979 a fost amplasată în Policlinica Stomatologică a Ministerului Sănătății, având toate condițiile necesare pentru instruirea viitorilor stomatologi terapeuți și ortopezi.

Din anul 1986, catedra a fost condusă de profesorul universitar Gheorghe Nicolau. Aici activau conferențiarii Alexandra Baraniuc, Valentina Nicolaiciuc, Nadejda Carcea, Sergiu Ciobanu, Pavel Gnatiuc, Valentina Bodrug ș.a.

Dezvoltarea învățământului stomatologic a fost complinită și de activitatea Catedrei de stomatologie ortopedică, fondată în baza Secției protetică dentară a Policlinicii Stomatologice Municipale din Chișinău. Șef al catedrei a fost numit Mihail Bușan (1961-1969), apoi Ilarion Postolachi. Ambii au contribuit la dotarea acesteia cu utilaj și cu materiale necesare pentru instruirea studenților. La catedră au activat mulți specialiști stomatologi iluștri: Eugen Chiriac, Mihai Cojocar, Ilie Șeptilici, Valeriu Banuh, Gheorghe Bârșă ș.a.

Creșterea prestigiului Facultății de Stomatologie s-a datorat și instituirii Catedrei de stomatologie chirurgicală în baza Secției de chirurgie oro-maxilo-facială a SCR și în baza Cabinetului stomatologic chirurgical al Policlinicii Republicane. Printre primii specialiști care efectuau intervenții chirurgicale în regiunea maxilo-facială a fost conferențiarul Vasile Titarev. Prima teză de doctor în acest domeniu a fost realizată în 1965 de către Arsenie Guțan, iar cea de doctor habilitat – de conferențiarul Dumitru Șcerbatiuc. Fondatorul și șeful acestei catedre a fost N. Fetisov, succedat, în 1968, de conferențiarul Arsenie Guțan.

În anul 1972, în cadrul catedrei a fost organizat Cursul de perfecționare a stomatologilor, care, în 1977, a intrat în componența Facultății de Perfecționare a Medicilor. Aici și-au continuat activitatea

Profesorii Arsenie Guțan, Ilarion Postolachi și Dumitru Șcerbatiuc
(1979)

profesorii Arsenie Guțan, Pavel Godoroja, Valentin Topalo, Dumitru Șcerbatiuc, Ion Munteanu, Teodor Popovici ș.a.

Una dintre cele mai importante subdiviziuni ale facultății este Catedra de stomatologie pediatică. A fost fondată în 1986 de către profesorul Pavel Godoroja, având drept baze clinice: Spitalul Clinic Republican pentru Copii, Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, policlinicile municipale nr. 3 și nr. 4, precum și Centrul Municipal Stomatologic pentru Copii.

Un rol important în dezvoltarea facultății l-au avut șefii catedrelor: A. Guțan, I. Postolachi, P. Godoroja, Gh. Nicolau, S. Sârbu, D. Șcerbatiuc, V. Topalo ș.a., care, odată cu reorganizarea ISMC în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” (1991), au revăzut și au adaptat planurile de studii și numărul de ore la disciplinele de profil stomatologic după modelele universităților din țările europene.

Perfecționarea continuă a medicilor stomatologi a fost asigurată de Catedra de stomatologie terapeutică a Facultății de Perfecționare a Medicilor (FPM), fondată în 1991 în baza Cursului de stomatologie terapeutică și pediatică al FPM, organizat în anul

1977 de conferențiarul Anatol Cușnir, și condusă de profesorul universitar Mihai Bușan (1986-1991). În perioada anilor 1991-2013, funcția de șef al catedrei a deținut-o profesorul universitar Valeriu Burlacu.

Din 1989, la facultate sunt înmatriculați și studenți din alte țări: Siria, Iordania, România, Bulgaria, Turcia, Israel etc.

Pentru a asigura condițiile necesare în instruirea medicilor stomatologi, în anul 1977 a fost constituită Clinica Stomatologică. Conform Hotărârii Sovietului Miniștrilor al RSSM, aceasta a fost amplasată în incinta Policlinicii Stomatologice Republicane la inițiativa și cu participarea Sofiei Sârbu – primul director al clinicii (1977-1986) –, fiind succedată de Valentin Sâtnic (1986-1996) și Pavel Gnatiuc (din 1996).

Consiliul administrativ al Clinicii Stomatologice era constituit din 6 persoane: președintele consiliului – Ludmila Topchin; reprezentantul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină – Gabriela Tofan; reprezentantul institutului – Valeriu Obadă; medicul-șef – Pavel Gnatiuc; reprezentantul colectivului de muncă – Vitalie Pântea; reprezentantul asociațiilor nonguvernamentale de sănătate (Asociația stomatologilor) – Gheorghe Nicolau.

Constantin Matcovschi,
decan (1964-1966)

Arsenie Guțan,
decan (1966-1967)

Vasile Ivanov,
decan (1967-1970)

Efim Muhin,
decan (1970-1971)

Vasile Procopișin,
decan (1971-2006)

Clinica Stomatologică Universitară a devenit un centru metodic-consultativ și științific, o bază de instruire a medicilor stomatologi, o instituție modernă, cu un înalt potențial logistic și profesional, cu o capacitate de instruire de 700 de studenți și rezidenți autohtoni și străini. În cadrul Clinicii Stomatologice Universitare sunt amplasate două catedre: Catedra de stomatologie terapeutică și Catedra de stomatologie ortopedică „Ilarion Postolachi”.

Clinica Stomatologică Universitară are drept obiective: instruirea studenților și a medicilor în domeniul stomatologiei; acordarea serviciilor stomatologice obligatorii în conformitate cu Programul unic de asigurare medicală obligatorie și clauzele contractuale; prestarea serviciilor stomatologice contra plată, precum și alte activități permise de legislația în vigoare.

În anul 1964, în cadrul ISMC, a fost înființată **Facultatea de Farmacie**. Rectorul Nicolae Testemițanu, încă în 1961, l-a delegat pe Constantin Matcovschi să studieze posibilitatea fondării Facultății de Farmacie, în baza unor exemple similare din Moscova, Riga etc.

Primul decan al facultății a fost desemnat Constantin Matcovschi, care a îndeplinit această funcție până la învestirea sa în postul de prorector pen-

► Catedra de tehnologie a medicamentelor și farmacognozie, conf. Eugen Diug (1985)

tru activitatea didactică. Ulterior, funcția de decan al Facultății de Farmacie a fost exercitată de: Arsenie Guțan, Vasile Ivanov, Efim Muhin și Vasile Procopișin.

În anul 1970, la facultate au fost înființate două catedre cu profil farmaceutic – Catedra de tehnologie a medicamentelor și organizarea activității serviciului farmaceutic (cursurile: Organizarea și economia farmaceutică, Tehnologia medicamentelor în farmacie, Tehnologia medicamentelor industriale, Mercologia medicală) și Catedra de chimie specială și farmacognozie (cursurile: Chimie farmaceutică, Chimie organică pentru Facultatea de Farmacie, Chimie toxicologică, Farmacognozie, Botanică). De-a lungul anilor, în colectivele catedrelor au avut loc mai multe reorganizări. În anul 1972, cursurile de Botanică și Farmacognozie au fost incluse în componența Catedrei de tehnologie a medicamentelor și organizarea

activității serviciului farmaceutic și a fost formată Catedra de farmacie. Catedra de chimie specială și farmacognozie a fost reorganizată în Catedra de chimie farmaceutică și toxicologică.

Ceva mai târziu (1984–1991), la facultate au fost organizate 4 catedre de sine stătătoare: Catedra de organizare și economie farmaceutică, Catedra de tehnologie a medicamentelor, Catedra de chimie farmaceutică și Catedra de farmacognozie și botanică farmaceutică.

Catedrele au elaborat planuri și programe aplicative pentru toate cursurile destinate pregătirii specialiștilor de înaltă calificare. Activitatea științifică a fost orientată spre perfecționarea metodelor de organizare și dirijare a sistemului farmaceutic din Republica Moldova.

În anul 1982, în componența facultății a fost fondată Farmacia didactică și de producție, prima de acest gen în URSS și una dintre primele din Europa. Aici studenții însușeau dexteritățile practice de recepție a rețetelor, preparare și control al calității medicamentelor extemporale, studiau procesul de eliberare a medicamentelor pacienților, activitatea de informare și asistență farmaceutică.

Pe lângă Catedra de farmacie, în anul 1983, a fost creat Centrul informațional de calcul, care avea drept sarcini principale: elaborarea și implementarea în practica farmaceutică a sistemului de informare-căutare „Medicamente”; realizarea unui sistem automatizat de dirijare a asistenței farmaceutice cu tot setul problemelor de planificare și evidență a ac-

Valentina Halitov,
decan (1963-1969)

Vasile Iachim,
decan (1969-1975)

Ștefan Plugaru,
decan (1975-1988)

Valeriu Chicu,
decan (1988-1995)

tivității economico-financiare și a circulației medicamentelor în farmacie; elaborarea programelor de instruire pentru studenții facultății.

În 1983, pentru optimizarea predării integrate a cursurilor de farmacognozie și botanică și în scopul intensificării cercetărilor în domeniul plantelor medicinale, gospodăria silvică „Codru” (Nisporeni) a alocat un teren experimental pentru cultivarea acestora, unde studenții însușeau tehnologiile de cultivare, culegere, uscare și condiționare a plantelor medicinale. Pe parcursul anilor au fost introduse în cultură peste 100 de specii de plante medicinale autohtone și din flora altor țări, au fost construite căsuțe de locuit pentru studenți și o cantină. În 1992, printr-o dispoziție a Guvernului Republicii Moldova, terenul menționat a fost retransmis Mănăstirii Hâncu.

Anual, din 1986 și până în 1990, Facultatea de Farmacie era gazda desfășurării turului final al Olimpiadei Unionale «Студент и научно-технический прогресс» la specialitatea „Farmacie”, cu participarea studenților facultăților de farmacie ale institutelor de medicină din toate republicile sovietice. De menționat că studenții de la Facultatea de Farmacie, de fiecare dată, obțineau locuri de frunte, diplome de gradele I, II și III.

Începând cu anul 1991, pe lângă studenții autohtoni și cei veniți din republicile ex-sovietice, la facultate sunt înmatriculați și studenți de peste hotarele republicii – din România, Siria, Sudan, Turcia, Israel, Iordania, Maroc ș.a.

Misiunea medicinei este nu doar de a trata, dar și de a preveni maladiile. Pentru realizarea acestui deziderat, în 1963 a fost fondată **Facultatea de Medicină Preventivă**, care avea drept scop de a forma medici igienisti, epidemiologi și microbiologi. Decizia de a organiza Facultatea de Medicină Preventivă, în cadrul ISMC, a fost luată de rectorul

► O lecție practică la microbiologie, condusă de profesorul Petru Galetchi (1972)

Nicolae Testemițanu. La etapa incipientă, procesul de instruire nu se deosebea esențial de cel desfășurat la alte facultăți, după care urmau studiile la cele 6 catedre de profil. Primul decan al facultății a fost Valentina Halitov, iar prodecan – conferențiarul Gheorghe Sprâncean. Ulterior, funcția de decan al facultății a fost preluată de către conferențiarii: Vasile Iachim, Ștefan Plugaru și Valeriu Chicu.

Pentru asigurarea instruirii în domeniul specialităților de profil au fost fondate noi catedre și cursuri: Igiena alimentației – fondată de doctorul în științe medicale Victor Vangheli; Igiena muncii – curs înființat de doctorul în științe medicale Vasile Iachim; Igiena comunală – curs organizat de doctorul în științe medicale Filimon Avraman; Igiena copiilor și adolescenților – curs creat de doctorul în științe medicale Ion Hăbășescu; Radioigienă – curs introdus de doctorul în științe medicale Gheorghe Sprâncean.

În anul 1967 a fost înființat cursul de epidemiologie, reorganizat, în 1970, în Catedra de epidemiologie, fondatorul acesteia fiind Eli Naum Șleahov,

doctor habilitat, profesor, Om Emerit. În 1990, șef al Catedrei de epidemiologie este ales Viorel Priscari, doctor habilitat în științe medicale, discipol al profesorului universitar E. Șleahov. În 1977, în baza cursurilor de profil igienic, este organizată Catedra de igienă, condusă de doctorul și conferențiarul Vasile Iachim (1977-1986), iar mai apoi – de doctorul în științe medicale, conferențiarul Mihail Ojovan (1986-1988). În 1988, șef al catedrei este ales profesorul Victor Vangheli, doctor habilitat în științe medicale. Din componența facultății făceau parte și catedrele de igiena generală, de microbiologie, de boli infecțioase și de biologie.

Procesul de instruire a studenților la disciplinele de profil era asigurat de 50 de cadre didactice: 27 de profesori, inclusiv 6 doctori habilitați, și 23 de conferențiar. A fost elaborat un nou plan de studii, care îngloba instruirea universitară și postuniversitară a specialiștilor, fapt ce a determinat implementarea în cadrul catedrelor de profil a cursurilor de perfecționare continuă. Între anii 1969 și 1994, facultatea

Moisei Ghehtman,
decan (1962-1970)

Nicanor Mocialov,
decan (1970-1973)

Eugen Gladun,
decan (1973-1986)

Ion Prisacari,
decan (1986-1990)

Mihail Corlăteanu,
decan (1990-1999)

Evoluția medicinei nu poate fi concepută fără formarea continuă a specialiștilor, fapt care a determinat instituirea, în anul 1962, a **Facultății de Perfecționare a Medicilor**. Inițiativa i-a aparținut rectorului Nicolae Testemițanu, care era convins că instruirea continuă a cadrelor medicale trebuie să devină o piatră de temelie în asigurarea calității asistenței medicale. Inițial, facultatea includea doar două catedre – cea de terapie și cea de chirurgie – și trei cursuri specializate. Primul decan desemnat a fost cunoscutul organizator al sistemului de sănătate publică Moisei Ghehtman, succedat de Nicanor Mocialov, Eugen Gladun, Ion Prisacari, Mihail Corlăteanu. Procesul de studii a fost ghidat de cei mai de vază specialiști: profesorii Vladimir Kant, Eli Șleahov, Eugen Maloman, Ion Prisacari ș.a. Treptat, profilurile de specializare s-au diversificat substanțial, numărul acestora ajungând, în anul 1994, până la 96. Prin urmare, a crescut și numărul medicilor care și-au continuat studiile postuniversitare.

Pe parcursul anilor 1962-1970, o atenție deosebită s-a acordat specializării absolvenților în specialitățile de bază ale medicinei primare. După introducerea formei de pregătire a medicilor prin internatură (1970-1990), a existat atât specializarea primară, cât și perfecționarea continuă a medicilor practicieni. Mai târziu, după anul 1991, facultatea devine unicul centru de perfecționare a medicilor din Republica Moldova, optând pentru perfecționări generale și tematice, iar specializarea primară se efectua doar ca excepție, la recomandarea Ministerului Sănătății.

În anii 1960-1994, activitatea multidimensională a colectivului didactic s-a consolidat, datorită pregătirii cadrelor medicale la nivel universitar și postuniversitar în conformitate cu cerințele naționale de dezvoltare a sistemului de sănătate publică. Procesul didactico-științific și educațional a păstrat tradițiile

școlii medicale din Sankt Petersburg, adaptându-le la necesitățile republicii. Treptat, procesul a fost ajustat la standardele școlilor medicale europene.

În anii 1967-1968, ISMC a fost unica instituție din RSSM care a avut curajul să opteze pentru introducerea limbii române în procesul de studii, dar propunerea a fost respinsă. Forțele totalitariste s-au opus cu vehemență acestei inițiative, iar unii dintre acei care au susținut ideea de renaștere națională au suferit mult și au fost nevoiți să părăsească Alma Mater.

Odată cu inaugurarea, în 1977, a noului Spital Clinic Republican (SCR) pentru 1230 de paturi, s-a consolidat esențial și baza clinică a ISMC – au fost amplasate 15 catedre clinice. Viitorii medici aveau acces la metode moderne de investigații de laborator, ceea ce le-a facilitat procesul de studii.

În perioada anilor 1986-1994, colectivul profesoral și-a continuat activitatea și, în pofida crizei, a reușit să păstreze cu demnitate bunul nume al instituției.

În procesul de pregătire a viitorilor specialiști și de identificare a persoanelor capabile să continue activitatea de cercetare, o mare însemnătate are antrenarea tineretului în efectuarea cercetărilor științifice în cadrul Societății Științifice a Studenților

(ȘȘS). Pentru a perfecționa formele de coordonare și de control în această activitate, a fost fondat un consiliu, responsabil de investigațiile științifice ale studenților în cadrul facultăților. Acesta era dirijat de prorectorul pentru activitate științifică.

În anul 1967 a fost fondat Laboratorul Central de Cercetări Științifice (LCCȘ), care a extins posibilitățile de cercetare ale savanților de la diferite catedre.

În anii 1961-1975 a luat amploare procesul de pregătire a cadrelor didactice și științifice prin aspirantură și doctorantură. În doar 10 ani (1966-1975) au susținut tezele de doctor 305 persoane, dintre care 281 au obținut gradul științific de doctor și 24 – gradul științific de doctor habilitat în științe medicale (realizare atestată mai târziu, în perioada anilor 2001-2010). Această reușită este meritul lui Nicolae Testemițanu, care, în calitate de rector, iar mai târziu – de ministru al Sănătății, a orientat un număr mare de tineri medici spre a face aspirantura și doctorantura în diferite centre științifice din URSS. Revenind în țară, aceștia s-au încadrat cu succes în activitatea științifico-didactică a institutului. În perioada anilor 1960-1964, activitatea de cercetare în cadrul tuturor facultăților și catedrelor s-a desfășurat sub egida prorectorilor: Evgheni Kucinski (1959-1961),

Evgheni Kucinski,
prorector (1959-1961)

Alexei Molohov,
prorector (1961-1962)

Vasile Anestiadi,
prorector (1962-1963)

Andrei Zorchin,
prorector (1963-1968)

Natalia Gheorghiu,
prorector (1968-1969)

a pregătit 1579 de medici igienisti, epidemiologi și microbiologi, asigurând centrele de medicină preventivă din republică cu circa 70% din necesarul de specialiști. Mulți dintre aceștia au devenit conducători de instituții, miniștri și viceministri ai Sănătății.

În 1999, facultatea devine parte componentă a Facultății de Medicină Generală.

Boris Golea,
prorector (1969-1979)

Stanislav Poliuhov,
prorector (1979-1981)

Valentina Halitov,
prorector (1981-1986)

Victor Remizov,
prorector (1987-1990)

Viorel Prisacari,
prorector (1991-2013)

Alexei Molohov (1961-1962), Vasile Anestiadi (1962-1963), Andrei Zorchin (1963-1968), Natalia Gheorghiu (1968-1969), Boris Golea (1969-1979), Stanislav Poliuhov (1979-1981), Valentina Halitov (1981-1986), Victor Remizov (1987-1990), Viorel Prisacari (1991-2013).

După proclamarea independenței Republicii Moldova s-au extins oportunitățile colaborărilor științifice cu specialiștii din alte țări, fiind posibilă și vizitarea instituțiilor medicale autohtone de către savanți străini. Astfel, într-o perioadă de doar patru ani (1991-1994), au fost organizate 44 de congrese, conferințe și simpozioane internaționale și naționale, consolidând relațiile savanților medici autohtoni cu specialiști din Austria, România, Bulgaria, SUA, Olanda, Germania, Turcia ș.a.

S-a activizat și s-a extins spectrul cercetărilor științifice ale cadrelor didactice și studenților de la toate catedrele (teoretice și clinice) ale institutului. Astfel, doar în anii 1980-1994, în practica medicală au fost implementate peste 900 de metode moderne de diagnosticare, tratament și profilaxie, precum și brevete de invenție. Au fost publicate: 260 de monografii, manuale și cursuri didactice, 1350 de articole științifice și peste 290 de elaborări metodice.

Un eveniment important pentru comunitatea științifică a fost fondarea, în 1993, a Secției de științe medicale în cadrul Academiei de Științe a Moldovei. Așa a început procesul de integrare și valorificare a activității de cercetare a tuturor instituțiilor medicale din republică în sistemul academic. Primul academician-coordonator al secției respective a fost Gheorghe Ghidirim, ministru al Sănătății, iar funcția de secretar științific a fost suplinită de profesorul universitar Gheorghe Baci (1993-1997), care mai târziu a fost numit director al Centrului de Medicină Legală (1997-2008) de pe lângă Ministerul Sănătății.

În același an au fost deschise primele consilii științifice naționale de susținere a tezelor de doctor: DH 14.92.05 – Medicină preventivă (președinte – Viorel Prisacari); DH 14.92.06 – cu profil medico-biologic (președinte – V. Ghicavii); DH 14.93.32 – Medicină internă (președinte – Zinaida Anestiadi); DH 14.93.33 – Medicină chirurgicală (președinte – E. Maloman). Deschiderea consiliilor naționale specializate a stimulat susținerea tezelor de doctor în rândul savanților și cercetătorilor universitari. Doar în primii doi ani (1993, 1994), la consiliile naționale au susținut tezele de doctor 56 de persoane, dintre care 10 – pentru gradul științific de doctor habilitat.

Activitatea multiaspectuală a tuturor catedrelor universitare este expusă în **Muzeul de Istorie** – subdiviziune educațională și științifică cu rol primordial în păstrarea și valorificarea colecțiilor de obiecte ce prezintă interes istoric, științific și tehnic din domeniul istoriei medicinei din Moldova. Muzeul a fost inaugurat în martie 1975, la inițiativa profesorului Nicolae Testemițanu, și avea un rol important în instruirea civică, deontologică și didactică a studenților. Primul director al muzeului a fost V. Ioxa.

La prima expoziție muzeistică, au fost expuse colaje de fotografii importante din istoria Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Expozițiile tematice au fost consacrate aniversării a 30-a de la sfârșitul celui de Al Doilea Război Mondial și comemorării medicilor de la Institutul de Medicină nr. 1 din Leningrad, care au participat la luptele din acea perioadă. Această tematică a fost oglindită pe larg și în expozițiile altor muzee din Chișinău.

Din cauza spațiilor mici, expozițiile tematice nu reflectau în deplină măsură ideea expusă, lipseau și încăperile auxiliare pentru păstrarea colecțiilor muzeistice. Pentru a soluționa problema spațiului, în anul 1985, Senatul și rectorul ISMC, Vasile Anestiadi, au înaintat un demers guvernului, în care solicitau transmiterea Casei-muzeu „Serghei Lazo” în gestiunea institutului. În același an au început lucrările de reconstrucție a sediului pentru viitorul muzeu.

În primăvara anului 1987, prin decizia rectorului Leonid Cobâleanschi, muzeul, amplasat în incinta Blocului administrativ, a fost transferat în noul sediu, renovat. Directorul muzeului, Iulian Grosu, și șeful Catedrei de medicină socială, Eugen Popușoi, au elaborat un amplu plan tematico-expozițional, care includea compartimentele: învățământul superior medical, știința medicală, personalități marcante,

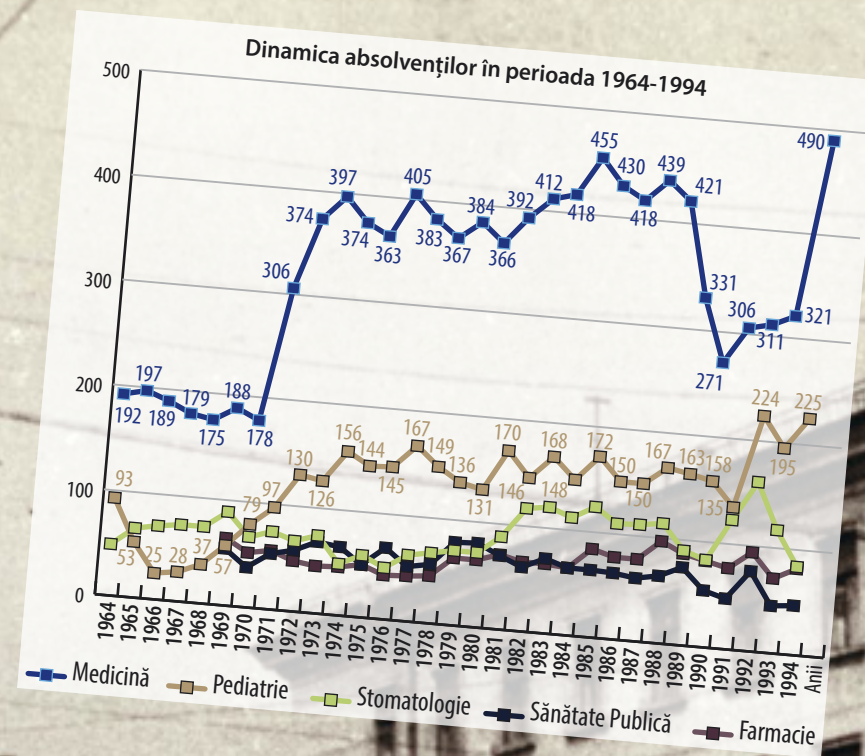
fondatori ai catedrelor și școlilor științifice medicale, realizări în domeniul ocrotirii sănătății.

Pe parcursul întregului an de studii, pentru studenți se organizau excursii la muzeu și seminare cu tematică istorică: „Rolul USMF „Nicolae Testemițanu” în pregătirea cadrelor medicale”, „Dezvoltarea științei medicale și a ocrotirii sănătății în Republica Moldova”, „Contribuția profesorului Nicolae Testemițanu la dezvoltarea științei medicale, a învățământului superior medical și a ocrotirii sănătății în Republica Moldova” ș.a.

Muzeul a devenit renumit datorită numeroaselor exponate (aproximativ 3000), fiind vizitat de multe delegații internaționale.

Un rol deosebit de important în activitatea instituției, în anii 1960-1994, îl au și organizațiile obștești. **Comitetul sindical al angajaților** a fost condus, de-a lungul timpului, de următorii președinți: Alexandra Vizitiu (1959-1962), Constantin Matcovschi (1962-1963), Ion Vovc (1964), Petru Burlacu (1964-1965), Gheorghe Ghidirim (1965-1967), Boris Golea (1967-1968), Ștefan Plugaru (1968-1971), Eduard Cheptea (1971-1978), Victor Banuh (1978-1985), Stanislav Groppa (1986), Constantin Ețco (1986-1990), Gheorghe Ivasi (1991-1994).

Sindicatelor angajaților au participat activ la toate activitățile sociale și culturale: la construcția, amenajarea și funcționarea optimă a bazei de odihnă „Medic-2” din Sergheevka (Ucraina), la restaurarea bazei de odihnă „Codru” (1978-1993) de pe lângă Complexul monastic „Mănăstirea Hâncu”, la reconstrucția și edificarea obiectelor de menire socială, culturală și sportivă din țară.

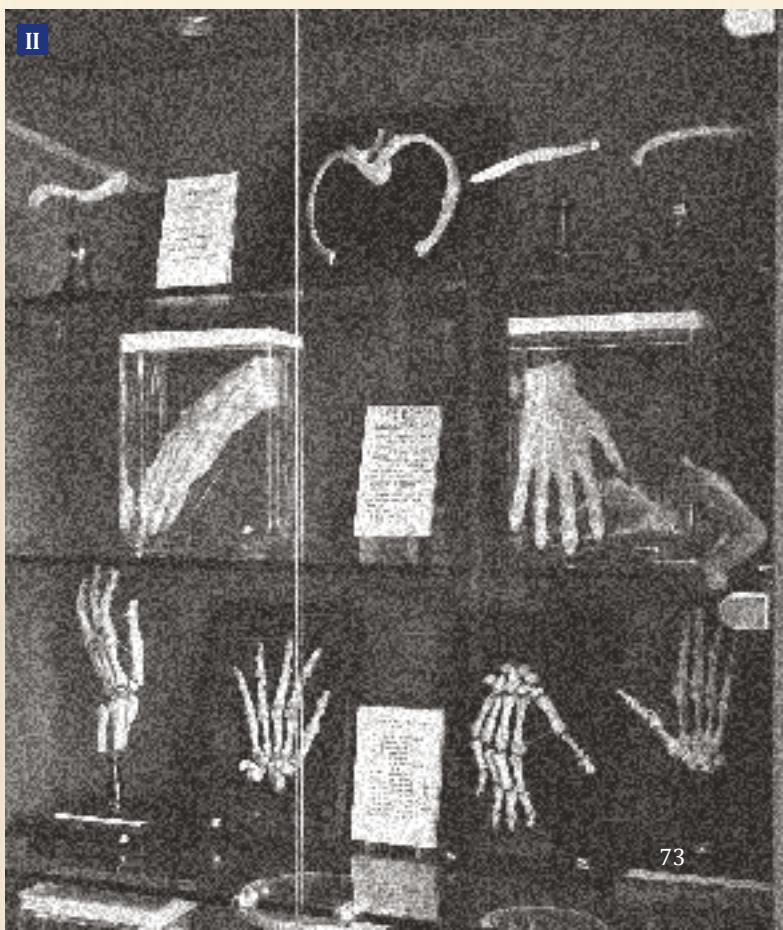

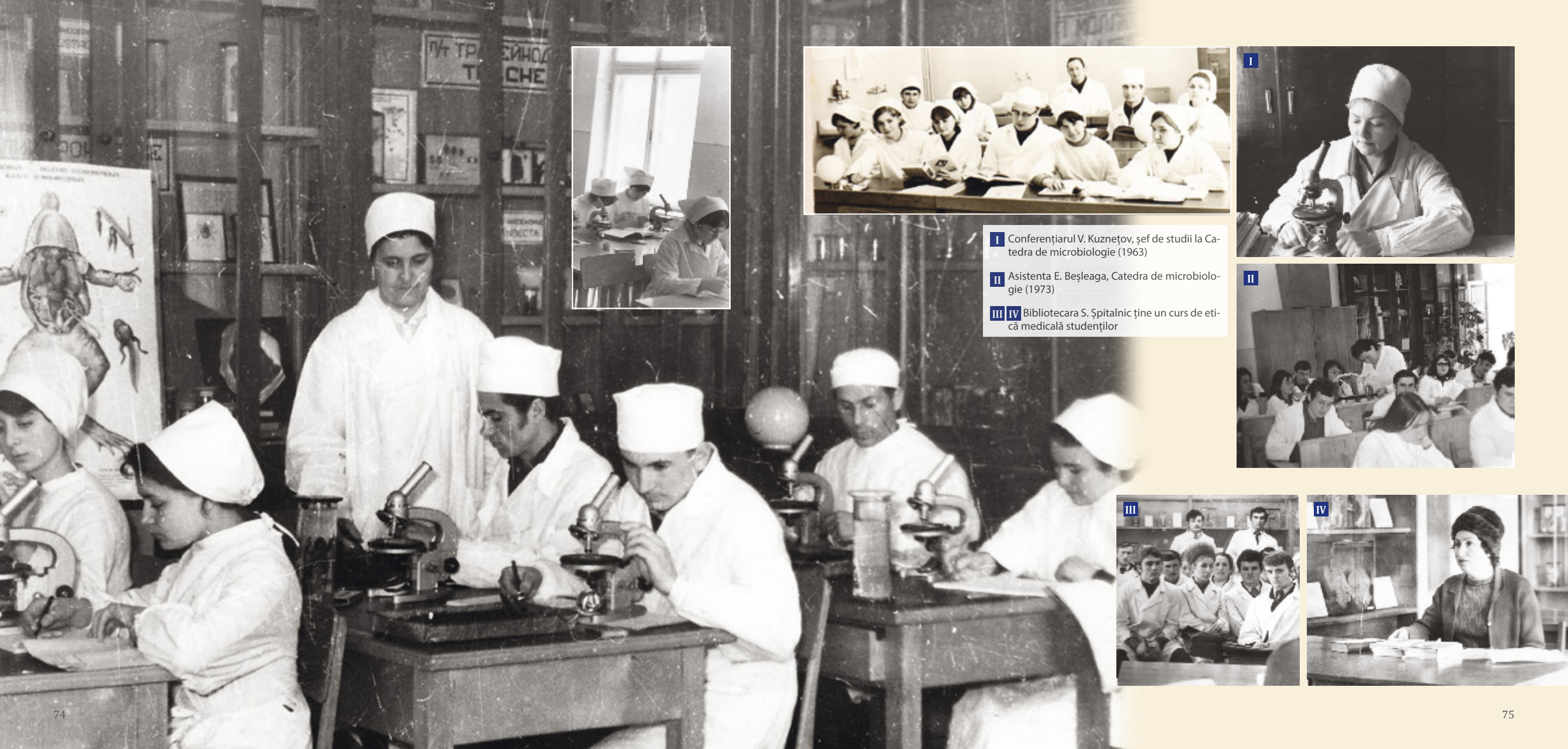
- I** Constantin Ețco la o lecție cu studenții
- II** Un curs la Facultatea de Pediatrie (1980)
- III** O prelegere pentru studenții din a. IV ținută de Nicolae Testemițanu
- IV** Membrii Comisiei de Stat pentru examenul de filosofie la ISMC. De la stânga la dreapta: C. Țibîrnă, V. Anestiadi, P. Areșev; în spate: C. Bogaciova, N. Gheorghiu ș.a.

I Prof. I. Bogoiavlenski, șeful Catedrei de biologie a Institutului de Medicină nr. 1 din Moscova, în vizită la Catedra de microbiologie, alături de Natalia Cherdivarenco, șeful Catedrei de microbiologie a ISMC, și asistentul E. Caun (1983)

II Muzeul de anatomie a omului

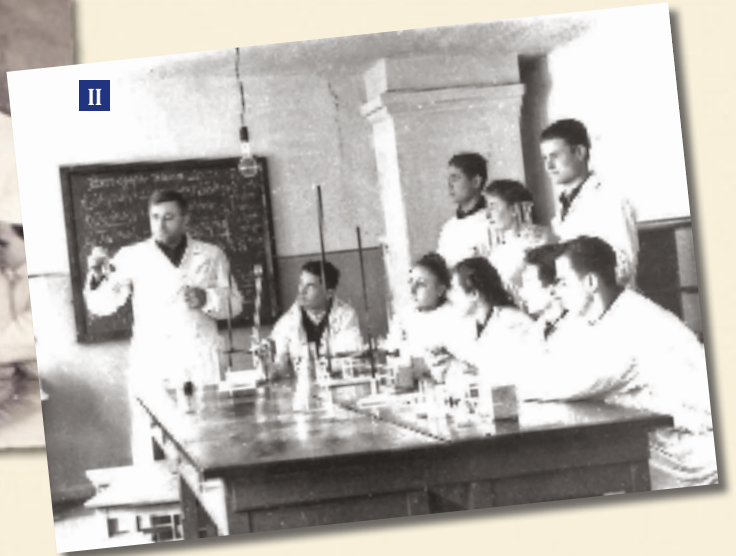

I Conferențiarul V. Kuznețov, șef de studii la Catedra de microbiologie (1963)

II Asistenta E. Beșleaga, Catedra de microbiologie (1973)

III IV Biblioteca S. Șpitalnic ține un curs de etică medicală studenților

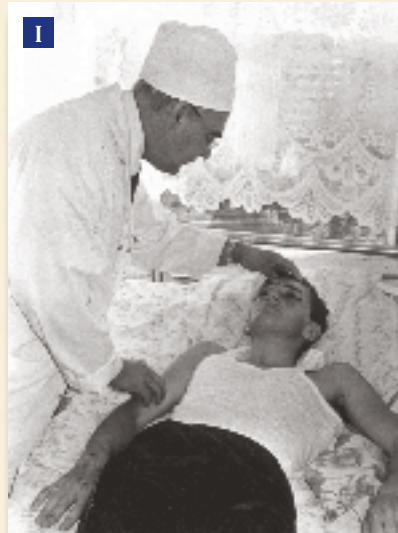

I Lecție practică condusă de V. Simonov, Catedra de microbiologie (1963)

II Conferențiarul N. Poprujăni la o lecție de biochimie (1960)

III Catedra de tehnologie a medicamentelor și farmacognozie, conferențiarul Eugen Diug (1985)

IV Împrumut de literatură didactică. Bibliotecar – Ecaterina Leontiev

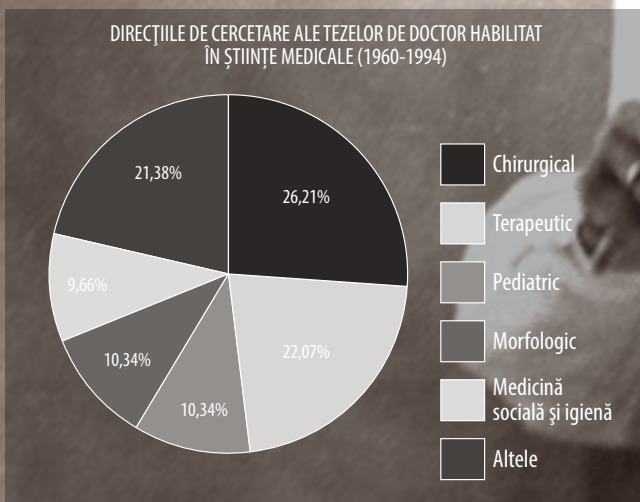
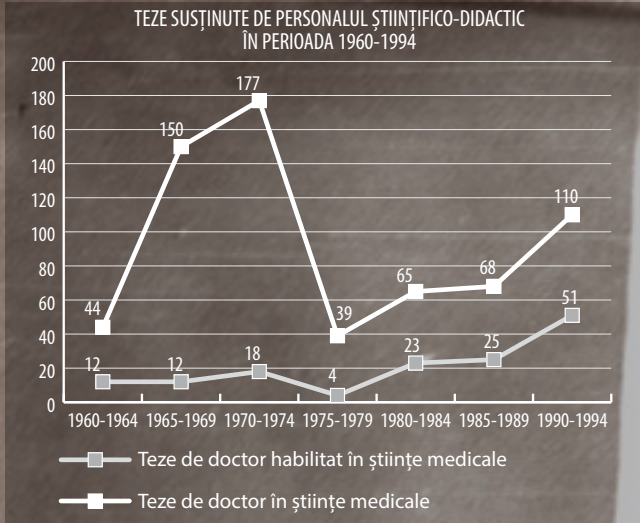

- I** D. Șcerbatiuc consultă un pacient
- II** Discuție la patul bolnavului în cadrul Cercului științific studențesc. Ion Covalenco, asistent la Catedra de pneumoftiziologie (1986)
- III** Constantin Țibîrnă, șeful Catedrei de chirurgie generală, alături de studenți la Spitalul Clinic Republican (iunie 1967)
- IV** Șeful Spitalului de Boli Infecțioase I. Drobinski ajunge cu elicopterul la o chemare (1966)
- V** Catedra de chirurgie a Facultății de Pediatrie, Spitalul Clinic Municipal nr. 1. De la stânga: I. Paruș, T. Beschieru, Gh. Ghidirim, N. Curlat, N. Clețco, profesorul Z. Gorbușina, șeful catedrei (1977).

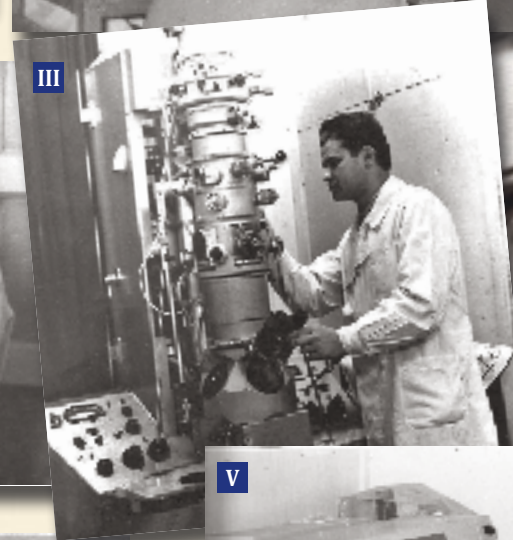

I Bibliotecara A. Ermalovici consultă catalogul sistematic
II X. Grosu – bibliograf, S. Șpitalnic - șefa secției Bibliografie,
L. Artemenco – bibliotecar, V. Dereaghina – bibliograf
III Sala de lectură. Bibliotecari: Z. Băbălaşu, V. PISOȚAIA (1972)

- I** Eugen Popușoi, Petru Galețchi, Nicolae Testemițanu
- II** Ședința Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială (1984-1986). Prof. Arsenie Guțan, conf. Dumitru Șcerbatiuc, asist. Vasile Cojocaru, medicul Veniamin Melehov.
- III** Prof. Eli Naum Șleahov cu discipolii Viorel Prisacari și Sergiu Covaliu (1976)
- IV** Conferință științifică la Catedra de anatomie a omului, condusă de Boris Perlin (1970)
- V** Profesorul Nicolae Testemițanu examinează studenții (1970)
- VI** Șeful Catedrei de terapie, V. Cekurin, consultă colegii (1978)

Техническое обслуживание оборудования-микроинструментов
в лаборатории прикладной биологии и биохимии
Института.

- I** Discuție în cadrul Catedrei de fiziopatologie. Participanți: Andrei Zorchin, șeful catedrei, Leonid Cobăleanski, lector ș.a.
- II** Asistentul Vladimir Nahaba efectuează un experiment științific, Catedra de microbiologie (1972)
- III** Conferențiarul A. Banaru la un microscop electronic (1970)
- IV** E. Caun realizează un experiment, Catedra de microbiologie (1973)
- V** Experiment privind echinococoză realizat de Natalia Cherdivarenco, șeful Catedrei de microbiologie, asistată de un laborant superior (1980)

AVICENNAE

PRINCIPIS, ET PHILOSOPHI

SAPIENTISSIMI

Libri in re medica omnes, qui haecenus ad nos pervenere. T. I

I D E S T

Libri Canonis quinque. De viribus Cordis. De remouendis nocentis in regimine
sanitatis. De sirupo acetoso. Et Cantica.

OMNIA Nouissimè post aliorum omnium operam à Ioanne Paulo Mon-
gio Hydruntino, & Ioanne Costæo Laudensi recognita.

Accessere autem in hac editione præter magnam in emendando contextu diligentiam, & lectissimam ex vetu-
stissimis codicibus animaliter varietatem, præter Arabicarum vocum interpretationem passim ex
optimis auctoribus adhibitam,

ANNOTATIONES Eorundem COSTAEI ET MONGII in libros Canonis,
quibus consensus & dissensus principum tum philosophorum tum medicorum inter se,
breuissimè quantum fieri potest, suo loco explicantur.

Adiecti etiam postremo loco sunt Indices quatuor: Duo quidem vetusti Arabice linguae præparata; antiquum
vnum à GERARDO CARMONENSI, revidetur: alterum verò postea à BELLYNENSI editum:
Duo autem præterea, quibus res omnes in his libris, & in contextu, & in annotationibus
memorabiles, copiosè, multa fide, atque ordine colligantur.

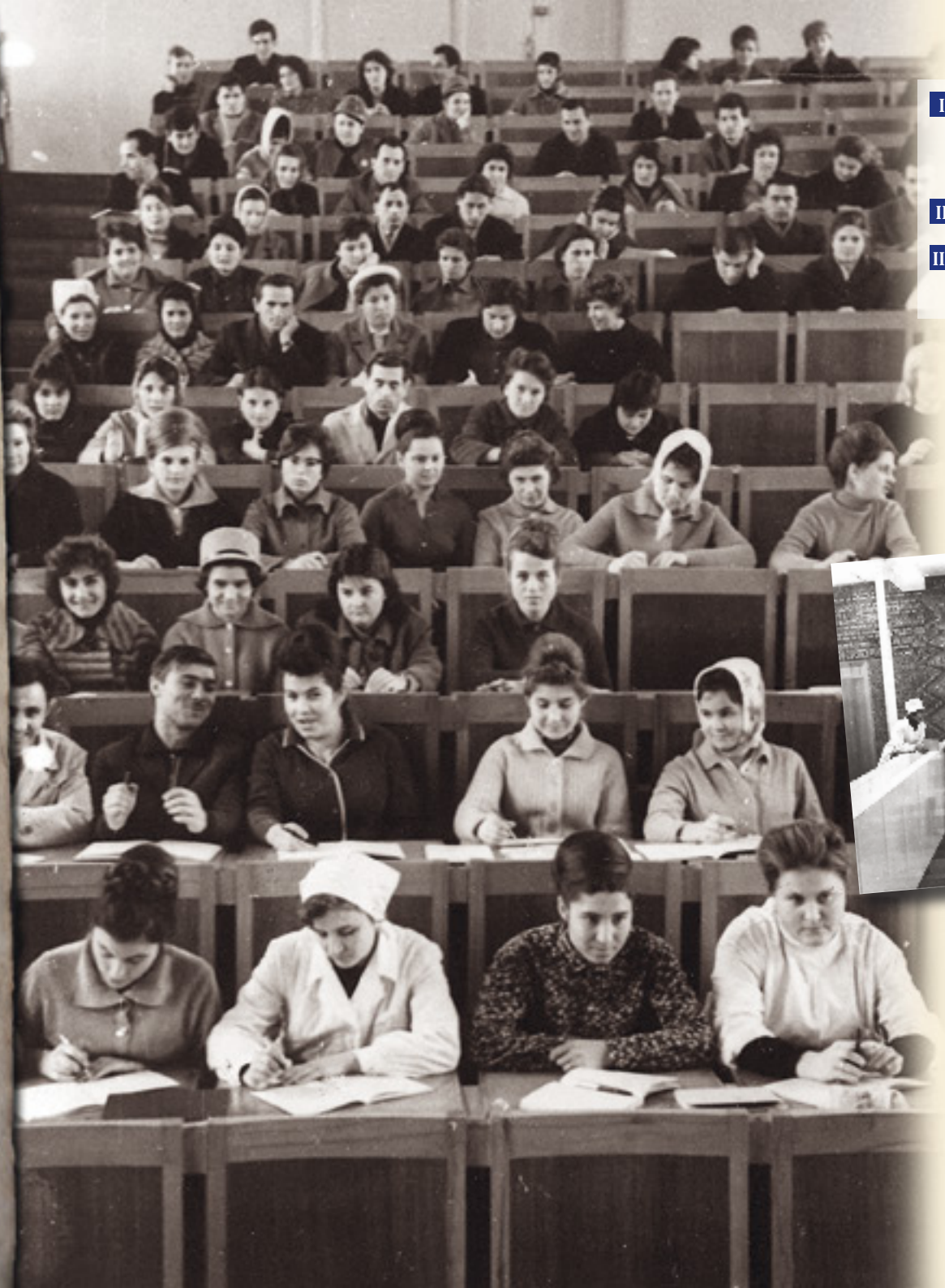
Vt nihil tandem in postrema hac editione sit præmissum, quod studiosis medicinae profuerum, sic animaduertunt.

CVM PRIVILEGIIS.

VENETIIS,

Apud Vincentium Valgrifium.

I Studenta E. Gluşco, pre-
miată pentru cea mai
bună lucrare ştiinţifică
(1982-1983)

II V. Borisova, bibliograf

III Sesiunea de iarnă, anul I,
Facultatea de Medicină
Preventivă (1966)

Студентка Е. ГЛУШКО участвовала в конкурсе научных работ
1982-1983 гг. За лучшую научную работу она
награждена дипломом Минздрава СССР и ЦК ВЛКСМ.

ДИПЛОМ
№ 195

Восточный диплом выдан
Лауреату Государственной премии Молдавской ССР
в области науки и техники

ТЕСТИМЦАНУ
НИКОЛАЕ АНДРЕЕВИЧУ

Председатель Комитета
по Государственным премиям
Молдавской ССР
в области
науки и техники
А. КУЧЕНКО

Уполномоченный
Комитета по Государственным
премиям Молдавской ССР
в области
науки и техники
О. ЕЛЫТЕ

АКАДЕМИИ НАУК СССР
Институт Экономики

Уполномоченный ВАСИЛИИ КРИСТОСОВОИ

ПУЖНО ВЗЯТЬ ВСЮ КУЛЬТУРУ, КОТОРУЮ КАПИТАЛИЗМ ОСТАВИЛ И ИЗ НЕЕ ПОСТРОИТЬ СОЦИАЛИЗМ. ПУЖНО ВЗЯТЬ
ВСЮ НАУКУ, ТЕХНИКУ, ЗНАНИЯ И ИСКУССТВО. БЕЗ ЭТОГО КОМУНИЗМА НЕ ПОСТРОИТЬ.

- I Discutând noi proiecte
- II Grupul de laureați ai Premiului de Stat împreună cu conducătorul - profesorul Nicolae Testemițanu
- III

В П И С К А

из постановления ЦК Компартии Молдавии и Совета
Министров Молдавской ССР № 367 от 11 октября 1963 г.

Присудить Государственную премию Молдавской ССР 1963 года
в области науки и техники

Тестемцану Николаю Андреевичу, руководителю работ, д.м.н.,
заведующему кафедрой - за комплексную научную разработку и
внедрение в практику здравоохранения Молдавской ССР новых
организационных форм специализированной амбулаторно-поликлини-
ческой помощи сельскому населению по месту жительства.

Копия
Нач. [Signature]

I O excursie la Muzeul de Istorie a ISMC condusă de Eugen Popușoi.

II III Rectorul Leonid Cobăleanski în vizită la Muzeul de Istorie

IV Nicolae Testemițanu, Lidia Trofimova, Sara Șpitalnic, I. Podubnii

V Expoziție de carte

VI Sala de lectură. Bibliotecar - Tamara Cotelea (1972)

RODOVENESTI

Кишиневскому медицинскому институту

CONSILIUL DE MINIȘTRI AL R.S.S MOLDOVENEȘTI
СОВЕТ МИНИСТРОВ МОЛДАВСКОЙ ССР

HOTĂRIREA Nr. 109
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

12 aprilie 1990

or. Chișinău
r. Кишинев

Cu privire la conferirea numelui
lui Nicolae Testemițanu Institutului
de stat de medicină din
Chișinău

Consiliul de Miniștri al R.S.S. Moldovenești HOTĂRĂȘTE:

A accepta propunerea Institutului de stat de medicină din Chișinău, susținută de Ministerul ocrotirii sănătății al R.S.S. Moldovenești, cu privire la conferirea numelui lui Nicolae Testemițanu și pe viitor a numi acest institut - Institutul de stat de medicină din Chișinău "N. Testemițanu".

Președintele
Consiliului de Miniștri al
R.S.S. Moldovenești

P. Pascari

Șeful Direcției
Administrative a Consiliului de
Miniștri al R.S.S. Moldovenești

A. Demcenco

HOTĂRIREA
Sfetului colegial al Ministerului Sănătății
al Republicii Moldova

or. Chișinău

12 iunie 1991

Procesul verbal nr. 5

Cu privire la reorganizarea ISMC
în Universitatea de Stat de medi-
cină "N. Testemițanu" din Republica
Moldova și a școlilor medicale în
colegii medicale și noua concepție
de pregătire a cadrelor

Transformările dinamice, care au loc astăzi în diferite domenii ale vieții sociale, inclusiv și ocrotirea sănătății, cer măsuri necesitate de restructurare esențială a procesului de pregătire a cadrelor medicale și farmaceutice în cadrul unui sistem continuu unic al învățământului superior și mediu special.

Ca rezultat al procesului de instruire nedesăvârșit, astăzi menționăm cu regret, că diploma medicului sovietic nu este apreciată la nivel înalt.

Numerosele proiecte și hotărâri de restructurare a ocrotirii sănătății, școlii superioare, mulțimes de planuri de studiu, de bază, de trecere, de lucru ect., nu au solicitat efectul dorit, reducându-se doar la o simplă reparație cosmetică.

În condițiile de trecere a Republicii Moldova la suveranitatea de stat și economică, la diferite forme de ocrotire a sănătății se resimte necesitatea de organizare a unui nou sistem de pregătire a cadrelor medicale și farmaceutice. Sarcina principală a acestui sistem va fi coordonarea și asigurarea științifică, metodică și de instruire în continuu a specialiștilor.

În scopul perfecționării sistemului continuu de instruire, pregătire și ridicare a calificăției cadrelor medicale și farmaceutice, sfatul colegial al MS din Republica Moldova HOTĂRĂȘTE:

1. A accepta propunerea Consiliului științific și a rectoratului cu privire la reorganizarea Institutului de Stat de medicină "N. Testemițanu" din Chișinău în Universitatea de Stat de medicină "N. Testemițanu" din Republica Moldova și de a face un demers respectiv către Guvernul Republicii Moldova.

2. Admiterea în anul universitar conform planului stabilit de

"2

2. Admiterea în anul universitar 1991-92 să se facă conform planului stabilit deja pe institut (950 studenți) respectiv pe facultăți cu viitoarea contopire a facultății de pediatrie cu medicina generală până la finalul acestui studiu.

3. A socoti rațional ca începând cu anul universitar 1993 să stabilească la Universitatea de Stat următoarele facultăți și cu următoarea durată de studii:

- a) medicina generală - 6 ani
- b) medicina profilactică - 6 ani
- c) stomatologie - 5 ani și 6 luni
- d) farmacie - 5 ani și 6 luni

Planul de admitere la aceste facultăți să fie înaintat către Ministerul Sănătății și Ministerul economiei și finanțelor reeșind din necesitățile medicinei practice.

4. De a organiza în Republica Moldova pe baza existentelor o rețea de colegii medicale. Colegiul medical pe baza școlii medicale de bază să fie subordonat direct Universității de Stat de medicină cu scopul urmărit în instruirea studenților și ridicarea calității învățării și a cadrelor medicale.

5. A aborda proiectul concepției de pregătire a specialiștilor, statutului Universității de Stat de medicină din Republica Moldova și aplicarea lor în practică în anul universitar 1991-1992.

6. Odată cu trecerea la noul sistem de pregătire și la planurile de studiu respective de a suspenda activitatea cadrelor din Universitate prin subordonarea Pregătirea postuniversitară să fie efectuată prin reședințe 3-5 ani în dependență de specialitate și prin reședințe de perfecționare fiecare 4-5 ani.

93

...noul sistem de pregătire a specialiștilor. Sarcina principală a acestui sistem va fi coordonarea și asigurarea științifică, metodică și de instruire în continuu a specialiștilor.

Pregătirea postuniversitară 3-5 ani în dependență de specialitate și prin reședințe de perfecționare fiecare 4-5 ani.

CONSILIUL DE MINIȘTRI

12 aprilie

92

- I Aspirantul Dumitru Șcerbatiuc la o discuție asupra planului de operație și tratament (1967)
- II Profesorul Catedrei de chirurgie Pavel Bătcă, împreună cu colegii de la Spitalul Clinic Republican (septembrie 1978)

ABITURIENTUL – 92

N 5-8 (227-230) Vineri 23 mai 1982

GAZETA UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ "N. TESTEMITANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA

Medicul

САУНА
АДАН
ДИН МАИ 1982

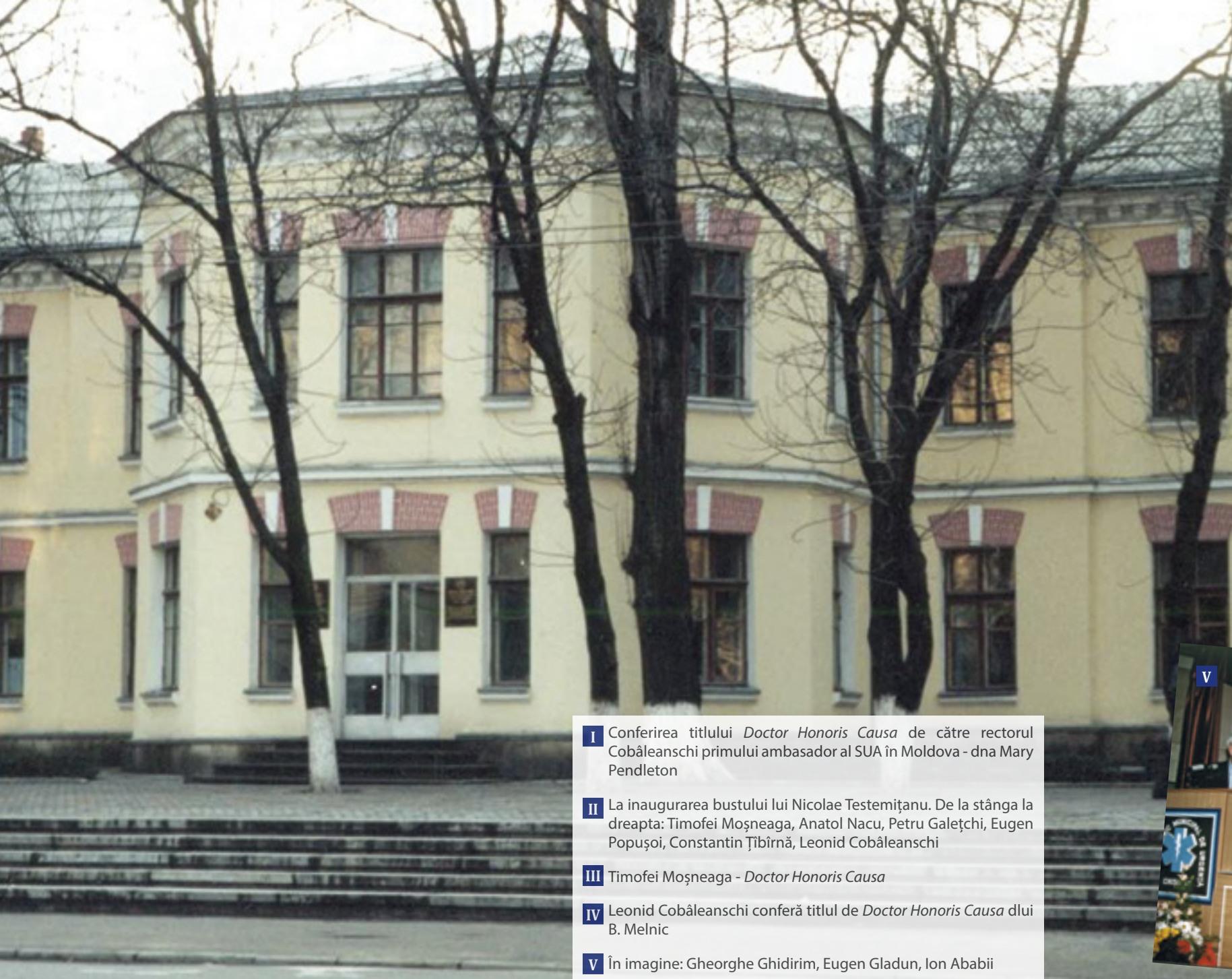
Alma mater

Ирабе SOHOCEAN

Nicolae TESTEMITANU

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ "N. TESTEMITANU" INVITĂ LA FACULTĂȚILE
MEDICINĂ GENERALĂ, MEDICINĂ PROFILACTICĂ, STOMATOLOGIE, FARMACIE**

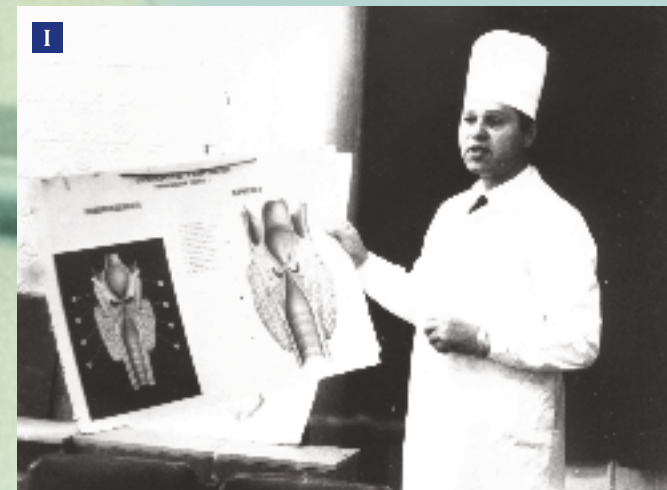

- I** Conferirea titlului *Doctor Honoris Causa* de către rectorul Cobâleanchi primului ambasador al SUA în Moldova - dna Mary Pendleton
- II** La inaugurarea bustului lui Nicolae Testemițanu. De la stânga la dreapta: Timofei Moșneaga, Anatol Nacu, Petru Galețchi, Eugen Popușoi, Constantin Țibîrnă, Leonid Cobâleanchi
- III** Timofei Moșneaga - *Doctor Honoris Causa*
- IV** Leonid Cobâleanchi conferă titlul de *Doctor Honoris Causa* dlui B. Melnic
- V** În imagine: Gheorghe Ghidirim, Eugen Gladun, Ion Ababii

- I** Petru Galețchi
- II** Farmacia didactică și de producție a ISMC
- III** În cabinetul de diagnostic funcțional. De la stânga la dreapta: asist. Gr. Bivol, conf. F. Ambros, conf. A. Botnari, medic funcționalist F. Bușmun (1978)
- IV** Vitalie Bețșor și Gheorghe Ghidirim

I Ion Ababii, medic otorinolaringolog

II Cercetătorul Viorel Prisacari

III Gheorghe Ghidirim la o discuție cu colegii (în centru: Gheorghe Rojnoveanu)

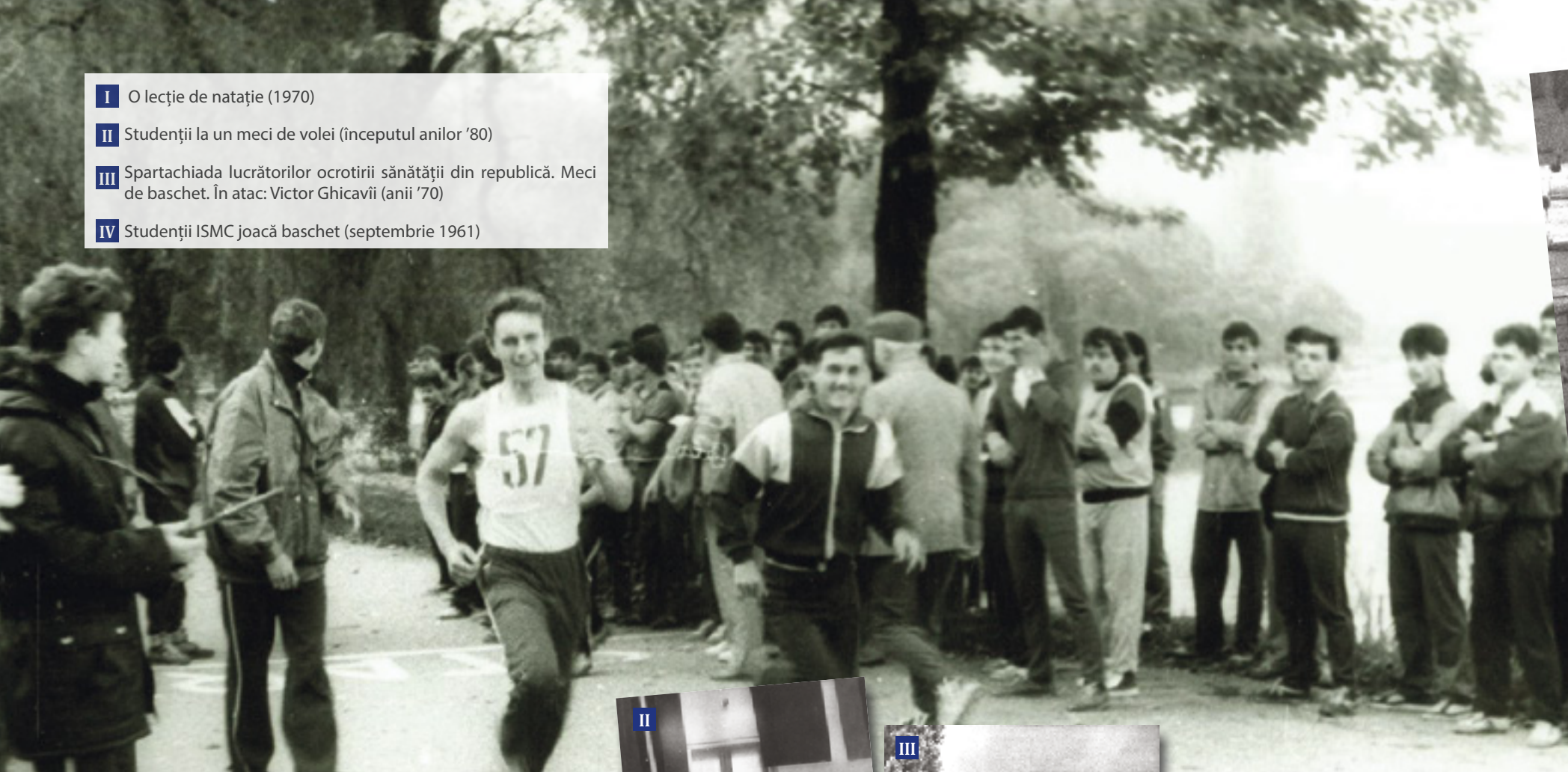

I O lecție de natație (1970)

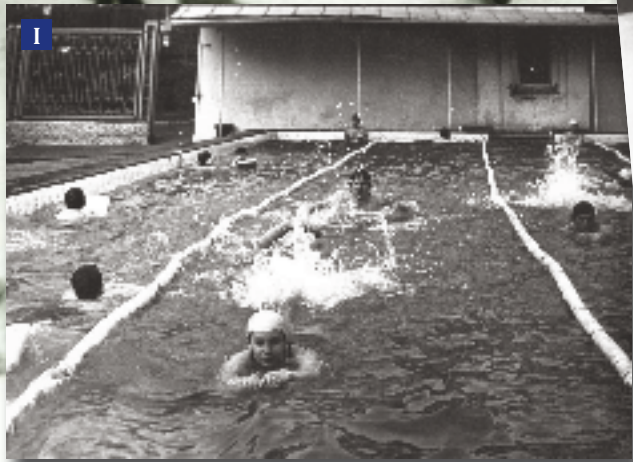
II Studenții la un meci de volei (inceputul anilor '80)

III Spartachiada lucrătorilor ocrotirii sănătății din republică. Meci de baschet. În atac: Victor Ghicavii (anii '70)

IV Studenții ISMC joacă baschet (septembrie 1961)

IV

I Repetiții de dans sportiv (anii '80)

II Formația *Bioton* (1975)

III Formația *Bioton* la sfârșitul anilor '80. Soliști: Ion Carasic și Andrei Chiriac

IV Corul ISMC (120 de persoane; anii '70). Dirijor – Liubovi Lenskaia

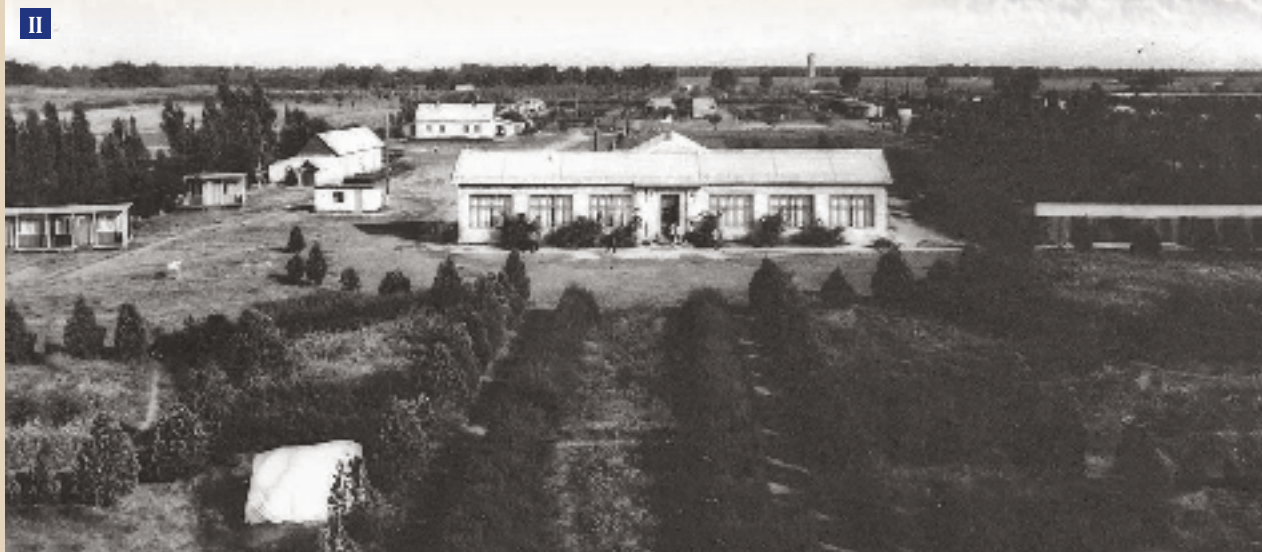

I

I O grupă de studenți la cules struguri în Grățiești. Conducător – asistentul A. Banaru (1960)

II Sanatoriul pentru studenți de la Sergheevka (1968)

II

I

V

II

IV

III

- I** Orchestra de muzică populară. Conducător – Gheorghe Banariuc (anii '80)
- II** Orchestra de muzică populară. Conducător – Iacob Stanislavski (anii '70)
- III** Fanfara ISMC. Conducător – Dumitru Coman (sf. anilor '70)
- IV** Teatrul folcloric „Datina” (1985)
- V** Ansamblul de dans popular „Codreneașca”. Conducător – Gheorghe Ivanov (anii '80)

EVENIMENTE ȘI FAPTE (1960-1994)

1960-1963	Se implementează Strategia Națională de consolidare și dezvoltare a institutului, inițiată de Nicolae Testemitanu.
1961	Natalia Gheorghiu, prima din RSSM, obține titlul științifico-didactic de profesor.
1962	19 aprilie. Se deschide Facultatea de Perfecționare a Medicilor (în prezent – Facultatea de Educație Continuă în Medicină și Farmacie), condusă de profesorul Moisei Ghehtman. Este fondat Laboratorul Central de Cercetări Științifice, condus de A. Krîlov. Se creează decanatul Facultății de Stomatologie. Decan este numit Victor Marin (1962-1963), succedat, câte jumătate de an consecutiv, de Gheorghi Moskovko și Anton Babin.
1963	Vasile Anestiadi este numit rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, după investirea lui Nicolae Testemitanu în funcția de ministru al Sănătății. Se deschide Facultatea de Medicină Preventivă, condusă de Valentina Halitov. Este dat în exploatare Blocul morfologic, în care au fost amplasate 4 catedre de profil.
1964	Se creează Facultatea de Farmacie. Decan este numit Constantin Matcovschi, care exercită și funcția de decan al Facultății de Stomatologie. Facultatea de Medicină Generală are un nou decan – Ion Vovc.
1965	Prima teză de doctor habilitat în științe medicale este susținută de Nicolae Anestiadi, ilustru cardiochirurg și pedagog. Institutul de Stat de Medicină din Chișinău obține prima categorie de calificare, plasându-se printre primele patru cele mai prestigioase instituții din totalul celor 78 existente în arealul URSS. Se introduce pregătirea specialiștilor medici prin subordonatură și internatură. În orașul Sergheevka, Ucraina, pe litoralul Mării Negre, se deschide baza de odihnă „Medic-2”.
1966	Arsenie Guțan este desemnat decan al facultăților de Stomatologie și de Farmacie. Este creat Laboratorul Științific Central – primul centru de cercetare în domeniul medicinei.
1967	Prima tentativă de instruire a studenților în limba română. Vasili Ivanov este numit decan al Facultății de Farmacie. Decan al Facultății de Pediatrie este desemnată Henrieta Rudi. Este dat în exploatare Blocul de studii nr. 2 (Facultatea de Farmacie).
1968	Institutului i se repartizează 104 hectare de pământ în sectorul Mălina Mică pentru amplasarea ulterioară a întregului complex clinico-didactic al acestuia. Eugen Gladun este numit decan al Facultății de Pediatrie.
1969	Vasile Iachim este desemnat decan al Facultății de Medicină Preventivă.

1970	Facultatea de Medicină Generală este divizată convențional în Preclinică (pentru anii de studii I-III), condusă de E. Floca, și Clinică (anii IV-VI), administrată de Ion Vovc. Efim Muhin conduce, timp de un an, Facultatea de Farmacie. Nikolai Mocealov este numit decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor. Este deschisă Secția de pregătire preuniversitară, pentru instruirea viitorilor studenți. Administrarea Facultății de Medicină Generală Preclinică este preluată de Efim Muhin, iar a celei Clinice – de Andrei Banaru.
1971	Conducerea Facultății de Stomatologie îi este încredințată lui Ilarion Postolachi. Vasile Procopișin este numit decan al Facultății de Farmacie.
1973	Vladimir Țurcanu este desemnat decan al Facultății de Pediatrie, iar Eugen Gladun – decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor. Își începe activitatea Sanatoriul pentru întremarea sănătății studenților, cu o capacitate de 100 de locuri.
1974	Sunt date în exploatare 16 cămine pentru studenți, cu o capacitate totală de peste 3000 de locuri. Sunt deschise bufete și cantine cu o capacitate de 420 de locuri. Se deschide Secția clinică condusă de prorectorul Ion Sorocean.
1975	Ștefan Plugaru este numit decan al Facultății de Medicină Preventivă. Este fondată Clinica Stomatologică.
1977	Se inaugurează noul sediu al Spitalului Clinic Republican, în care se concentrează mai multe baze clinice ale catedrelor ISMC.
1978	Lăcașul sfânt Mănăstirea Hâncu, părăsit și devastat, este trecut sub ocrotirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Aici este creată o nouă bază de odihnă pentru angajații ISMC. În componența Facultății de Farmacie se deschide o farmacie didactică și de producție (în prezent – Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”).
1982	Gheorghe Nicolau este desemnat decan al Facultății de Stomatologie. Institutului de Stat de Medicină din Chișinău i se alocă un teren pe teritoriul gospodăriei silvice „Codru”, pentru cultivarea plantelor medicinale. Ulterior (1992), acesta a fost retransmis Mănăstirii Hâncu.
1984	Eva Gudumac este numită în funcția de decan al Facultății de Pediatrie. Prin ordinul ministrului Sănătății, rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău este desemnat Leonid Cobâleanschi.
1986	Conducerea Facultății de Medicină Generală Preclinică este încredințată lui Ion Marin. Facultatea de Stomatologie este condusă de Sofia Sârbu. Ion Prisacari este numit decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor.

- 1987** Facultatea de Pediatrie este condusă de Eugen Popușoi, până în anul 1999, când aceasta va fuziona cu Facultatea de Medicină Generală.
- 1988** Începe predarea tuturor disciplinelor în limba română.
Adminstrarea Facultății de Medicină Generală Clinică este încredințată lui Petru Galetchi.
Valeriu Chicu este numit decan al Facultății de Medicină Preventivă.
- 1990** Institutului de Stat de Medicină din Chișinău i se conferă numele lui Nicolae Testemițanu (Hotărârea Guvernului nr. 109 din 12.04.1990).
Mihail Corlăteanu este numit decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor.
25 iulie. Institutul de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” este reorganizat în universitate (conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 363 din 25.07.1991), astfel devenind Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.
- 1991** Se creează Facultatea de Medicină Generală prin fuzionarea facultăților de Medicină Generală Preclinică și Clinică. Decan este desemnat Nicolae Eșanu.
Se implementează instruirea viitorilor specialiști în 2 etape: universitară și postuniversitară (prin rezidențiat, secundariat clinic și perfecționare continuă).
Se finisează construcția unui nou bloc de studii (actualmente, Blocul didactic nr. 1 „Leonid Cobâleanski”), în incinta căruia se instalează bustul lui Nicolae Testemițanu.
Primii pași spre informatizare... Sunt procurate primele 10 computere.
- 1993** Ilarion Postolachi revine în funcția de decan al Facultății de Stomatologie.
Își încep activitatea primele consilii științifice specializate la nivel național pentru susținerea tezelor de doctor habilitat în științe medicale.
Se creează Secția de științe medicale în cadrul Academiei de Științe a Republicii Moldova.
În funcția de rector al Universității este numit profesorul Ion Ababii, după decesul subit al lui Leonid Cobâleanski.
- 1994** Este amenajat Blocul de studii nr. 1, unde au fost amplasate catedrele de morfopatologie, diagnostic de laborator, fiziopatologie, fiziologie, farmacologie cu farmacologie clinică și biochimie.
15 iulie. Este aprobată finanțarea instruirii postuniversitare prin rezidențiat, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 502 „Cu privire la perfectarea și restructurarea învățământului postuniversitar medical”.

EVENTS AND FACTS (1960-1994)

- 1960-1963** It is implemented the National Strategy to Strengthen and Develop the institute, which has been initiated by Nicolae Testemitanu.
- 1961** Natalia Gheorghiu becomes Professor, being the first in Moldova to be conferred this scientific-academic title.
April 19. It is established the Faculty of Continuing Education in Medicine (at present: Faculty of Continuing Education in Medicine and Pharmacy), led by Professor Moisei Ghehtman.
- 1962** It is set up the Central Laboratory of Scientific Researches, led by A. Krilov.
It is established a Deanship for the Faculty of Dentistry. Victor Marin acts as Dean until 1963, being succeeded for half a year consecutively by Gheorghe Moskovko and Anton Babin.
- 1963** Vasile Anestiadi is appointed Rector of Chisinau State Institute of Medicine, after the assignment of Nicolae Testemitanu to the position of Minister of Health.
It is established the Faculty of Preventive Medicine, led by Valentina Halitov.
The Morphological Building, in which 4 specialised chairs were located, is put into operation.
- 1964** The Faculty of Pharmacy is being established. Constantin Matcovschi is appointed Dean, who also acts as Dean of Dentistry Faculty at the same time.
The Faculty of General Medicine has a new Dean - Ion Vovc.
The brilliant cardio-surgeon and educator Nicolae Anestiadi is the first to defend the thesis of doctor habilitatus in medical sciences.
- 1965** Chisinau State Institute of Medicine is conferred the first qualification category being placed among the first four most prestigious institutions from those 78 existing in the USSR in total.
It is introduced a new level of specialists' training through fellowship training.
In Sergeevka, Ukraine, it is opened the Recreation Centre Medic-2, at the seaside of the Black Sea.
- 1966** Arsenie Guțan is appointed Dean of the faculties of Dentistry and Pharmacy.
It is established the Central Scientific Laboratory – the first research centre in the area of medicine.
- 1967** The first attempt to train the students in Romanian language.
Vasili Ivanov is appointed Dean of Pharmacy Faculty.
Henrieta Rudi leads the Faculty of Paediatrics.
The Academic Building No. 2 is put into operation (Faculty of Pharmacy).
- 1968** One hundred and four ha of land in the region of Malina Mica are allocated for subsequent location of the entire clinical-academic complex of the Institute.
Eugen Gladun is appointed Dean of the Faculty of Paediatrics.

1969 At the same time as the one-year fellowship training was established there have been introduced courses of continuing education for doctors who attended the fellowship training. Vasile Iachim is appointed Dean of the Faculty of Preventive Medicine.

The Faculty of General Medicine is conventionally divided into Preclinical (for the study years I-III), led by E. Floca, and Clinical (years IV-VI), managed by Ion Vovc.

1970 Efim Muhin leads the Faculty of Pharmacy for one year. Nikolai Mocealov is appointed Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine. The Department of Undergraduate Training is established, where potential students are to be trained.

1971 The management of the Faculty of Preclinical General Medicine is taken over by Efim Muhin, and that of Clinical one – by Andrei Banaru. The leadership of the Dentistry Faculty is assigned to Ilarion Postolachi. Vasile Procopisin is appointed Dean of the Faculty of Pharmacy.

1973 Vladimir Turcanu is named Dean of the Paediatrics Faculty, and Eugen Gladun – Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine. The sanatorium for the improvement of students' health that holds 100 people starts its activity.

1974 Sixteen hostels for students that hold over 3000 persons are put into operation. Buffets and cafeterias with a seating capacity of 420 people are opened. It is founded the Clinical Department led by the Vice Rector Ion Sorocean.

1975 Stefan Plugaru is appointed Dean of the Faculty of Preventive Medicine. The Dentistry Clinic is founded.

1977 The new building of the Republican Clinical Hospital is inaugurated, where many clinical basis of the CSIM's Chairs are being located.

1978 The abandoned and devastated Hancu Monastery passes under protection of Chisinau State Institute of Medicine. Here it is created a new recreation center for ISMC's staff.

1982 An academic and production pharmacy (at present – Vasile Procopisin University Pharmaceutical Centre) is opened within the Faculty of Pharmacy. Gheorghe Nicolau is appointed Dean of the Dentistry Faculty.

1983 To Chisinau State Institute of Medicine have been allocated a plot of land on the territory of the Codru forest farmstead for the cultivation of medicinal plants. Subsequently (1992), this land was transferred back to Hâncu Monastery.

1984 Eva Gudumac is named Dean of Paediatrics Faculty.

1986 Leonid Cobaleanschi is appointed Rector of Chisinau State Institute of Medicine based on the Order of the Minister of Health.

1986 The leadership of the Faculty of Preclinical General Medicine is assigned to Ion Marin. Sofia Sarbu leads the Faculty of Dentistry. Ion Prisacari is appointed Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine.

1987 Eugen Popusoi leads the Faculty of Paediatrics until 1999, when it will have merged with the Faculty of General Medicine. It is started the teaching process in Romanian language.

1988 Petru Galetchi takes over the administration of the Faculty of Clinical General Medicine. Valeriu Chicu is appointed Dean of Preventive Medicine Faculty. Chisinau State Institute of Medicine is being named after Nicolae Testemitanu (Government Decision No. 109 from 12.04.1990).

1990 Mihai Corlateanu is appointed Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine. **July 25.** Nicolae Testemitanu State Institute of Medicine is reorganised into university (according to the Decision of the Government of the Republic of Moldova No. 363 from 25.07.1991), thus becoming Nicolae Testemitanu State University of Medicine of the Republic of Moldova. By merging the two faculties of General Medicine – Preclinical and Clinical – is created the Faculty of General Medicine led by Nicolae Esanu. As from this year, the training of future specialists takes place in 2 stages: undergraduate and postgraduate (through residency, fellowship training and continuing education). The construction of a new academic building is finished (at present – Leonid Cobaleanschi Academic Building No. 1). The bust of Nicolae Testemitanu is installed inside this building. The first steps towards informational technologies... The first 10 computers are purchased. Ilarion Postolachi returns to the position of Dean of Dentistry Faculty.

1993 The first national specialised scientific councils for defending the PhD theses in the area of medicine start their activity. The Department of Medical Sciences is established within the Academy of Sciences of the Republic of Moldova. Ion Ababii is appointed Interim Rector of the University, after Leonid Cobaleanschi's untimely death. The Academic Building No. 1 is being prepared. The Chairs of Morphopathology, Laboratory Diagnosis, Physiopathology, Physiology, Pharmacology with Clinical Pharmacology and Biochemistry are located in this building.

1994 July 15. It is approved the funding of postgraduate training through residency based on the Decision of the Government of the Republic of Moldova No. 502 With regard to improvement and reorganization of medical postgraduate education.

1995-2015

STRATEGIA DE MODERNIZARE A UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA (1995-2015)

La finele anilor '80 ai secolului al XX-lea, învățământul superior medical din Republica Moldova, sub conducerea rectorului Leonid Cobâleanchi, se adaptează exigențelor timpului, în corespundere cu nivelul de dezvoltare al societății la acea perioadă, bogată în evenimente ce prevesteau prăbușirea imperiului sovietic. În decembrie 1994, după moartea distinsului rector, prin ordinul ministrului Sănătății al Republicii Moldova, în funcția de rector interimar al Universității de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” este numit academicianul Ion Ababii. Ulterior, prin concurs, trei termene consecutiv, a fost ales rector. Începând cu anul 1995, sub conducerea noului rector, în universitate ia amploare un proces intens de modernizare a tuturor direcțiilor de activitate, orientate spre standardele educaționale europene.

Rectorul **Ion Ababii** s-a născut la 11 februarie 1944 în satul Ochiul Alb, raionul Râșcani, județul Bălți, într-o familie de agricultori. După absolvirea Școlii Medii din satul Baraboi, își continuă studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (1960-1966). În anii studenției se evidențiază prin comportament exemplar, succese la învățătură și o bogată activitate

extracurriculară. După absolvirea institutului, activează în calitate de terapeut, apoi de otorinolaringolog la Spitalul Raional din Strășeni (1966-1969).

Succesele obținute pe plan profesional se datorează obișnuinței de a munci cu sârguință și a aplica în practică toate cunoștințele obținute de la înaintașii și dascălii săi în anii de studenție. Activitatea de cercetare și-a fundamentat-o prin doctorat (1969-1972) la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Otorinolaringologiei din Moscova, unde a și susținut tezele de doctor (1973) și doctor habilitat în științe medicale (1986). Fiind în funcția de șef al Catedrei de otorinolaringologie (din 1988), a fondat noi direcții de cercetare științifică în domeniul ORL, recunoscute departe de hotarele țării, iar numeroșii săi discipoli continuă să-i dezvolte cu succes proiectele de cercetare. În 1989 obține titlul științifico-didactic de profesor. În anii 1989-1994, Ion Ababii exercită funcția de prorector pentru activitate clinică și instruire postuniversitară, fiind responsabil de coordonarea și optimizarea acestei direcții.

În 1993, pentru performanțe științifice importante, a fost ales, prin vot unanim, membru corespondent, iar în 2000 – membru titular al Academiei de Științe a Moldovei.

Devenind rector al Alma Mater, după trei ani de la proclamarea independenței și suveranității Republicii Moldova, Ion Ababii a demonstrat că face parte din pleiada conducătorilor autohtoni contemporani, care reușesc să îmbine armonios tradițiile înaintașilor cu cerințele actuale în soluționarea multor pro-

bleme complicate, ce țin de învățământul superior medical și de sistemul de sănătate publică din Republica Moldova. Continuă să promoveze ideile progresive de reformare a sistemului de sănătate, inițiate de Nicolae Testemițanu.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 705 din 18 decembrie 1996, instituția este redenumită în **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova**.

La insistența și sub îndrumarea rectorului Ion Ababii, au fost elaborate Carta universitară și alte acte normative necesare, Concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști din Republica Moldova, Strategia de dezvoltare a Universității în perioada 2011-2020, Strategia de informatizare a Universității în perioada 2012-2015, Concepția de funcționare a bazelor clinice, Planul de dezvoltare a infrastructurii Universității și a. Au fost fondate noi baze clinice în orașele Bălți, Orhei și Cahul; au fost modernizate toate formele de activitate, adaptându-le la cerințele și experiența țărilor europene. O misiune de mare valoare devenise promovarea principiilor călăuzitoare ale Declarației de la Bologna (1999) și ale Comunicatului de la

Berlin (2001) privind asigurarea calității învățământului superior medical și farmaceutic în formarea tinerilor specialiști.

Principalul obiectiv al rectorului Ion Ababii este creșterea nivelului de instruire a tineretului studios prin modernizarea procesului de învățământ, de cercetare științifică și activitate clinică în conformitate cu standardele contemporane naționale și internaționale, având drept scop pregătirea profesională și spirituală a viitorilor medici și farmaciști, diplomele cărora să fie echivalate peste hotarele țării, în primul rând în țările Uniunii Europene. Mărețul plan de acțiune urma să fie îndeplinit de întregul colectiv – colegi experimentați, talentați educatori ai tineretului studios, devotați misiunii Alma Mater.

Organele de conducere în această perioadă sunt reprezentate de Senatul universitar, Consiliul științific, Biroul Senatului și Consiliul de administrație (președinte – Ion Ababii, secretar științific, succesiv – Valeriu Burlacu, profesor universitar; Didina Nisteanu, conferențiar universitar).

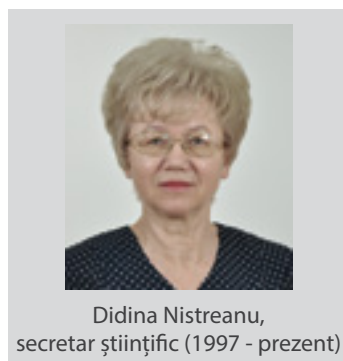
Senatul, ca organ colectiv de conducere al universității, și-a canalizat activitatea pe realizarea misiunii și obiectivelor strategice ale universității, funcționarea eficientă a tuturor subdiviziunilor universitare și dezvoltarea continuă în scopul asigurării calității, excelenței și performanței în toate domeniile.

Consiliul științific examinează problemele curente de ordin științific și didactic, iar Biroul Senatului, constituit din rector, prorectori și secretar științific, asigură conducerea operativă a universității în perioada dintre ședințele Senatului și Consiliului științific. Probleme de ordin economic, financiar și administrativ constituie prerogativa Consiliului de administrație.

Natura generoasă, calitățile manageriale bine dezvoltate și maniera de a lucra eficient în echipă ale

rectorului Ion Ababii au fost înalt apreciate de colegi și societate, fiind considerat unul dintre cei mai remarcabili organizatori ai învățământului superior medical și reformator de talie europeană al sistemului de sănătate publică. Toate acestea au servit drept temei pentru numirea Domniei Sale în înalta funcție de stat – ministru al Sănătății al Republicii Moldova (2005–2008). În această perioadă, funcția de rector interimar al USMF „Nicolae Testemițanu” a fost exercitată de către experimentatul prim-prorector, profesorul universitar Nicolae Eșanu, care și-a îndeplinit cu cinste obligațiunile încredințate.

În anii 2010-2011, din inițiativa și sub conducerea rectorului Ion Ababii, cu suportul secretarului științific al Senatului, conferențiarului universitar

Didina Nistoreanu,
secretar științific (1997 - prezent)

Didina Nistoreanu, cu participarea administrației și întregii comunități universitare, precum și cu asistență logistică și tehnică a experților și structurilor naționale și internaționale, a fost elaborată

și aprobată **Strategia de dezvoltare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 2011-2020**, susținută de Ministerul Sănătății și aprobată de Guvernul Republicii Moldova ca parte componentă a Programului de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic în Republica Moldova. Misiunea de bază a acestei strategii vizează formarea și perfecționarea specialiștilor în domeniul medicinei și farmaciei pentru sistemul de sănătate din republică conform standardelor naționale și internaționale.

Strategia este orientată spre asigurarea calității și performanței în toate domeniile de activitate:

- învățământul universitar și postuniversitar;
- formarea continuă a medicilor și farmaciștilor;
- cercetarea științifică;
- resursele umane;
- managementul instituțional;
- cooperarea internațională.

Reforma instituțională a presupus o nouă viziune asupra perspectivei viitorului și un management performant al instituției academice.

Crearea unor structuri noi cu reformarea celor existente, repartizarea adecvată a lor în cadrul subdiviziunilor universitare au contribuit în mare măsură la perfecționarea procesului didactic, iar aplicarea noilor tehnologii în educație, cercetare și asistență medicală a eficientizat managementul activităților de cooperare internațională. Drept urmare, s-a activizat participarea membrilor comunității universitare în planificarea și realizarea acestor activități la ni-

Petru Galețchi,
prorector (1995–2004)

Nicolae Eșanu,
prorector (2004–2005,
2008–2009)

Olga Cernețchi,
prorector (2004 – prezent)

Lilian Șaptefrați,
șef Departament Didactic

vel instituțional, de facultate, departament, catedră, instituție nou fondată etc.

Rectorul Ion Ababii acordă o atenție deosebită selectării și promovării cadrelor tinere, iar organizarea lucrului de cercetare este problema prioritară a activității sale. În vizorul Domniei Sale, în permanență se află problemele consolidării și dezvoltării bazei tehnico-materiale, inclusiv reparația și construcția căminelor studențești și a blocurilor de locuit pentru angajați.

Între anii 1995 și 2009, în funcția de prorector în probleme de administrare și gospodărie s-a aflat Constantin Avasîloae, care era responsabil de organizarea și dirijarea activității administrativ-gospodărești, inclusiv de reparațiile curente și construcțiile capitale, de gestionarea patrimoniului universitar.

În anii 1995–2015 a fost implementat cu succes planul de dezvoltare a infrastructurii universității, care include construcția unui complex de edificii de menire didactico-științifică și social-culturală în sectorul Mălina Mică.

Internaționalizarea procesului de învățământ, dezvoltarea relațiilor de colaborare cu universitățile și institutele de medicină și farmacie din alte țări sunt direcțiile prioritare de activitate. În prezent, comunitatea universitară este orientată spre alinie-

rea tuturor formelor de activitate la standardele de calitate ale Federației Mondiale pentru Educație Medicală.

Acest fapt a impus perfecționarea întregului **proces didactic**, îmbunătățirea, obiectivizarea și sporirea transparenței sistemului de evaluare atât a cunoștințelor, cât și a abilităților practice ale studenților și rezidenților, inclusiv în cadrul Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală.

Dirijarea proceselor de instruire și organizațional-metodic, la etapa dată, a fost realizată, succesiv, de foștii prorectori, profesori universitari, Petru Galețchi, Nicolae Eșanu. Actualmente, procesul de învățământ este dirijat de Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, și Lilian Șaptefrați, șeful Departamentului Didactic. Din echipa rectorului făceau parte foștii decani Eugen Popușoi, Vasile Procopișin, Pavel Godoroja, Eva Gudumac, precum și cei din generația mai tânără, reprezentată de Gheorghe Plăcintă, Adrian Cotelea, Mihail Gavriiliuc, Mircea Bețiu, Ion Lupan, Nicolae Ciobanu, Valeriu Revenco, Eugen Bendelic, Stanislav Groppa.

Cu multă înțelepciune și responsabilitate, ei au contribuit la implementarea noilor forme și metode de instruire, inclusiv a testării ca formă obiectivă de

apreciere a cunoștințelor, la asigurarea procesului instructiv-metodic cu materiale didactice, literatură de specialitate, utilaje, reactive etc.; au depus un efort deosebit în racordarea procesului de învățământ la standardele educaționale europene și la cerințele OMS, la implementarea Concepției de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști, care a permis formarea și funcționarea unui sistem eficient de instruire în medicină și farmacie.

Asigurarea continuității procesului didactic s-a bazat pe atragerea cadrelor tinere, capabile să implementeze planurile avansate de studii și adaptarea acestora la specificul disciplinei studiate, care să perfecționeze metodologia de instruire bazată pe programe virtuale, cu folosirea tehnologiilor informaționale moderne.

Eforturile corpului profesoral-didactic sunt orientate spre implementarea noilor tehnici de predare, perfecționarea metodelor educaționale de evaluare a cunoștințelor pe parcursul etapelor de instruire. În ultima perioadă s-au lărgit posibilitățile de colaborare cu universitățile și facultățile de medicină din București, Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Târgu-Mureș, Craiova, Constanța, Kiev, Odesa, Cernăuți și cu unele din țările UE, SUA, Canada ș.a. În anul 2005, universitatea vine cu un nou standard educațional, plan de studii și programe curriculare renovate. Corpul profesoral-didactic valorifică și promovează cu fermitate frumoasele tradiții acumulate de Alma Mater.

Pe parcursul anilor, în universitate s-a creat un sistem eficient de orientare profesională în medicină și farmacie, cu asigurarea unui număr stabil de abiturienți, în condițiile concurenței pe piața serviciilor educaționale și declinului demografic. Au fost perfecționate și criteriile de admitere în învățământul universitar și postuniversitar.

În anul 2011 a fost elaborat „Regulamentul de organizare a studiilor la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în baza sistemului național de credite transferabile” (Regulamentul ECTS), cu un impact major asupra procesului didactic.

Implementarea Regulamentului ECTS a necesitat eforturi considerabile din partea întregii comunități academice. Astfel, a fost nevoie de optimizarea activității Departamentului Didactic, armonizarea documentației metodice a catedrelor și perfectarea programelor analitice de studii conform cerințelor ECTS, elaborarea materialelor didactice pentru activitatea individuală a studentului, ghidată de profesor, elaborarea și implementarea contractului anual de studii încheiat între student și universitate, întocmirea dărilor de seamă anuale ale catedrelor cu utilizarea indicilor de activitate măsurabili, optimizarea procesului de evaluare a finalităților de studii (organizarea și desfășurarea examenelor).

Preocupările permanente ale administrației universității au fost dotarea și asigurarea procesului de studii. În acest sens, majoritatea aulelor universitare au fost renovate, dotate cu mobilier modern, proiectoare multimedia, tehnică de calcul, tehnică de sonorizare.

O atenție deosebită s-a acordat modernizării ofertei educaționale, elaborării curriculum-urilor adaptate la cerințele europene, integrării interdisciplinare, diversificării paletelor de discipline opționale (26 la număr). Toate acestea au favorizat crearea traseului educațional individual pentru student.

Departamentul Didactic a participat la elaborarea „Strategiei de informatizare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 2012-2015”. Implementarea modulului *Didactic* oferă un nivel calitativ

nou sistemului academic prin: modernizarea procesului de studii, accesul personalizat la informații, transparența proceselor, sporirea motivației, creșterea competiției între studenți, formarea și atragerea studenților și angajaților în mediul informațional universitar, crearea unei platforme de comunicare, feedback-ul permanent din partea beneficiarilor.

Pe parcursul ultimilor ani, Direcția Didactică, decanatele și catedrele au fost antrenate activ în mai multe proiecte europene TEMPUS, precum și în proiecte de mobilitate academică. Cadrele didactice și studenții beneficiază de mobilități academice în cadrul proiectelor Erasmus Mundus, MEDEA, CEEPUS ș.a.

În cadrul proiectului TEMPUS „CRUNT” (Crearea rețelei universitare tematice în științele aplicate și științele economice în Republica Moldova) au fost pregătite cadre didactice în vederea creării și gestionării cursurilor on-line. În acest scop s-au organizat training-uri în țară și peste hotare, cu participarea experților străini. A fost creată platforma universitară MOODLE pentru instruirea la distanță, care întru-nește, actualmente, cursuri on-line la 12 discipline universitare.

Proiectul TEMPUS „EUniAM” (Consolidarea autonomiei universitare în Moldova) a avut drept scop reforma managementului universitar și modernizarea serviciilor universitare de bază în Republica Moldova. Propunerile referitoare la îmbunătățirea cadrului normativ și reglementarea internă cu privire la conducerea și autonomia universitară din Republica Moldova au venit de la 8 universități locale, Consiliul Rectorilor, Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Consiliul Național al Organizației Studenților, Sindicatul Educației și Științei, Camera Comerțului și Industriei, cu suportul universităților din țările UE.

Proiectul TEMPUS „QUAEM” (Dezvoltarea asigurării calității în învățământul superior din Moldova)

are drept scop introducerea și îmbunătățirea proceselor de asigurare a calității în universitățile din Moldova, în concordanță cu standardele și ghidurile recunoscute de către agenția din Moldova responsabilă pentru acreditarea instituțiilor de învățământ superior. În cadrul proiectului a fost dezvoltată capacitatea instituțională de asigurare internă a calității, pregătirea cadrului didactic al universității în domeniul evaluării și acreditării programelor de studii.

În realizarea procesului educațional, de rând cu instruirea, o etapă importantă este **evaluarea cunoștințelor**. În vederea asigurării transparenței și obiectivității în procesul de evaluare, au fost întreprinse mai multe acțiuni. Mai bine de 10 ani se utilizează metoda combinată de evaluare a cunoștințelor, constituită din nota medie anuală, evaluarea deprinderilor practice, testul-grilă cu folosirea testelor irepetabile, examenul oral. În anul 2014 a fost creat Departamentul de Evaluare, format din specialiști în pedagogie și docimologie. Departamentul se ocupă de monitorizarea procesului de evaluare și expertizare a testelor, înaintează propuneri de îmbunătățire a procesului de evaluare, participă la organizarea sesiunilor de promovare, oferă ajutor consultativ catedrelor universitare. Astfel, în mai puțin de șase luni, specialiștii Departamentului au organizat la catedre 12 workshop-uri dedicate erorilor în alcătuirea testelor.

La 17 iulie 2014, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul Educației al Republicii Moldova, prin care a fost evidențiat și specificul procesului de învățământ superior medical și farmaceutic (articolul 121).

Actualmente, în universitate, în cadrul a 6 facultăți – Medicină nr. 1 cu specialitatea Sănătate publică, Medicină nr. 2, Stomatologie, Farmacie, Rezidențiat și Secundariat Clinic – își fac studiile peste 8200

de studenți și rezidenți. Anual, universitatea contribuie la educația continuă a circa 5000 de medici și farmaciști în cadrul Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie.

Instruirea se realizează în 4 limbi – română, rusă, engleză și franceză, în cadrul a 2 departamente, 59 de catedre și 8 cursuri.

Calitatea instruirii este în relație directă cu nivelul de pregătire profesională și pedagogică a cadrului profesoral-didactic, posedarea limbilor de circulație internațională și a tehnologiilor informaționale, dar și de calitățile morale ale acestuia.

Activitatea de instruire, de cercetare și cea clinică este asigurată de un potențial intelectual de înaltă competență, constituit din peste 1000 de cadre didactice, inclusiv 13 academicieni și membri corespondenți, un membru de onoare al AȘM, membri titulari și de onoare ai academiilor altor state, 568 de doctori în științe și 155 de doctori habilitați în științe, 15 laureați ai Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, 34 de deținători ai titlului onorific de „Om Emerit”, 10 laureați ai Galei Premiilor în Sănătate.

Schimbările radicale care s-au produs în ultimele decenii în întreaga societate au favorizat mari transformări și în medicină – introducerea și utilizarea noilor tehnologii avansate, care au solicitat schimbarea bazei tehnico-materiale, dar și educarea, instruirea unor specialiști moderni, capabili să cunoască și să implementeze idei și tehnologii inovatoare în domeniul medicinei.

În acest context, în universitate, o atenție deosebită se acordă procesului de perfecționare continuă a cadrelor didactice. În ultimul deceniu, circa 380 de cadre didactice și-au perfecționat cunoștințele în psihopedagogie, peste 320 – în domeniul limbilor moderne, preponderent al limbii engleze, peste 430

de cadre didactice au făcut stagii pedagogice în România, iar cca 550 – stagii științifice și clinice în alte țări. Au fost organizate numeroase stagii pedagogice în colaborare cu Centrul Educațional „Pro-Didactica” și instruire în domeniul tehnologiilor informaționale, au fost audiate cursuri în domeniul pedagogiei, oferite de experți internaționali.

Fortificarea corpului didactic al universității a inclus și atragerea cadrelor științifico-didactice tinere, instruite atât în țară, cât și peste hotare, inclusiv prin diferite proiecte moderne de mobilitate academică. În același scop, pentru formarea cadrelor didactice de la catedrele fundamentale preclinice, a fost implementată instruirea prin masterat. Pentru a asigura continuitatea în activitate, sunt păstrate și dezvoltate valoroasele tradiții universitare, cu scopul de a transmite tinerei generații bogata experiență științifico-didactică și organizatorică a profesorilor în vârstă. În 1995, la inițiativa rectorului, a fost instituit postul de profesor-consultant, care întărește unitatea dintre generații și menține echilibrul în comunitatea universitară.

Devotată tradițiilor moștenite de la înaintașii în domeniu, chiar și în condițiile grele din perioada de tranziție, comunitatea universitară, sub conducerea rectorului Ion Ababii, promovează **o politică eficientă de cadre, orientată spre consolidarea branșei medicale autohtone.**

Cea mai veche și mai mare facultate a universității este **Facultatea de Medicină nr. 1**, care, din anul 2004, este condusă de conferențiarul universitar Gheorghe Plăcintă, ajutat de prodecanii: Silvia Stratulat, Sergiu Suman, Adrian Cotelea, Ludmila Gasnaș-Bologa, Alexandru Corlăteanu, Elena Raevschi, conferențieri universitari. În cadrul facultății sunt pregătiți și specialiști în domeniul sănătății publice.

În anul 2005, facultatea a fost evaluată de către Consiliul Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză. Experții au confirmat buna pregătire profesională a profesorilor și studenților, corespunderea planului și a programelor de studii cu cerințele internaționale contemporane pentru învățământul superior medical.

În 2006, în cadrul activităților determinate de Comitetul Bilateral Republica Moldova–Carolina de Nord (SUA), a fost inițiată instruirea la distanță. Metodele virtuale de instruire au demarat prin prezentarea prelegerilor de către profesorii americani pentru cadrele didactice, studenții, rezidenții și doctoranzii USMF „Nicolae Testemițanu”. Cursul a fost coordonat de profesorul Christopher Bremer. Grație acestei colaborări, universitatea noastră a devenit membră a parteneriatului global în instruire.

În 2014 a fost întocmit raportul de autoevaluare la specialitatea Medicină generală conform standardelor Federației Mondiale pentru Educație Medicală. Experții internaționali au apreciat înalt activitatea facultății.

Facultatea de Medicină oferă toate condițiile necesare pentru atingerea performanței. Un rol deosebit în sporirea calității și eficientizarea învățământului superior medical le revine metodelor și tehnicilor moderne de instruire:

Sistemul Informațional de Management Universitar (SIMU) asigură o comunicare eficientă și transparentă pe parcursul întregului proces educațional.

A fost creat Centrul de evaluare a deprinderilor practice și statutul de pacient standardizat, care, ulterior, a fuzionat cu Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM), care implementează învățământul medical prin simulare.

Au fost puse în practică, pe larg, programe virtuale la disciplinele fundamentale, preclinice și clinice.

Gheorghe Plăcintă,
decan (2004 - prezent)

Silvia Stratulat,
prodecan

Sergiu Suman,
prodecan

Adrian Cotelea,
prodecan

Ludmila Gasnaș-Bologa,
prodecan

Alexandru Corlăteanu,
prodecan

Elena Raevschi,
prodecan

Reforma curriculară este centrată pe student și orientată spre achiziționarea competențelor necesare în activitatea profesională, în corespundere cu standardele naționale și internaționale.

În procesul educațional se utilizează ghiduri și protocoale clinice.

Pentru formarea și dezvoltarea capacităților de cercetare medicală, fiecare student își alege o temă, împreună cu mentorul său, pe care o studiază și o dezvoltă într-o teză. La sfârșitul anilor de studii, studentul susține public teza de licență.

În întreaga perioadă a studiilor, cadrele didactice ale facultății fortifică componentele educaționale ce țin de comunicare, lucrul în echipă, adaptarea la toate inovațiile din domeniul învățământului superior medical.

Transparența studiilor este asigurată prin sistemul european de credite transferabile (ECTS), care oferă studenților și oportunități de a participa la diverse calificări prin mobilitate academică, deschizând perspective noi pentru instruirea pe parcursul întregii activități profesionale.

Au fost modernizate planurile și programele de studii, cu includerea a noi discipline: metodologia cercetării științifice, sistemul informațional medical, medicina de familie, genetica medicală, managementul sanitar, bioetica, geriatria, imagistica medicală ș.a.

S-au cristalizat noi discipline opționale: medicina regenerativă, medicina tradițională, chirurgia reconstructivă, imunologia clinică, tratamentul durerii, îngrijiri paleative etc.

În scopul rentabilizării cunoștințelor și obținerii deprinderilor practice specializate de către viitorii medici, în 2014, pentru studenții din anul VI a fost implementat stagiul clinic de 12 săptămâni la medicina de familie și de 4 săptămâni – la medicina de urgență.

În baza recomandărilor experților internaționali referitor la reforma curriculară și structurală, prin Ordinul rectorului nr. 318-A din 20 octombrie 2010, în cadrul Facultății de Medicină nr. 1, prin fuziunea catedrelor de medicină internă, a fost creat Departamentul Medicină Internă. Această reorganizare a optimizat și a uniformizat procesul de studii în domeniul respectiv, a sporit eficiența managerială cu integrarea disciplinelor pe orizontală, a deschis noi clinici universitare, consolidând serviciul internistic.

În 1998, la facultate a fost creată Filiera Francofonă – proiect al Agenției Universitare a Francofoniei. În cadrul acesteia, studenții autohtoni își fac studiile în limba franceză. O mare parte dintre studenți, rezidenți și cadrele profesoral-didactice, încadrate în procesul de instruire, beneficiază de mobilitate academică în cele mai prestigioase universități, facultăți și centre medicale din țările francofone economic dezvoltate.

Mai mult de un deceniu, paralel cu studenții autohtoni, în universitate își fac studiile și cetățeni din peste 30 de țări. Numărul lor sporește din an în an. Majoritatea din ei învață în limba engleză.

În anul 2010, prin hotărârea Senatului, a fost fondată **Facultatea de Medicină nr. 2**, ca subdiviziune responsabilă de organizarea admiterii, de managementul procesului de instruire a studenților străini în limba engleză, de implementarea eficientă a tuturor actelor legislative și normative, care reglementează modul de intrare (sosire la studii), evidența și respectarea regulilor de ședere a cetățenilor străini în Republica Moldova. Primul decan al acestei facultăți a fost profesorul universitar Mihail Gavriliuc (2010-2013), urmat de conferențiarul Mircea Bețiu (din 2013 și până în prezent), care este asistat de prodecanii: Angela Babuci, asistent universitar;

Mircea Bețiu,
decan (2013 - prezent)

Angela Babuci,
prodecan

Stela Cojocaru,
prodecan

Igor Cemortan,
prodecan

Stela Cojocaru și Igor Cemortan, conferențieri universitari.

Instruirea studenților străini, pe parcursul anilor, a fost dirijată de prorectorii pentru relații internaționale – Valeriu Chicu și Mihail Gavriliuc. Centrul de instruire preuniversitară (în trecut – Secția de instruire preuniversitară) este condus de profesorul universitar Veaceslav Gonciar.

Implementarea instruirii în limba engleză pentru studenții străini a fost adoptată de Consiliul științific în anul 2002. Cu suportul organizatoric și financiar al universității, a fost asigurată pregătirea lingvistică a cadrelor didactice, au fost procurate materialele didactice și utilajul necesar pentru aplicarea treptată a instruirii studenților în limba engleză. Începând cu anul universitar 2010-2011, numărul studenților din alte țări, admiși la studii în limba engleză, a crescut de aproape 2 ori la Facultatea de Stomatologie și de 5 ori la Facultatea de Medicină nr. 2.

În prezent, la universitate își fac studiile în limba engleză peste 1000 de studenți din circa 30 de țări – Israel, Turcia, Federația Rusă, Germania, India, SUA, România, Bulgaria, Iordania ș.a.

Obiectivele primordiale ale facultății sunt formarea cadrelor medicale în conformitate cu standardele europene și fortificarea internaționalizării procesu-

lui didactic. Facultatea de Medicină nr. 2 funcționează în baza activităților de instruire a studenților:

- Participarea reprezentanților universității la târgurile educaționale internaționale pentru prezenta oferta educațională a USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.
- Cooperarea internațională cu organizații, agenți economici, subdiviziuni ale Ministerelor Sănătății și Educației din diferite țări, în scopul atragerii candidaților la studii.
- Colaborarea dintre misiunile diplomatice ale Republicii Moldova și ale altor țări, cu scopul promovării USMF „Nicolae Testemițanu” și facilitării sosirii la studii a tinerilor din diferite țări.
- Dezvoltarea mediului englez de instruire și a capacităților de comunicare ale cadrelor didactice și altor categorii de personal universitar.

Din anul 2012, în universitate se implementează procesul de atestare a competențelor lingvistice ale cadrului profesoral-didactic în conformitate cu nivelurile cunoștințelor prevăzute de standardul european.

În ultimul timp are loc reorientarea vectorului cooperării internaționale în domeniul instruirii studenților străini atât spre țările europene, cât și spre

alte țări în care activează misiunile diplomatice ale Republicii Moldova – Israel, SUA, India ș.a.

Noua strategie privind integrarea universității în spațiul medical internațional îi atribuie Facultății de Medicină nr. 2 o importanță majoră, determinată de necesitatea stimulării inițiativelor de promovare a experienței în cadrul unor structuri internaționale.

În scopul optimizării procesului didactic, activității științifice și clinice, prin Ordinul rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” nr. 256-A din 6 iulie 2011, în cadrul Facultății de Medicină nr. 2 a fost fondat Departamentul Pediatrie, în urma comasării catedrelor și cursurilor de profil. În funcția de director al departamentului a fost numită Ninel Revenco, doctor habilitat, profesor universitar. În procesul de instruire, în afara metodelor tradiționale de predare, au fost introduse și forme noi de consolidare a cunoștințelor, s-a perfecționat lucrul individual cu studenții, participarea acestora la investigațiile clinice și paraclinice.

Cadrele profesoral-didactice ale Facultății de Medicină nr. 2 conlucrează cu experți de talie mondială în optimizarea programelor analitice. Drept rezultat, sute de absolvenți din peste 30 de state au fost licențiați pentru a practica medicina în țările lor de origine, în Uniunea Europeană, Israel, SUA, Federația Rusă, Ucraina etc.

Actualmente, Facultatea de Medicină nr. 2 este încadrată într-un proces amplu de modernizare și internaționalizare, menit să asigure acreditarea instituțională în conformitate cu standardele Federației Mondiale pentru Educație Medicală (WFME)

Instruirea la **Facultatea de Stomatologie**, în perioada anilor 1995-2015, se realizează atât pentru studenții autohtoni, cât și pentru cei sosiți din alte țări (Siria, Iordania, Turcia, Israel ș.a.). În primăvara anului 2001, specialitatea Stomatologie a fost acreditată de Consiliul Național de Evaluare Academică

și Acreditare a Instituțiilor de Învățământ din Republica Moldova. În toamna aceluiași an, Facultatea de Stomatologie a fost evaluată de Comisia Europeană Dent-ED. Activitatea educațional-didactică a facultății, în perioada de referință, a fost condusă, succesiv, de decanii Ilarion Postolachi, Pavel Godoroja și Ion Lupan, profesori universitari. Actualmente, în calitate de prodecani activează: Oleg Solomon și Elena Stepco, conferențieri universitari.

Perfecționarea procesului de instruire a studenților, a lucrului metodic, științific și de prestare a serviciilor stomatologice a avut loc în colaborare și printr-un schimb de experiență cu facultățile similare din SUA și din multe țări europene. În 2001, facultatea a semnat un acord de colaborare cu Comitetul de voluntari (HVO), Asociația Dentară Americană (ADA) și cu Facultatea de Medicină Dentară a Universității din

Carolina de Nord (SUA), în cadrul căruia se dezvoltă cu succes mobilitatea academică a studenților, rezidenților și profesorilor. Au fost organizate cursuri video la distanță pentru studenți, cadrul didactic și medicii din Republica Moldova și din SUA.

Treptat, s-au intensificat procesele de cercetare în colaborare cu alte școli stomatologice din lume. O dată în doi ani își desfășoară lucrările congresul ordinar al Asociației Stomatologilor din Republica Moldova cu participare internațională.

În următorii ani, Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” devine membru al Consorțiului facultăților de medicină dentară din România, al Asociației Dentiștilor din SUA ș.a. Colectivul facultății participă activ la implementarea strategiei de dezvoltare a învățământului stomatologic în Republica Moldova, preconizată pentru anii 2008-2017, în strânsă colaborare cu Clinica Stomatologică Universitară.

În 2011, în cadrul Facultății de Stomatologie, s-a creat Centrul Stomatologic Universitar, angajații căruia, în comun cu cadrul profesoral-didactic, prestează servicii stomatologice de înaltă calitate populației republicii. Concomitent, s-au îmbunătățit condițiile de activitate, s-a dezvoltat baza tehnico-materială, s-au extins spațiile didactice, care au fost dotate cu aparataj și utilaj stomatologic de ultimă oră, inclusiv cu simulatoare, necesare pentru însușirea manoprelor practice.

În prezent, facultatea muncește intens pentru a obține acreditarea din partea Consiliului Asociației Dentare din California, cu permisiunea de a instrui specialiști stomatologi din acest stat al SUA.

Câteva decenii, **Facultatea de Farmacie** a fost dirijată de academicianul Vasile Procopișin, iar din 2006 – de conferențiarul universitar Nicolae Ciobanu,

ajutat de prodecanul Livia Uncu, conferențiar universitar.

Instruirea studenților se efectuează în condiții adecvate la toate cele 6 catedre de profil: farmacie socială „Vasile Procopișin”, chimie farmaceutică și toxicologică, farmacologie și farmacie clinică, farmacognozie și botanică farmaceutică, tehnologia medicamentelor și chimie generală.

Planul de învățământ al Facultății de Farmacie coincide cu misiunea specialității: disciplinele fundamentale furnizează cunoștințele de bază pentru disciplinele de specialitate în domeniul farmaceutic, care asigură standardul necesar de cunoștințe pentru formarea specialistului farmacist.

În 1995, la catedrele de profil farmaceutic s-au deschis cursuri tematice de perfecționare a farmaciștilor. În anii 1996-1997 a început pregătirea postuniversitară prin rezidențiat la specialitățile: Farmacie clinică, Controlul medicamentului, Management farmaceutic, Tehnologia medicamentului, Farmacognozie. Prima promoție de rezidenți a absolvit în 1998.

Catedrele Facultății de Farmacie dispun de o bună bază tehnico-materială, sunt dotate cu utilaj și aparataj modern, destinate procesului de studii, de cercetare și pentru lucrul metodic cu studenții.

În anul 2002, pe teritoriul comunei Bardar, raionul Ialoveni, a fost organizat **Centrul Științific de**

Cultivare a Plantelor Medicinale, care a devenit o bază didactico-științifică pentru dezvoltarea abilităților practice și de cercetare ale studenților, rezidenților și ale cadrului profesoral-didactic al facultății. În scurt timp (2006), cu același scop, precum și pentru intensificarea colaborării economico-financiare a universității cu alte instituții medico-sanitare publice, a fost fondat Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”.

Începând cu anul 2006, personalul Facultății de Farmacie, paralel cu cercetările realizate în cadrul catedrelor, participă tot mai amplu în activitatea științifică desfășurată în cadrul **Centrului Științific în Domeniul Medicamentului** al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Pe parcursul activității sale, facultatea a stabilit relații de prietenie și colaborare cu facultățile similare din România. Din anul 2003, studenții Facultății de Farmacie participă în Programul de mobilitate academică „Interfarma”.

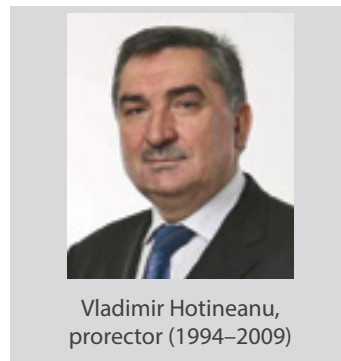
O colaborare eficientă s-a stabilit și cu Facultatea de Farmacie a Academiei de Științe Medicale din Poznan, Polonia. Din anul 2006, Facultatea de Farmacie a universității noastre beneficiază de schimb de studenți la stagii practice. În anul 2008 a început și cooperarea cu organizația neguvernamentală de caritate „Farmaciști fără frontiere” din Germania, care a pus la dispoziția personalului facultății mai multe aparate și utilaje moderne, indispensabile pentru buna desfășurare a procesului de studii. În baza acordului de colaborare a USMF „Nicolae Testemițanu” cu Universitatea din Chapel Hill (Carolina de Nord, SUA), facultatea a început să conlucreze multilateral cu Școala de Farmacie a acestei universități, care vizează o gamă largă de activități, printre care: dezvoltarea curriculum-ului universitar, implementarea noilor metode de predare, efectuarea sta-

giilor practice, diversificarea direcțiilor de cercetare și pregătirea cadrelor științifico-didactice.

Pe parcursul a cinci decenii de activitate (1964–2014), Facultatea de Farmacie a pregătit 3827 de specialiști farmaciști; au fost publicate peste 1500 de lucrări științifice și metodicodidactice, s-au obținut 43 de brevete de invenție și 39 de certificate de inovator, au fost susținute 45 de teze de doctor și 9 teze de doctor habilitat în științe farmaceutice.

În anii '90 ai secolului XX, implementarea **instruirii postuniversitare prin rezidențiat** în universitate a devenit o necesitate. În anul 1991, după nenumărate argumentări insistente ale unor șefi de catedră și cu susținerea Ministerului Sănătății, au fost înmatriculați primii rezidenți (6 grupe), dintre cei mai buni absolvenți ai universității, la 3 specializări: chirurgie generală, obstetrică și ginecologie, traumatologie și ortopedie.

Experiența țărilor economic dezvoltate demonstrează că rezidențiatul este forma superioară în pregătirea postuniversitară, iar Republica Moldova a fost printre primele, din țările ex-sovietice, care a izbutit să treacă la o astfel de formă de instruire. Această direcție a fost coordonată de profesorul universitar Vladimir Hotineanu, prorector pentru activitate curativă și instruire postuniversitară. În 1997, în pregătirea medicilor prin rezidențiat, pentru prima dată au fost antrenate și centrele medicale raionale, inclusiv din municipiul Bălți. Cu timpul, stagiile în centrele medicale din raioane au devenit parte componentă a programului de studii prin rezidențiat.

Vladimir Hotineanu,
prorector (1994–2009)

Valeriu Revenco,
decan (2000 - prezent)

Livi Grib,
prodecan

Nicolae Proca,
prodecan

Nicolae Bacinschi,
prodecan

Din 1999 funcționează programul computerizat de coordonare a activității didactice prin rezidențiat.

Cu toate acestea, **Facultatea de Rezidențiat și Secundariat Clinic** a fost fondată abia în luna noiembrie 2000. Decan al facultății a fost numit profesorul universitar Valeriu Revenco, iar prodecani: Liviu Grib, profesor universitar; Nicolae Proca și Nicolae Bacinschi, conferențieri universitari.

Conștientizând necesitatea asigurării calității în învățământul medical și farmaceutic și racordării acestuia la standardele internaționale de performanță, în baza perspectivei de integrare a învățământului medical din Republica Moldova în spațiul educațional european unic, în anul 2014, la facultate a început implementarea planurilor, programelor și duratei de instruire postuniversitară prin rezidențiat la toate specialitățile, în conformitate cu cerințele

Stanislav Groppa,
decan (1999 - 2009)

Eugen Bendelic,
decan (2009 – prezent)

Agafia Moraru,
prodecan

Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și ale Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale.

În ultimele două decenii, procesul de perfecționare a cunoștințelor la catedrele și cursurile **Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie** este dirijat de către decanii Stanislav Groppa și Eugen Bendelic, profesori universitari, prodecanul Agafia Moraru, profesor universitar, și de Consiliul facultății.

În conformitate cu cerințele structurilor internaționale și ale Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, durata ciclurilor de instruire a fost redusă. Una dintre direcțiile importante și de perspectivă ale activității facultății este diversificarea formelor și metodelor de instruire. Au fost revizuite programele de studii și elaborate programe noi, moderne, care să

asigure implementarea noilor forme de instruire. De o mare popularitate se bucură instruirea la distanță și fără frecvență, la locul de muncă.

Un rol deosebit de important în formarea și perfecționarea abilităților practice ale studenților, rezidenților și specialiștilor medici și farmaciști îl are **Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală** (CUSIM). Director al acestuia a fost numit Andrei Romancenco. Centrul a fost creat în cadrul proiectului „Promovarea Standardului de Aur în instruirea medicală superioară pentru creșterea calității și eficienței în sistemul de sănătate al Republicii Moldova”, implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene și inaugurat în anul 2013. În curând, CUSIM a devenit una dintre primele instituții de acest gen în Europa de Est, care utilizează metode avansate de simulare pe mulaje de fidelitate înaltă.

Principalul obiectiv al CUSIM este perfecționarea studiilor la următoarele compartimente: medicina de urgență, anestezie și reanimatologie, chirurgie miniinvasivă (endo-, laparoscopie), medicina de familie, sănătatea mamei și copilului.

În cadrul CUSIM sunt instruiți studenții, medicii rezidenți, medicii la formare continuă la diverse discipline, se organizează workshop-uri și seminare tematice.

Din luna ianuarie 2013, în cadrul CUSIM a fost lansat proiectul „Rețeaua Est Europeană de Excelență în Cercetare și Dezvoltare în Domeniul Maladiilor Cronice – CHRONEX-RD”, finanțat de Programul Uniunii Europene pentru Cooperare Transfrontalieră România - Ucraina - RM. Proiectul a fost realizat în cadrul parteneriatului dintre UMF „Gr. T. Popa”, Iași, USMF „Nicolae Testemițanu” și Universitatea de Medicină din Odesa. O componentă majoră a proiectului este reprezentată de dezvoltarea abilităților practice standard în Managementul Maladiilor Cronice în regiune. Astfel, proiectul a presupus un program special de instruire în CUSIM pentru 360 de medici din România, Moldova și Ucraina (câte 120 pe țară). Instruirile s-au desfășurat în perioada mai, 2014 - iunie, 2015.

În luna februarie 2014, a fost aprobat spre finanțare proiectul REACH-4 Moldova (Cercetare, Educație și Dezvoltare de Capacități în Sistemul Sănătății din Moldova), 2014-2016, dezvoltat în parteneriat cu Universitatea Lübeck, Germania, finanțat de către Serviciul German pentru Mobilitate Academică (DAAD). Proiectul prevede activități de mobilitate reciprocă a personalului academic și studenți, seminare și evenimente științifice la Chișinău în domeniul Medicinii Respiratorii și Terapiei Intensive. O componentă majoră a proiectului este cooperarea cu Centrul de Simulare din Lübeck.

Începând cu luna ianuarie 2015, a luat amploare colaborarea Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și Facultatea de Educație Continuă în Medicină și Farmacie. O serie de catedre ale universității, antrenate în procesul de educație medicală continuă, realizează proiecte educaționale comune cu departamentele CUSIM în formarea profesională prin simulare.

Au fost elaborate numeroase programe și dezvoltate – componente ale instruirii prin simulare – cu

inițierea cursurilor pentru studenți, rezidenți, medici, instructori, asistente medicale, personal paramedical și persoane laice (copii, maturi) pentru diverse domenii medicale de aplicabilitate.

Ca o reacție adecvată la noile necesități ale sistemului de sănătate, în 2003 a fost creată **Școala de Management în Sănătate Publică**, director – Oleg Lozan, profesor universitar. Proiectul de organizare a școlii s-a axat pe formarea specialiștilor prin consolidarea mai multor verigi existente și ajustarea procesului de luare a deciziilor în sistemul de sănătate la practica internațională.

Școala de Management în Sănătate Publică activează pe lângă USMF „Nicolae Testemițanu”, dar a fost fondată de către Ministerul Sănătății, cu suportul organizațiilor internaționale din domeniu: Fundația „Soros-Moldova”, OMS, UNICEF, Banca Mondială ș.a. Scopul principal al instituției este instruirea, cercetarea și prestarea serviciilor în domeniul managementului sănătății publice.

Activitatea de instruire vizează participarea în procesul de dezvoltare a programelor de instruire la toate nivelurile de formare (universitar, postuniversitar și de educație continuă) în domeniul sănătății publice și managementului serviciilor de sănătate, inclusiv instruirea prin masterat. Alte componente ale acestei direcții sunt instruirea prin doctorat și postdoctorat în domeniul sănătății publice și managementului serviciilor de sănătate, precum și prestarea serviciilor de instruire în metodologia cercetării pentru tot spectrul de discipline ale profilului medico-biologic. Instituția promovează valorile naționale și europene în managementul sănătății publice, implementează standarde, metode și tehnologii educaționale moderne, contribuind astfel la asigurarea calității procesului de instruire, dezvoltarea abilităților

manageriale și la formarea profesioniștilor, capabili să facă față noilor cerințe ale sistemului de sănătate.

Școala de Management în Sănătate Publică a pregătit un număr mare de specialiști, care activează în sistemul național de sănătate, în sectorul privat și departamental, în Guvern, la Ministerul Sănătății, în cadrul organelor de specialitate ale administrației publice centrale și locale, organismelor internaționale, organizațiilor neguvernamentale etc. Până în prezent, de programul de masterat în managementul sănătății publice au beneficiat 246 de persoane. În procesul de instruire este antrenat corpul profesoral-didactic al școlii, profesori de la USMF „Nicolae Testemițanu”, specialiști în domeniul sănătății publice din cadrul Ministerului Sănătății, experți de peste hotare, reprezentanți ai organizațiilor internaționale etc. Masteranzii au la dispoziție: centre informaționale și săli de studii utilate modern, o bibliotecă dotată cu literatură actuală de specialitate.

Pe parcursul studiilor, masteranzii efectuează stagii practice în cadrul organizațiilor internaționale, Ministerului Sănătății, instituțiilor medico-sanitare publice din țară și de peste hotare ș.a., care au drept

obiectiv dezvoltarea abilităților practice și familiarizarea cu specificul activității în domeniu. Din 2010, masteranzii realizează schimb de experiență în domeniul managementului spitalicesc prin mobilitate academică în unitățile medicale din Franța, iar din 2014 – în instituțiile din domeniul sănătății publice din SUA.

Munca de cercetare prevede efectuarea studiilor, analizelor și proiectelor în domeniul sănătății publice și al managementului sanitar, precum și desfășurarea activităților de promovare a sănătății publice. Școala de Management în Sănătate Publică participă la elaborarea politicilor de sănătate publică în Republica Moldova, în cercetările axate pe studierea sănătății populației, a factorilor de risc și a intervențiilor cost-eficiente.

Activitatea de cercetare în cadrul școlii se desfășoară prin studii de masterat, doctorat și postdoctorat. Studiile de masterat includ, în mod obligatoriu, efectuarea unei cercetări care se încheie cu elaborarea și susținerea publică a tezei de master. Un element inovativ și foarte important este aspectul practic al cercetărilor realizate, temele de cercetare fiind coordonate anual cu Ministerul Sănătății. În 2010 a fost lansat programul de învățământ avansat în metodologia cercetării pentru toți doctoranzii de profil medico-biologic din țară, iar din 2013, studiile se realizează și la distanță.

Concomitent cu programul de masterat, Școala de Management în Sănătate Publică organizează și programe avansate de instruire, care sunt elaborate în conformitate cu Politica de Sănătate a Republicii Moldova, Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate și/sau la recomandările organismelor internaționale, în scopul creșterii competențelor resurselor umane din sistemul sănătății, instruirii continue

și dezvoltării de noi abilități, care să corespundă politicilor promovate de stat în domeniul sănătății.

Pe parcursul activității sale, colectivul școlii realizează multiple proiecte în domeniu, majoritatea dintre ele fiind de natură didactică sau de cercetare, realizate cu suportul Băncii Mondiale (2003), Uniunii Europene prin intermediul Proiectului de Promovare a Sănătății și Profilaxia Maladiilor (2005), Alianței Americane Internaționale pentru Sănătate în cadrul Proiectului de Fortificare a Controlului Tuberculozei în Moldova (2006), Guvernului SUA prin Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) (2007), Fondului Global pentru combaterea TB, HIV și malariei (2010-2015), Open Society Institute, Fundației „Soros-Moldova” (2001-2011), Biroului Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății (2007-2015), Uniunii Europene (2011-2015).

Școala de Management în Sănătate Publică colaborează cu diverse instituții naționale și internaționale în domeniu privind problemele de organizare și desfășurare a studiilor de masterat și a cercetărilor în domeniul sănătății publice. La 27 octombrie 2007, aceasta a devenit membru deplin al Asociației Școlilor de Sănătate Publică din Regiunea Europeană (ASPHER), în Valencia, Spania. Calificativul de membru al ASPHER îi oferă școlii posibilitatea de a accede spre valorile europene. Recent, a început procedura de validare a curriculum-ului și de acreditare internațională.

Au fost încheiate acorduri de colaborare cu cele mai prestigioase școli de sănătate publică din SUA, România, Franța, Israel, Lituania, Elveția, Germania etc. Aceste acorduri vizează promovarea în comun a cercetărilor, instruirilor, schimbului de informații și persoane (masteranzi, cadre didactice etc.), realizarea proiectelor de cooperare în domeniu, partici-

parea la evenimente internaționale și implicarea în programe comune de cercetări și studii științifice, oferind noi perspective pentru viitorul managerilor din sistemul de sănătate al Republicii Moldova, precum și al Școlii de Management în Sănătate Publică.

În plan național, Școala de Management în Sănătate Publică a stabilit parteneriate rezultative cu Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate, Centrul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Management în Sănătate, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Direcția Sănătate a mun. Chișinău, Uniunea Instituțiilor Medico-Sanitare Private din Republica Moldova ș.a.

Instruirea clinică universitară, postuniversitară prin rezidențiat și de educație profesională continuă a medicilor și a farmaciștilor se realizează în 86 de clinici universitare, amplasate în cadrul a 58 instituții medico-sanitare publice de nivel republican, municipal și raional, cu un număr total de 10 200 de paturi.

Un loc aparte în instruirea clinică a viitorilor medici de familie și sporirea calității în acordarea asistenței medicale primare populației îi revine **Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară (CUAMP)**. Aceasta a fost fondată în anul 2003, în cadrul parteneriatului dintre Alianța Americană Internațională a Sănătății (AIHA), Agenția pentru Dezvoltare Internațională a SUA (USAID), Școala de Medicină din Virginia de Est (SUA) și USMF „Nicolae Testemițanu”, în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 177 din 28 februarie 2001. Procesul de reconstrucție a Clinicii a fost finanțat de către Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială.

Ideea creării unei clinici în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” îi aparține rectorului, academicianului Ion Ababii. Scopul întemeierii acestei clinici a fost asigurarea procesului de formare practică și teore-

tică a studenților, rezidenților, medicilor și asistentelor medicale în domeniul asistenței medicale primare, inclusiv prin aplicarea metodelor moderne de instruire, precum și acordarea asistenței medicale primare unui contingent de populație din municipiul Chișinău prin intermediul medicului de familie. Alte sarcini importante – propagarea concepției medicinei de familie în comunitate și promovarea unui mod de viață sănătos. Partenerii din SUA au fost cei care au asigurat procurarea echipamentului tehnic, a celui medical și de laborator. Clinica și-a început activitatea la 3 ianuarie 2003, sub conducerea directorului Ala Nemerenco, conferențiar universitar.

Din anul 2004, CUAMP este o instituție medico-sanitară publică autonomă, încadrându-se în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală. A avut o misiune destul de grea – să devină un centru-model în domeniu, să susțină prin activitatea sa reformele desfășurate în medicina primară și în sistemul academic.

Pentru prima dată în țară, aici a fost introdus triajul în medicina de familie, confidențialitatea actului medical, programarea vizitelor; au fost create și dezvoltate școli de sănătate pentru pacienții cu diferite

patologii cronice. Instituția a fost prima care, încă în 2003, împreună cu Catedra de medicină de familie, a elaborat și a implementat în activitatea sa protocoalele clinice (în cazul hipertensiunii arteriale și a diabetului zaharat), cu mulți ani înainte de elaborarea protocoalelor clinice naționale. Cu resurse proprii și fără suport financiar, clinica a creat primul program informațional cu o bază completă de date, fișă medicală electronică și cu standarde de monitorizare a situațiilor clinice, care asigură calitatea serviciilor medicale oferite.

Instituția acordă asistență medicală primară și specializată unui număr de circa 20 de mii de persoane, inclusiv tineretului studios al USMF „Nicolae Testemițanu”, și participă la procesul de instruire teoretică și practică a studenților, rezidenților, medicilor, asistenților medicali în domeniul asistenței medicale primare, propagând conceptul modern al medicinei de familie.

În cadrul CUAMP își desfășoară activitatea Centrul de Medicină Tradițională Chineză, care și-a început activitatea la 24 iunie 2011, în baza Acordului de cooperare în domeniul economic și tehnic, încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Populare Chineze (semnat în 2002), și a Memorandumului de înțelegere privind cooperarea în domeniul medicinei tradiționale (șef – Victoria Șimon). Pentru o perioadă de doi ani, patru specialiști în medicina chineză din Republica Populară Chineză au venit în Moldova pentru a lucra și, în același timp, a instrui medicii autohtoni, iar un grup de medici din Republica Moldova a beneficiat de cursuri în medicina tradițională chineză în instituțiile din China. Centrul prestează servicii de acupunctură, terapie manuală, fitoterapie chineză și autohtonă.

În prezent, clinica dispune de săli moderne de examinare, de proceduri, de vaccinari, cu cabinet

ginecologic, cabinete consultative, laborator biochimic și imunologic modern, serviciu imagistic, săli de studii, sală cu internet, bibliotecă, sală de conferințe, dotată cu echipament modern etc. În clinică au fost aplicate noi metode de activitate managerială în asistența medicală primară.

Clinica, deschisă pentru colaborare, menține relații de cooperare cu multe instituții de peste hotare. Medicii participă la conferințe, simpozioane, foruri, cursuri de instruire și stagii practice în România, Ungaria, SUA, Olanda, Israel, Japonia, Federația Rusă, Ucraina. CUAMP este unica instituție din regiune - membru al Forului European de Asistență Medicală Primară.

Politica promovată de universitate sub egida rectorului Ion Ababii este orientată spre **integrarea învățământului și educației cu cercetarea științifică și inovarea** în contextul tendințelor de dezvoltare a științei mondiale, care au repercusiuni benefice asupra procesului de instruire curentă și pregătirii studenților pentru implementarea eficientă a acestora în cercetările și progresele din medicină.

Activitatea științifică se realizează în cadrul a 23 de laboratoare și 2 centre științifice, precum și la catedrele fundamentale și clinice.

Universitatea este antrenată în crearea și menținerea unui climat științific adecvat, în obținerea rezultatelor științifice cu caracter inovator, competitiv și de perspectivă, reflectate în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale, în publicațiile științifico-didactice, inclusiv în cele internaționale prestigioase, care sunt apreciate la justa valoare de comunitatea științifică națională și internațională.

O problemă aparte în acest domeniu este politica cadrelor, inclusiv creșterea numărului cercetătorilor și performanțelor profesionale ale acestora. Pentru eficientizarea activității științifice, în anul 2014, a

fost creat Departamentul Știință, condus de profesorul universitar Ghenadie Curocichin.

Informatizarea activității științifice se efectuează în conformitate cu standardele naționale și internaționale. Acest lucru facilitează eficacitatea procesului de cercetare. Departamentul Știință a creat un modul special, care permite monitorizarea activității de cercetare științifică a subdiviziunilor universitare. O componentă indispensabilă a procesului de cercetare și de formare a cadrelor științifice este Școala Doctorală.

În anii 1995-2015, tematica activităților de cercetare din subdiviziunile USMF „Nicolae Testemițanu” s-a amplificat esențial, adaptându-se la noile rigori ale sănătății publice și ținând cont de specificul patologiilor din teritoriu. Treptat, s-a renunțat la metodele de cercetare depășite. Generațiile noi de medici cercetători aplică deja metode mai avansate și algoritme pentru explicarea diferitor fenomene etiopatogenetice și reacții adverse ale organismului uman, implementează pe larg în practica medicală metode moderne de diagnosticare, tratament și profilaxie a diferitor boli și procese patologice.

Succesele cercetătorilor științifici ai USMF „Nicolae Testemițanu”, obținute în ultimele decenii, se datorează, în mare măsură, obiectivelor tratate de către conducerea universității, rectorul Ion Ababii și responsabilii pentru sectorul științific – profesorii universitari Viorel Prisacari și Gheorghe Rojnovanu, prorectori pentru activitate științifică.

Până în anul 2015, în cadrul Direcției Știință a funcționat separat Secția doctorat și masterat, condusă, succesiv, de profesorii universitari Constantin Ețco, Emil Ceban și Olga Tagadiuc.

Pentru anii 1995-2005, în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” au fost planificate următoarele domenii de cercetare: aspecte sociale, igienice și de asis-

Viorel Prisacari,
prorector (1991-2013)

Gheorghe Rojnovanu,
prorector (2013 – prezent)

tență medicală; ocrotirea sănătății mamei și copilului; patologia gastrointestinală, inclusiv hepatologia; patologia cardio- și cerebrovasculară; patologia infecțioasă; elaborarea și producerea preparatelor medicamentoase, inclusiv a celor antimicrobiene; traumatismele și consecințele lor; afecțiunile stomatologice; mecanismele morfofiziologice ale proceselor patologice. Pentru anii următori (2005-2015), direcțiile de cercetare în subdiviziunile universității s-au axat preponderent pe: mecanismele morfofiziologice ale proceselor patologice; determinarea

factorilor de risc; elaborarea metodelor noi de diagnosticare, tratament și profilaxie a afecțiunilor stomatologice; elaborarea, studierea, standardizarea și implementarea medicamentelor autohtone din materie primă locală. În această perioadă, peste 520 de savanți au susținut tezele de doctor în științe și 80 – tezele de doctor habilitat.

În același timp, au fost aplicate mai multe metode noi de diagnosticare, tratament și profilaxie, au fost propuse noi preparate medicamentoase etc. Numărul brevetelor de invenție în domeniul medicinei a depășit cifra de 400. La expozițiile internaționale, savanții noștri au obținut peste 300 de medalii de aur, circa 200 de medalii de argint, 120 de medalii de bronz și peste 380 de diplome de mențiune, iar rezultatele cercetărilor sunt recunoscute de specialiștii țărilor cu tradiții în cercetare. La capitolul invențiilor, cele mai mari succese le-au obținut: academicianul Valeriu Rudic (microbiologie), membrii corespondenți ai AȘM Viorel Prisacari (epidemiologie) și Victor Ghicavii (farmacologie); profesorii universitari Valentin Gudumac (biochimie), Gheorghe Anghelici (Laboratorul de hepatochirurgie) ș.a. În cadrul Expoziției Internaționale „Infoinvent 2013”, Gheorghe Anghelici, doctor habilitat în științe medicale, șeful Laboratorului de hepatochirurgie, a fost desemnat Laureat al Premiului Mare al Guvernului Republicii Moldova cu titlul „Celui mai dotat inventator al anului” – distincție acordată pentru elaborarea și implementarea în clinică a metodelor noi de hemostază, inclusiv de imunostimulare locală a țesutului hepatic, în hemoragiile variceale și eroziv-ulcerose, în colecistectomia celioscopică la cirofici, în ulcerele trofice ale membrelor inferioare la diabetici etc.

Activitatea multor savanți ai universității a fost înalt apreciată de conducerea țării. Profesori-

► Primul număr al Revistei de Științe ale Sănătății din Moldova

lor universitari Victor Ghicavii, Diomid Gherman, Gheorghe Paladi, Anton Spânu, Vladimir Hotineanu, Mark Ștemberg ș.a. li s-a decernat Premiul de Stat al RM în domeniul științei și tehnicii. Laureați ai Premiului Național au devenit: Ion Ababii, Gheorghe Ghidirim, Pavel Ciobanu, Viorel Nacu, Filip Gornea, Boris Topor, Oleg Lozan, Ion Bahnarel.

În ultimii 20 de ani, angajații catedrelor și subdiviziunilor de cercetare ale USMF „Nicolae Testemițanu” au elaborat și au publicat peste 330 de monografii, cca 350 de manuale, compendii și ghiduri practice, circa 1000 de lucrări metodice. Până în 2014, anual, se edita culegerea de lucrări *Anale științifice* ale colaboratorilor și studenților USMF „Nicolae Testemițanu”. În octombrie 2014 a fost lansată o nouă publicație științifică internațională, cu apariție trimestrială – *Revista de Științe ale Sănătății din Moldova (Moldovan Journal of Health Sciences)*, editată în limbile română și engleză, conform standardelor și ghidurilor

internaționale actuale în domeniul științelor medicale. Redactor-șef al acesteia este profesorul universitar Adrian Belii.

Activitățile științifice, inclusiv forumurile naționale și internaționale, dezvoltă abilitățile de cercetare a viitorilor medici și farmaciști. În 2006, un grup de entuziaști, în frunte cu președintele congresului Andrei Mecineanu, a convocat studenții și tinerii medici din Republica Moldova la primul congres – *MedEspera 2006*, la care au participat circa 250 de mediciniști din țară și de peste hotare (din 10 țări). Cu un interval de 2 ani au urmat congresele II și III, la care au participat 250 și, respectiv, 350 de delegați.

Începând cu ediția a IV-a (2012), lucrările congresului sunt organizate de către Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM). La eveniment au participat peste 815 studenți și tineri medici atât din Moldova, cât și din alte 10 țări. În perioada 14-17 mai 2014 s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a Congresului Internațional al Studenților și Tinerilor Medici – *MedEspera 2014*. Forumul a întrunit aproximativ 895 de participanți din 9 țări (Republica Moldova,

Deschiderea Congresului Internațional al Studenților și Tinerilor Medici *MedEspera 2013*

Belarus, Polonia, România, Federația Rusă, Serbia, Ucraina, Anglia, Franța), care s-au întrunit la Chișinău pentru a stabili, a menține și a promova activitățile de cercetare și de dezvoltare comună în domeniul medicinei și farmaciei.

În anii 2005 și 2010, activitatea științifică a universității a fost acreditată de către Consiliul Național de Acreditare și Atestare al Republicii Moldova cu calificativul *Organizație cu recunoaștere internațională* (categoria A).

În anul 2005, pentru activitate inovațională productivă, universitatea a fost premiată cu Trofeul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale. Cercetătorii științifici, cadrele științifico-didactice și tineretul studios sunt interesați în stabilirea relațiilor de parteneriat cu instituții academice internaționale prin diverse proiecte de cercetare.

Savanții USMF „Nicolae Testemițanu” sunt încadrați în 6 proiecte de cercetare din Programul de Stat, 19 proiecte instituționale, 3 proiecte independente pentru tinerii cercetători, 10 proiecte internaționale bilaterale și un proiect de cercetare din Programul Cadru 7, finanțat de Comisia Europeană.

În prezent, activitatea de cercetare științifică se desfășoară conform obiectivelor trasate în Strategia de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” pentru anii 2011-2020, cele de bază fiind eficientizarea managementului cercetării științifice, sporirea calității și competitivității în cercetare, valorificarea, promovarea și diseminarea rezultatelor științifice, motivarea, susținerea și dezvoltarea potențialului uman în cercetarea științifică.

Principalele tendințe ale universității în domeniul științific sunt: creșterea relevanței, asigurarea calității și eficacității în procesul de cercetare și inovare; transferul cognitiv și tehnologic în procesul educațional și în aplicațiile practice; dezvoltarea resurselor

umane prin și pentru cercetare; racordarea cercetării la sistemul european de valori. Toate acestea, în ultimă instanță, au drept scop recunoașterea performanțelor în cercetare și încadrarea acestora în Aria Europeană a Cercetării.

În decursul celor 70 de ani de existență, activitatea multifuncțională a universității a fost asigurată de către **Biblioteca Științifică Medicală (BȘM)**, care provine, ca și universitatea, de la Institutul de Medicină din Kislovodsk.

Anii 1994-2004 au marcat o perioadă de activitate inovatoare și de restructurare, de realizare a noi proiecte de dezvoltare. Modernizarea procesului de studii universitare, alinierea la standardele educaționale europene au impus aplicarea unui management eficient în activitatea bibliotecii, direcții prioritare devenind dezvoltarea colecțiilor de documente, utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în conformitate cu cerințele de informare și documentare ale beneficiarilor.

▼ Sala de lectură nr. 3

La începutul anilor 90 ai sec. XX s-au făcut primii pași în informatizarea bibliotecii, aplicarea tehnologiilor informaționale, prestarea unor noi servicii informaționale.

În 2001, biblioteca, împreună cu alte 19 instituții, devine membru al Consorțiului Național EIFL Direct (Electronic Information for Libraries), care este un proiect de cooperare interbibliotecară pentru facilitarea accesului la informația științifică electronică.

În anul 2005, la inițiativa Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, a avut loc comasarea Bibliotecii USMF „Nicolae Testemițanu” cu Biblioteca Republicană Științifică Medicală. În urma reorganizării acestor două instituții a fost creată Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”. Fuzionarea a avut drept scop amplificarea posibilităților de asigurare documentară și informațională a programelor și activităților de dezvoltare a sistemului medico-sanitar, de cercetare, instruire și formare profesională continuă în domeniul medicinei și farmaciei în Republica Moldova.

Astăzi, Biblioteca Științifică Medicală reprezintă un centru de informare și documentare, care deține o colecție de cca 900 de mii de publicații: cărți, reviste, teze de doctor, autoreferate, documente electronice etc. (în limbile română, rusă, engleză, franceză, germană ș.a.). Anual, biblioteca înregistrează peste 300 de mii de vizite, peste 500 de mii de împrumuturi de publicații pentru mai mult de 11 mii de utilizatori: studenți, rezidenți, cadre profesoral-didactice, doctoranzi, masteranzi, secundari clinici, medici, asistenți medicali și alte categorii. La dispoziția utilizatorilor sunt puse două servicii de împrumut de publicații la domiciliu: Serviciul de împrumut publicații didactice și Serviciul de împrumut publicații științifice.

În cadrul bibliotecii, cu un program extins de servire, activează trei săli de lectură, care pun la dispoziția beneficiarilor 354 de locuri de lectură.

BȘM dispune de trei centre de informare „Infomedica”, care sunt dotate cu computere și echipament tehnic adiacent (printere, scanere, aparate xerox). În cadrul acestora, utilizatorii pot accesa resursele informaționale electronice de profil medical și farmaceutic: baze de date, colecții de cărți și reviste electronice, biblioteci și programe virtuale de studiu, resurse informaționale axate pe medicina bazată pe dovezi etc. Totodată, acestea pun la dispoziția tuturor categoriilor de utilizatori o varietate mare de servicii informaționale.

Biblioteca Științifică Medicală exercită funcția de bibliotecă depozitară a Organizației Mondiale a Să-

nătății, având în structura sa un Centru de Informare și Documentare al OMS, care are drept scop conservarea și organizarea colecției de documente și diseminarea cât mai largă a acestora în rândul specialiștilor din domeniul medicinei și farmaciei.

În cadrul bibliotecii activează Centrul de Informare Europeană (CIE). Fiind înființat în baza unui acord de colaborare între USMF „Nicolae Testemițanu” și Delegația Uniunii Europene în Moldova, CIE are drept obiective promovarea valorilor europene și asigurarea accesului utilizatorilor la informații privind istoricul, instituțiile, valorile, politicile și programele Uniunii Europene. Centrul de Informare Europeană pune la dispoziția celor

interesați diverse publicații (cărți, broșuri, ediții periodice) și resurse electronice.

BȘM deține o colecție de carte rară și veche, care a aparținut medicului german Richard Koch. Colecția numără 2628 de volume de medicină, biologie, fiziologie, istorie etc., dintre care 150 de

exemplare sunt cărți rare, care datează din sec. XVI-XVIII, opere ale adevăraților somități în medicină: Hippokrates, Avicenna (Abu Ali ibn Sina), Galenus, Paracelsus ș.a. Prezența operei lui Voltaire (66 volume), apărută în timpul vieții autorului, dă o strălucire aparte colecției.

Una din direcțiile principale în activitatea bibliotecii este colaborarea cu subdiviziuni similare din țară și de peste hotare. Aceasta colaborează și efectuează schimb de publicații cu bibliotecile universităților de medicină din România (București, Craiova, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Iași, Sibiu, Timișoara ș.a.), Belarus, Lituania, Germania.

Totodată, biblioteca are un parteneriat cu 12 biblioteci medicale din statul Carolina de Nord, SUA, beneficiind de un suport informațional și documentar considerabil în domeniul medicinei și farmaciei. Partenerii americani au venit cu donații de cărți și reviste medicale (circa 20 000 de publicații). Grație acestui parteneriat, utilizatorii bibliotecii beneficiază de acces la bazele de date și la resursele informaționale medicale ale bibliotecilor-partenere prin transferul electronic de documente (realizat prin intermediul programului DOCLINE).

În anul 2013, Biblioteca Științifică Medicală a devenit lider național al proiectului TEMPUS „Servicii Informaționale Moderne pentru Studii de Calitate”. Aplicarea acestui proiect va contribui la modernizarea tehnologică a bibliotecii și la diversificarea serviciilor informaționale prestate. Realizările obținute în activitatea bibliotecii se datorează, în mare parte, personalului competent și devotat profesiei nobile de bibliotecar.

Desfășurându-și activitatea potrivit strategiilor în domeniul învățământului, științei, culturii și informației, biblioteca este într-o continuă modernizare

a activității sale în vederea satisfacerii cerințelor tot mai complexe și diverse ale utilizatorilor.

Actualmente, biblioteca este condusă de directorul Liubovi Karnaeva, care contribuie în permanență la extinderea accesului la informare prin diversificarea serviciilor informaționale prestate și implementarea tehnologiilor informaționale moderne.

O formă eficientă de dezvoltare instituțională a procesului de instruire și cercetare este **colaborarea interuniversitară și internațională**, care, în perioada anilor 1995-2015, a devenit o prioritate pentru USMF „Nicolae Testemițanu”.

Responsabili de toate formele de colaborare internațională, pe parcursul ultimelor decenii, au fost, succesiv, prorectorii pentru relații internaționale Valeriu Chicu, conferențiar universitar, și Mihail Gavriluic, profesor universitar.

Responsabilitatea pentru managementul activităților de cooperare internațională îi revine Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană (șef – Rodica Gramma, conferențiar universitar), care organizează implementarea prevederilor acordurilor instituționale complexe de lungă durată, contribuie la identificarea partenerilor și extinderea colaborării prin încheierea unor noi acorduri și realizarea de proiecte în comun.

Toate formele de cooperare au fost orientate spre: prestarea serviciilor de instruire universitară, post-universitară și de cercetare cetățenilor de peste hotare; dezvoltarea și fortificarea relațiilor de cooperare cu instituții de învățământ medical și de cercetare de peste hotare; elaborarea propunerilor de proiecte de asistență tehnică pentru obținerea granturilor de finanțare a programelor de cercetare, educaționale și de mobilitate a studenților, rezidenților și cadrelor didactice în conformitate cu noile regulamente internaționale.

În ultimul deceniu s-au intensificat relațiile cu organizațiile și companiile din India, Turcia și Israel. Au fost încheiate, revăzute și reconfirmate peste 30 de acorduri de cooperare cu facultățile și universitățile de medicină din România, Federația Rusă, Ucraina, Belarus, țările baltice, Germania, Franța, Italia, Belgia, Grecia, Slovacia, Elveția, Polonia, Olanda și din statul Carolina de Nord, SUA. Obiectivele acordurilor, convențiilor și protocoalelor de cooperare internațională includ:

- schimbul bilateral de profesori pentru ținerea cursurilor la diferite specialități ale medicinei fundamentale și clinice;
- schimbul de experiență privind perfecționarea planurilor de studii și programelor analitice;
- elaborarea și editarea compendiilor, manualelor, ghidurilor practice etc.;
- organizarea stagiilor pentru cadrele didactice în specialitățile medicale fundamentale și clinice;
- dezvoltarea mobilității studenților în conformitate cu acordurile de cooperare interuniversitară;
- stagii pentru studii universitare și postuniversitare (în Belgia, Franța, Germania, SUA etc.);
- realizarea cercetărilor științifice în cotelă ș.a.

Proiectele internaționale implementate la USMF „Nicolae Testemițanu” prezintă un obiectiv important al acordurilor de cooperare. Aplicarea propunerilor de proiecte contribuie la obținerea suportului financiar de la organizații donatoare, în scopul dezvoltării managementului universitar, implementării standardelor europene educaționale, mobilității academice, metodelor noi de cercetare, de stabilire a diagnosticului și de acordare a asistenței medicale. Internaționalizarea și globalizarea învățământului superior medical oferă oportunități de mobilitate academică, de efectuare a cercetărilor comune în domeniile prioritare ale medicinei.

Proiectele TEMPUS, finanțate de Comisia Europeană, sunt orientate spre modernizarea învățământului superior în spațiul european în conformitate cu prevederile Procesului de la Bologna. USMF „Nicolae Testemițanu” a beneficiat de asistență tehnică și în cadrul proiectului european de scurtă durată TAIEX.

Din anul 2006 și până în prezent, numărul proiectelor implementate de universitatea noastră a crescut considerabil. Aceste proiecte sunt utile pentru instituțiile care planifică să implementeze activități prioritare în domeniile modernizării procesului de instruire, managementului universitar și dezvoltării instituționale.

Grație implementării proiectelor instituționale, finanțate de Comisia Europeană, USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit atractivă și pentru alți donatori. Iată cele mai importante proiecte:

- Abordarea interdisciplinară și atitudinea adecvată față de procesul de îmbătrânire în Republica Moldova – implementat cu suportul financiar al Olandei (2011-2012).
- Perfecționarea abilităților lingvistice ale studenților și rezidenților – cu suportul Norvegiei (2012).

- Dezvoltarea curriculum-ului și procurarea echipamentului necesar pentru instruirea specialiștilor în domeniul urgenței medicale a mamei și copilului în Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală – implementat cu suportul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (2013-2015).
- Cooperarea moldo-estoniană în domeniul medicinei sportive pentru promovarea standardelor europene în învățământul medical – susținut de Universitatea din Tartu (2013-2015).

Extinderea și fortificarea rețelelor de cooperare interuniversitară au contribuit la participarea structurilor universitare în aceste activități. Facultățile și catedrele implementează acțiuni de colaborare internațională atât în cadrul programelor și proiectelor organizate la nivel instituțional, cât și în cooperările directe. Unele catedre au obținut o experiență avansată în acest domeniu.

Un rol deosebit de important are cooperarea internațională în crearea și funcționarea eficientă a subdiviziunilor didactice și instituțiilor noi, care elaborează și aplică metode moderne de instruire și de acordare a asistenței medicale conform standardelor europene și mondiale. Dintre acestea fac parte: Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală; Facultatea de Medicină nr. 2; Școala de Management în Sănătate Publică; Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară cu Centrul de Medicină Tradițională Chineză; Clinica Stomatologică Universitară și Centrul Stomatologic Universitar. Acestea contribuie activ la internaționalizarea învățământului superior medical și la îmbunătățirea imaginii universității la nivel internațional.

Pentru implementarea cu succes a obiectivelor trasate în Strategia de dezvoltare a universității pentru perioada 2011-2020, cu suportul partenerilor

francezi, s-a realizat instruirea personalului Departamentului Economie, Buget și Finanțe și al Departamentului Evidență și Gestiune Contabilă în domeniul managementului financiar și controlului gestiunii. Au fost întreprinse măsuri de activizare și stimulare a elaborării proiectelor, de implicare a personalului științifico-didactic în parteneriate internaționale, de îmbunătățire a managementului universitar etc. Iată doar câteva din aceste măsuri:

- Extinderea continuă a colaborărilor internaționale, fapt ce sporește numărul potențialilor parteneri pentru participare în proiecte comune.
- Dezvoltarea activităților de instruire în domeniul identificării de fonduri, aplicării și managementului proiectelor.
- Fortificarea sistemului de informare a subdiviziunilor universitare în vederea apelurilor deschise pentru aplicarea proiectelor.
- Antrenarea activă a tineretului în dezvoltarea proiectelor.
- Spre sfârșitul anului 2014, USMF „Nicolae Testemițanu” avea deja semnate peste 120 de acorduri de colaborare internațională.

Activitatea de colaborare internațională înseamnă nu doar beneficii importante în modernizarea instruirii, cercetării și a altor aspecte ale vieții universitare, ci și elevația imaginii universității ca instituție de învățământ superior de prestigiu și recunoașterea ei atât la nivel național, cât și internațional.

Pe parcursul anilor 2011-2012 a fost elaborată **Strategia de informatizare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 2012-2015**, care, prin misiunea sa, are drept scop ameliorarea accesului, creșterea calității, eficienței și transparenței proceselor didactic, științific, administrativ și de

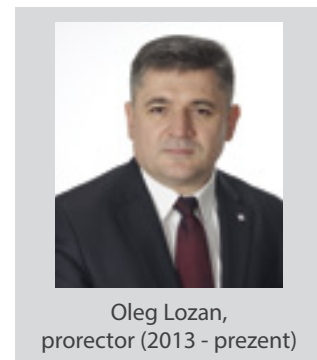
comunicare prin utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale și comunicațiilor. În scopul realizării acesteia, a fost instituită funcția de prorector pentru implementarea tehnologiilor informaționale și dezvoltarea strategică, deținută de profesorul universitar Oleg Lozan.

În conformitate cu Strategia de informatizare a universității, a fost lansat Sistemul Informațional de Management Universitar (SIMU), care oferă un nivel calitativ nou pentru procesele academice, în special prin modernizarea acestora, sporirea transparenței și obiectivității procesului educațional.

Implementarea SIMU a fost asigurată de echipa Departamentului Tehnologia Informației și Comunicațiilor, coordonată de Vitalie Braniște, șef departament, și Igor Spalatu, șef adjunct.

Astfel, pe parcursul a trei ani au fost lansate un șir de module din cadrul SIMU: *Comunicare și fluxuri de documente*, *Didactic*, *Admitere*, *Resurse umane*, *Social* ș.a.

Modulul *Resurse umane*, care a fost elaborat cu participarea nemijlocită a Departamentului Resurse Umane (Tatiana Novac, șef departament Juridică, și Oleg Galbur, șef departament RU, Natalia Grinișina, șef adjunct RU), permite evidența corectă și transparentă a personalului universitar, acoperă procesele din cadrul Departamentului Resurse Umane, asigură crearea și menținerea profilului electronic detaliat al fiecărui angajat și oferirea datelor despre subdiviziuni/angajați către alte module și aplicații ale SIMU.

Oleg Lozan,
prorector (2013 - prezent)

Modulul *Comunicare și fluxuri de documente*, dezvoltat cu suportul Departamentului Comunicare și Relații Publice (Silvia Ciubrei, șef departament, și Alina Timotin, șef adjunct), asigură accesul la documentele de ordin general și ale Sistemului de Management al Calității. Acesta permite înaintarea demersurilor de achiziție în format electronic, simplificându-se, în acest fel, traseul și procedura de evidență a acestora. Tot în cadrul acestui modul au fost create grupuri specializate, care permit informarea operativă a membrilor comunității universitare cu privire la ședințele care urmează să se desfășoare (Senat, Consiliul științific, Consiliul de administrație), deciziile luate și alte informații importante.

Modulul *Admitere*, realizat cu suportul logistic al Comisiei de admitere (Gheorghe Rojnovanu, secretar responsabil, și Vladislav Badan, prim-vice-secretar), sporește eficacitatea procesului de admitere a candidaților, atât autohtoni, cât și străini. Acesta asigură o viteză optimă de prelucrare a datelor și obținere a rezultatelor concursului de admitere într-un mod transparent, optimizând fluxurile de date. Pro-

filul electronic complet al candidatului este transmis automat în SIMU. Aceste funcționalități vor permite, în viitor, realizarea admiterii și în regim on-line.

Modulul *Didactic*, elaborat cu suportul Departamentului Didactic (Lilian Șaptefrați, șef departament) și al decanatelor facultăților, asigură implementarea masivă a tuturor serviciilor informaționale în universitate. Pe plan național, USMF „Nicolae Testemițanu” este prima și unica instituție de învățământ superior care are un asemenea serviciu informațional.

În cadrul acestui modul au fost incluse datele de profil ale studenților, componentele procesului didactic, evidența reușitei și frecvenței, notele de atestare ale acestora ș.a.

Modulul a fost testat, inițial, la Facultatea de Farmacie, iar rezultatele obținute, inclusiv în urma chestionării studenților, au demonstrat creșterea gradului de satisfacție și încredere a acestora. Acest fapt se datorează creșterii transparenței procesului educațional, de la organizare și până la evaluare. În prezent, acest serviciu acoperă întregul segment universitar al instruirii superioare medicale la toate facultățile.

Realizările de ultimă oră în domeniul tehnologiilor informaționale permit asigurarea unei calități înalte a învățământului medical, care poate fi, în același timp, foarte apropiată de sistemul tradițional.

Modulul *Social*, elaborat sub conducerea prorectorului pentru educație și probleme sociale, Emil Ceban, și a președintelui Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, Marcel Abraș, a contribuit la informatizarea proceselor de cazare și gestiune a

campusului studentesc, evidența spațiului locativ și nelocativ, a inventarului din cămine și a vizelor de reședință temporară pentru studenți.

Începând cu anul 2014, studenții aplică o cerere de cazare în format electronic, din contul personal, iar procesul de cazare a studentului se realizează automat în baza unor criterii prestabilite (reușita academică, participarea în activitățile extracurriculare, situația familială). Modulul evită birocrăția și influența factorului uman în procesul de cazare.

În anul 2013, cu suportul Departamentului Tehnologia Informației și Comunicațiilor și a Departamentului Comunicare și Relații Publice, a fost elaborat și implementat un concept inovator al portalului web universitar.

Actualmente, fiecare subdiviziune dispune de un site propriu și poate administra conținutul relevant activității sale, avantajele fiind: utilizarea informațiilor despre subdiviziuni și angajați din modulul *Resurse umane* și poziționarea catedrelor mai aproape de auditoriul-țintă (studenți, rezidenți, medici). Universitatea este prima instituție din Republica Moldova care aplică acest concept.

În ceea ce privește vizibilitatea on-line, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, potrivit clasamentului *Ranking Web of Universities*, a reușit, într-un an (2014), să depășească 1217 instituții într-un top global al universităților prezente pe internet. Scopul clasamentului este de a demonstra vizibilitatea instituțiilor academice și a celor de cercetare în rețeaua on-line și de a promova accesul deschis la publicații-

ile științifice. În stabilirea clasamentelor se ține cont de conținutul și calitatea informației postate pe site, precum și de accesibilitatea în mediul virtual a instituției de învățământ la nivel internațional.

La începutul anului 2013, universitatea a fost acceptată în cadrul programului *Google Academics*, devenind prima instituție de învățământ superior din Republica Moldova care beneficiază de o gamă largă de produse și aplicații oferite de Google – serviciul de e-mail, Google Docs/Drive, Google Calendar etc. La moment, peste 1600 de angajați ai universității dispun de adresă e-mail personalizată instituțional: *prenume.numa@usmf.md*

Pe parcursul anilor 2013-2014, modernizarea infrastructurii computerizate a continuat prin crearea rețelei WiFi, prin amplasarea unor echipamente performante; procurarea utilajului modern pentru deservirea rețelelor computerizate universitare; reînnoirea parcului de calculatoare al instituției și implementarea unui sistem de monitorizare a tuturor nodurilor de conexiune la internet. Actualmente, toate subdiviziunile universitare, inclusiv catedrele amplasate în instituțiile medico-sanitare publice, sunt conectate într-o rețea universitară comună.

În anii de referință, au fost lansate mai multe proiecte în domeniul învățământului medical la distanță, un exemplu fiind programul de învățământ la distanță în domeniul cercetării științifice pentru doctoranzi. Tinerii cercetători pot să studieze de la locul de muncă. Proiectul privind instruirea la distanță este o noutate în sistemul de învățământ postuniversitar din Republica Moldova și a fost lansat de Școala de Management în Sănătate Publică. În prezent se elaborează conceptul de extindere a învățământului la distanță, luând în calcul beneficiile economice, calitatea, comoditatea și accesibilitatea acestuia.

Un alt domeniu prioritar în informatizarea USMF „Nicolae Testemițanu” este îmbunătățirea continuă a calității lucrărilor științifice și didactice. În acest scop, a fost achiziționat un soft de analiză antiplagiat, ce se utilizează pentru verificarea originalității lucrărilor științifice și didactice.

În scopul asigurării securității datelor a existat o colaborare permanentă cu centrul E-GOV, universitatea ghidându-se de Legea nr. 17-XVI din 15.02.2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal, Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14.12.2010 privind aprobarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale.

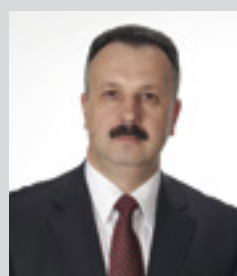
În conformitate cu cerințele în domeniu, în anul 2015, a fost elaborat și aprobat „Regulamentul cu privire la utilizarea serviciilor electronice în cadrul USMF *Nicolae Testemițanu*”, care reglementează utilizarea Sistemului Informațional de Management Universitar și a altor servicii electronice, cu suportul Departamentului Audit Intern (Olga Iurco, șef departament) și a tuturor subdiviziunilor universitare.

Pentru dezvoltarea competențelor în utilizarea tehnologiilor informaționale, dar și a SIMU, în perioada 2013-2015, angajații universității au beneficiat de instruire privind utilizarea e-mailului, modulului *Didactic*, modulului *Comunicare*, administrarea subsite-urilor subdiviziunilor de pe portalul universitar etc.

Activitatea extracurriculară este o parte importantă a vieții universitare. Responsabilitatea pentru coordonarea, monitorizarea, organizarea și desfășurarea întregului proces educațional extracurricular și socio-cultural pentru studenți, rezidenți, secundari clinici, doctoranzi și angajații universității, dirijarea și coordonarea activității sociale și educaționale a Complexului studentesc, a organizațiilor obștești de

tineret și a angajaților, a direcției Complexului Sportiv Universitar, Complexului Alimentar ș.a. îi revin prorectorului pentru educație și probleme sociale Emil Ceban, profesor universitar.

Emil Ceban,
prorector (2010 - prezent)

Organizația sindicală a angajaților USMF „Nicolae Testemițanu” rămâne afiliată Sindicatului Independent „Sănătatea”. În anii 1995-1999, aceasta a fost condusă de conferențiarul universitar Veaceslav Gonciar, în 1999-2004 – de conferențiarul universitar Alexei Sofroni, iar din 2005 până în 2010 – de conferențiarul universitar Emil Ceban. La 12 ianuarie 2010, în fruntea Comitetului sindical al angajaților a fost ales conferențiarul universitar Sergiu Berliba, reales în 2014.

Pe parcursul ultimelor două decenii, Comitetul sindical al angajaților a apărut drepturile și interesele profesionale, economice și sociale ale membrilor comunității universitare, a contribuit la realizarea prevederilor Contractului colectiv de muncă la nivel de instituție, a fost antrenat în activitățile de îmbunătățire a condițiilor de muncă și de trai, în organizarea odihnei, inclusiv a măsurilor culturale și sportive, în procesul de fortificare a sănătății angajaților etc.

Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM) a fost fondată la conferința organizatorică din 9 noiembrie 1999 și este organul de autogovernare studentescă din cadrul universității. Aceasta contribuie la perfecționarea învățământului medical, implementarea reformelor în sănătate și promovarea unui mod de viață sănătos în rândul populației. În perioada 1993-2000, Comitetul sindical studen-

țesc universitar a fost condus de Emil Ceban, conferențiar universitar.

În anul 2004, la a doua conferință a ASRM, a fost aleasă o nouă conducere, în frunte cu președintele Sergiu Berliba, iar din decembrie 2009, aceasta este condusă de președintele Marcel Abraș. Membrii ASRM sunt tineri entuziaști, plini de idei și forțe, cu propriile „organe legislative și executive”, asigurate de 9 direcții funcționale.

Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină apără drepturile și interesele studenților și rezidenților la toate nivelurile, oferă suport în soluționarea diverselor probleme, asigură transparența procesului de caza-

▲ O întâlnire a rectorului Ion Ababii cu membrii ASRM

Imagine-schiță a Aleii savanților și medicilor iluștri

Imagine-schiță a Muzeului de Istorie a Medicinii și Farmaciei al USMF „Nicolae Testemițanu”

re în cămine prin intermediul modulului *Social* al SIMU, participă în activitatea tuturor organelor de conducere universitare, contribuie la asigurarea transparenței și obiectivității în procesul de evaluare a cunoștințelor și abilităților practice în cadrul examenelor de promovare ș.a.

În complexul studentesc funcționează o sală sportivă polivalentă modernă, predestinată pentru diferite activități, competiții sportive naționale și internaționale.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 847 din 21.IX.2010 „Cu privire la dezvoltarea infrastructurii USMF Nicolae Testemițanu”, în cadrul parteneriatului public-privat au fost construite și reconstruite mai multe obiecte: Complexul Sportiv Universitar, Căminul studentesc nr. 9, Biblioteca Științifică Medicală din incinta Spitalului Clinic Republican, 32 de blocuri locative multietajate. De spațiu locativ au beneficiat peste 700 de angajați – cadre didactice și științifice, tineri specialiști ai universității și din instituțiile medico-sanitare publice de nivel municipal și republican.

Este în proces de finalizare construcția unui edificiu de menire social-culturală cu trei niveluri, care va

include biblioteca, Centrul de autogovernare studențească, Muzeul de Istorie a Medicinii și Farmaciei, o sală de conferințe multifuncțională cu 500 de locuri, o cafenea-restaurant și o parcare auto. Pe terenul adiacent este amenajată Aleea medicilor și savanților iluștri, care va înveșnici memoria înaintașilor noștri, personalități marcante ale medicinei moldave, cărora le datorăm bunul nume al universității și care constituie patrimoniul tradițiilor medicinei basarabene, pentru a-l transmite generațiilor viitoare.

În educația etico-deontologică a tineretului studios, precum și în dezvoltarea cercetărilor în probleme de istorie a medicinei și farmaciei pe meleagul moldav, de rând cu disciplinele didactice, are un rol important și Muzeul de Istorie a Medicinii și Farmaciei.

La finele anilor '90 ai sec. XX, deoarece universitatea nu avea condiții optime de păstrare a exponatelor și de lucru, sub conducerea rectorului Ion Ababii s-au întreprins acțiuni concrete pentru a construi un Complex socio-cultural, care să includă Muzeul, Aleea savanților și medicilor iluștri din țară ș.a. Piatra de temelie a complexului respectiv a fost pusă în primăvara anului 2013, iar la construcția acestuia au fost prevăzute toate normele și cerințele față de un muzeu contemporan. Aleea savanților și medicilor iluștri include 34 de busturi ale personalităților marcante în domeniu.

Pe parcursul anilor, USMF „Nicolae Testemițanu” a activat în strânsă colaborare cu Ministerul Sănătății al RM. Comunitatea universitară a luat parte la toate remanierele și reformele care au avut loc în sistemul național de sănătate. Cu participarea nemijlocită a reprezentanților catedrelor universitare, sub conducerea profesorilor – specialiști principali ai Ministerului Sănătății –, au fost elaborate Politica Națională de Sănătate a Republicii Moldova 2007-2021, Strategia de dezvoltare a sistemului de sănă-

tate în perioada 2008-2017; s-au întreprins măsuri concrete de sporire a calității serviciilor medicale prin implementarea standardelor internaționale, elaborarea și aplicarea ghidurilor și protocoalelor clinice naționale pe specialități, armonizarea legislației conform cerințelor UE. S-a optimizat sistemul de asistență medicală primară pentru a asigura accesul populației la serviciile medicale. A fost elaborată și inițiată politica de reformare a sectorului spitalicesc de asistență medicală prin crearea unor spitale regionale înalt specializate.

Rectorul Ion Ababii conduce Alma Mater, contribuind real la prosperarea acesteia. Datorită acțiunilor chibzuite și energice ale întregului colectiv, universitatea se află în continuă ascensiune, iar **istoria de glorie** este reflectată pe paginile mai multor publicații. Drept dovadă elocventă a celor menționate este înalta distincție guvernamentală acordată Uni-

versității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – Ordinul „Gloria Muncii” (2005) și alte forme de apreciere de nivel național și internațional.

Sub conducerea rectorului Ion Ababii, USMF „Nicolae Testemițanu” de două ori a fost acreditată la nivel național (2001 și 2007), fiind evaluată și la nivel internațional de către Comisia Europeană de Evaluare Academică a Asociației *DentEd Evolvers* (2011), precum și de către Consiliul de Evaluare al Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză (2005).

Din anul 2009, Universitatea deține Certificatul de calitate, implementând Sistemul de Management al Calității, conform standardului ISO 9001:2008, în toate direcțiile de activitate.

Universitatea este membră a Asociației Școlilor de Medicină din Europa (2011), a Asociației Universităților Internaționale (2012) și a Asociației pentru Educație Medicală din Europa (2013) și este înregistrată și în Directoriul Mondial de Școli Medicale.

În anii 2013-2014, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost evaluată de reprezentanții Asociației Școlilor de Medicină din Europa și ai Federației Mondiale pentru Educație Medicală, care au menționat: „Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova este o călăuză de bune practici pentru țările din regiune, atât din fosta Uniune Sovietică, cât și din regiunea Mării Negre”.

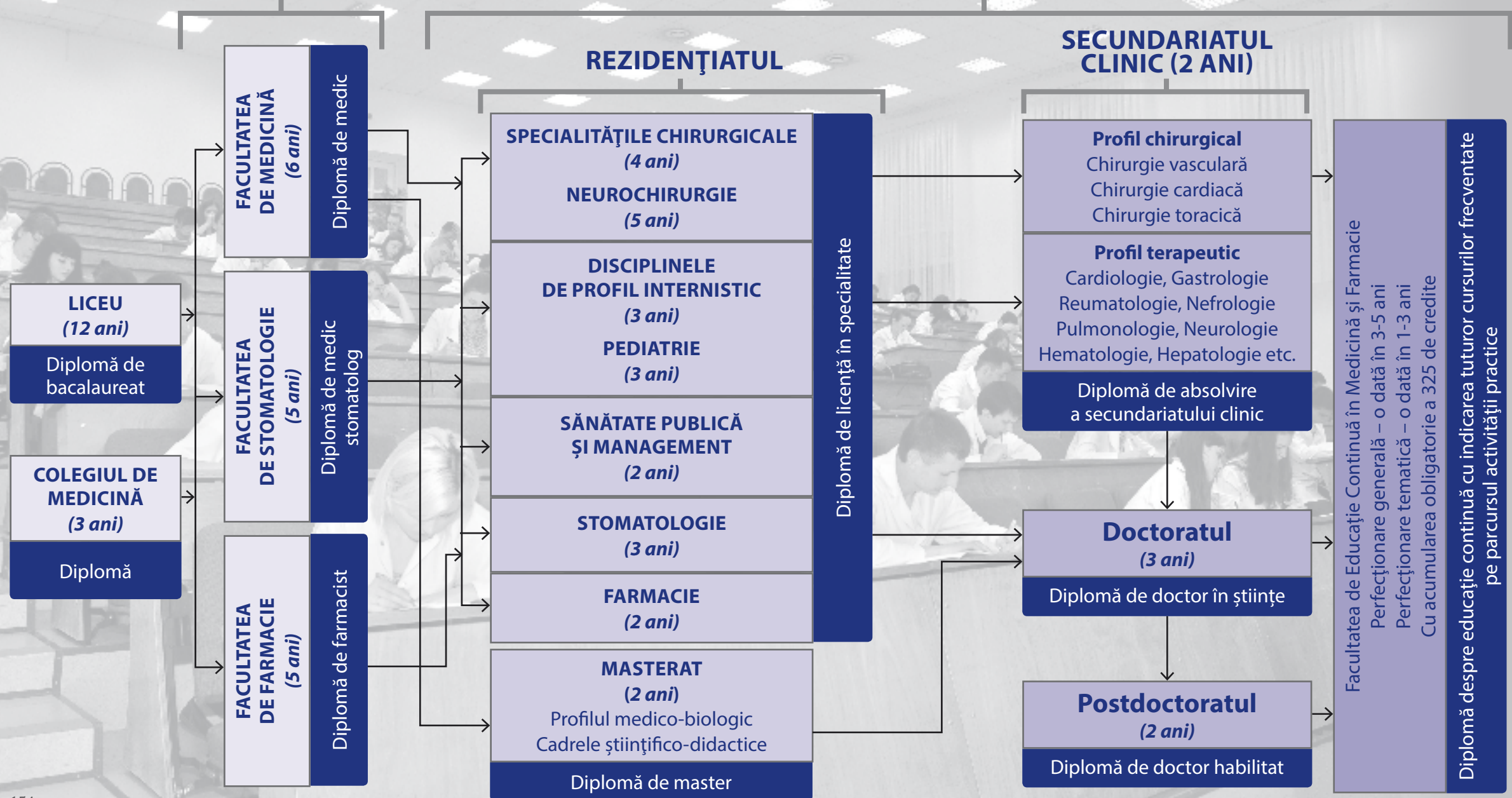
Aspirația spre tot ce-i modern în învățământul universitar, postuniversitar și de educație continuă, dezvoltarea și aprofundarea activităților de cercetare și inovare în domeniul medicinei și farmaciei, desfășurarea și perfecționarea permanentă a activităților clinice sunt componentele de bază care vor determina rolul și valoarea universității în viitor.

CONCEPȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI MEDICAL ȘI FARMACEUTIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA

ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR

ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTUNIVERSITAR ȘI DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

I Workshop organizat de Catedra de anatomică topografică și chirurgie operatorie

II Blocul morfologic

III **IV** Tehnici de disecție anatomică la Catedra de anatomică a omului, coord. Angela Babuci, asistent universitar

V O lecție practică la Catedra de anatomică a omului, ținută de conferențiarul universitar Dumitru Batîr

I

II

III

I V O lecție practică la Catedra de otorinolaringologie

II Dezvoltarea abilităților chirurgicale în cadrul cursului de chirurgie

III Profesorul Emilian Onea împreună cu studenții la o lecție de histologie

IV Exerciții practice în cadrul cursului Urgențe medicale

V

I

IV

II

III

I Profesorul Stanislav Groppa la o lecție practică cu medicii cursanți

II Vizita pacienților în cadrul cursului de chirurgie generală. Profesor Vladimir Hotineanu

III În timpul orelor practice de Oftalmologie

IV Studenții la Disciplina de medicina internă-semiologie. Profesor Valeriu Istrati

I

IV

V

VI

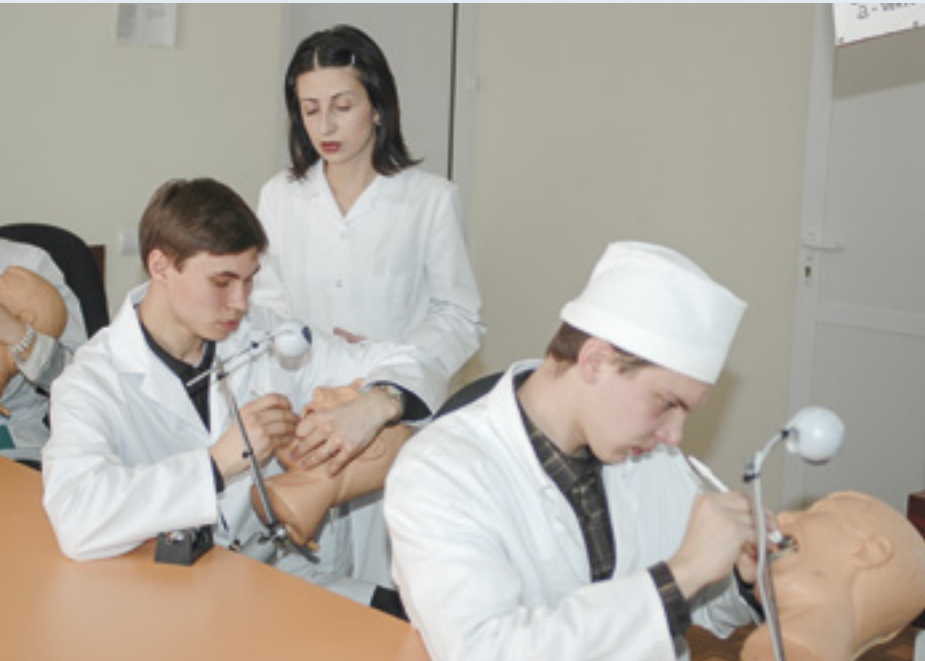

II

III

- I** Centrul Stomatologic Universitar
- II-V** Studenții Facultății de Stomatologie în timpul orelor practice
- VI** Clinica Stomatologică Universitară

Studentii Facultății de Stomatologie în timpul orelor practice

I

II

III

IV

V

VI

VII

VIII

- I** Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”
- II** Centrul Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale
- III-VI, VIII** Studenții Facultății de Farmacie în timpul prelegerilor și orelor practice
- VII** Blocul didactic nr. 2

I, III Profesorii Pavel Godoroja și Ion Lupan în timpul orelor practice cu studenții Facultății de Stomatologie

II Rezidenții împreună cu profesorul Valeriu Revenco discută un caz clinic în domeniul cardiologiei

IV, VI Studenți străini în timpul prelegerilor

V În cadrul unei ședințe a cercului științific de chirurgie. Coord.: profesorul Vladimir Hotineanu

I

I

Deschiderea aulei universitare „Victor Ghețeu” în incinta Institutului Mamei și Copilului (septembrie 2013)

II

Un grup de studenți străini în timpul unei prelegeri

III

Studenții Facultății de Stomatologie în cadrul unei conferințe științifice anuale

IV

Inaugurarea aulei universitare „Nikolai Starostenko” în incinta Spitalului Clinic Municipal nr. 3 „Sfânta Treime” (iunie 2013)

III

IV

II

Biblioteca Științifică Medicală:

- I, II** Centrul de Informare „Infomedica” nr. 3 și nr. 1
- III, VII** Sala de lectură nr. 3, zona Expo
- IV** Împrumut de publicații științifice
- V, VI** Sala de lectură nr. 2

I, II, IV, VI Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală

III, V Instruirea prin simulare și programe virtuale la Catedra de otorinolaringologie

I

II

I-IV Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară (2003)

V-VIII Inaugurarea Centrului de Medicină Tradițională Chineză (2011)

VI

VII

III

IV

V

VIII

- I** Ilustrul chirurg Gheorghe Ghidirim în sala de operații
- III** Neurochirurgii Grigore Zapuhliș și Aurel Bodiu în timpul unei intervenții chirurgicale
- III** Renumitul obstetrician-ginecolog Gheorghe Paladi în timpul unei operații cezariene
- IV** Experimentatul traumatolog-ortoped, Ion Marin la masa de operație

I

II

III

IV

I

IV

V

II

III

VI

VII

VIII

Baze clinice universitare localizate în:

- I** Spitalul Clinic Republican
- II** Institutul Mamei și Copilului
- III** Institutul de Medicină Urgentă
- IV** Spitalul Clinic Municipal nr. 3 „Sfânta Treime”
- V** Spitalul Clinic Municipal „Sf. Arhanghel Mihail”
- VI** Institutul de Neurologie și Neurochirurgie
- VII** Institutul Oncologic
- VIII** Spitalul Clinic Municipal nr. 1

I, IV, V Rezultatele activității științifice a USMF „Nicolae Testemițanu”

II, III Imagini de la susținerea unei teze de doctor habilitat în științe medicale

I

IV

V

II

III

Imagini de la diverse forumuri științifice

REPUBLICA MOLDOVA
PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
DECRET

Prin conferirea Ordinului „Gloria Muncii”
Universității de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”

Pe baza temeiului art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii
privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii”
Președintele Republicii Moldova decretează:

Articol unic. - În semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite
în dezvoltarea ocrotirii sănătății și științei medicale și pe
substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare
de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
Ordinul „Gloria Muncii”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
VLADIMIR VORONIN

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL NAȚIONAL DE EVALUARE ACADEMICĂ
ȘI ACREDITARE A INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT
DIN REPUBLICA MOLDOVA

CERTIFICAT DE ACREDITARE

Se acreditează
Universitatea de Stat de Medicină
și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
din Republica Moldova

Valabil fără prezentarea anexei

BREVET nr. 1442

Prin Decretul Președintelui
Republicii Moldova
nr. 288-IV din 6 octombrie 2005

Universității de Stat de Medicină
și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
i s-a conferit Ordinul
„Gloria Muncii”
Instrument nr. 0804

Președintele Republicii Moldova

CERTIFICAT

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
CONSILIUL SUPREM PENTRU ȘTIINȚA
ȘI DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ

MEMBRU AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
din 20 iulie 2006

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”
Credință cu privire la știință și inovare al Republicii
Moldova și al Academiei de Științe a Moldovei

Consiliul Național pentru Acreditare și A
Diplomă
DE EXCELENȚĂ
în cercetare și inovare
se decernează
UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ
ȘI FARMACIE „N. TESTEMIȚANU”
pentru performanță în activitatea științifică și
inovatoare, identificată în procesul acreditării,
și acordarea categoriei superioare de calificare

Președintele CNAA,
academician

I

I-III Semnarea acordurilor de colaborare internațională

IV Vizita partenerilor din SUA la Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară

V Inaugurarea Centrului de reușită universitară, în parteneriat cu Agenția Universitară a Francofoniei

III

IV

II

V

I, II Prima videoconferință, realizată cu SUA
III-VI Imagini de la ședințele Senatului, Biroului Senatului și Consiliului de administrație

IV

V

I

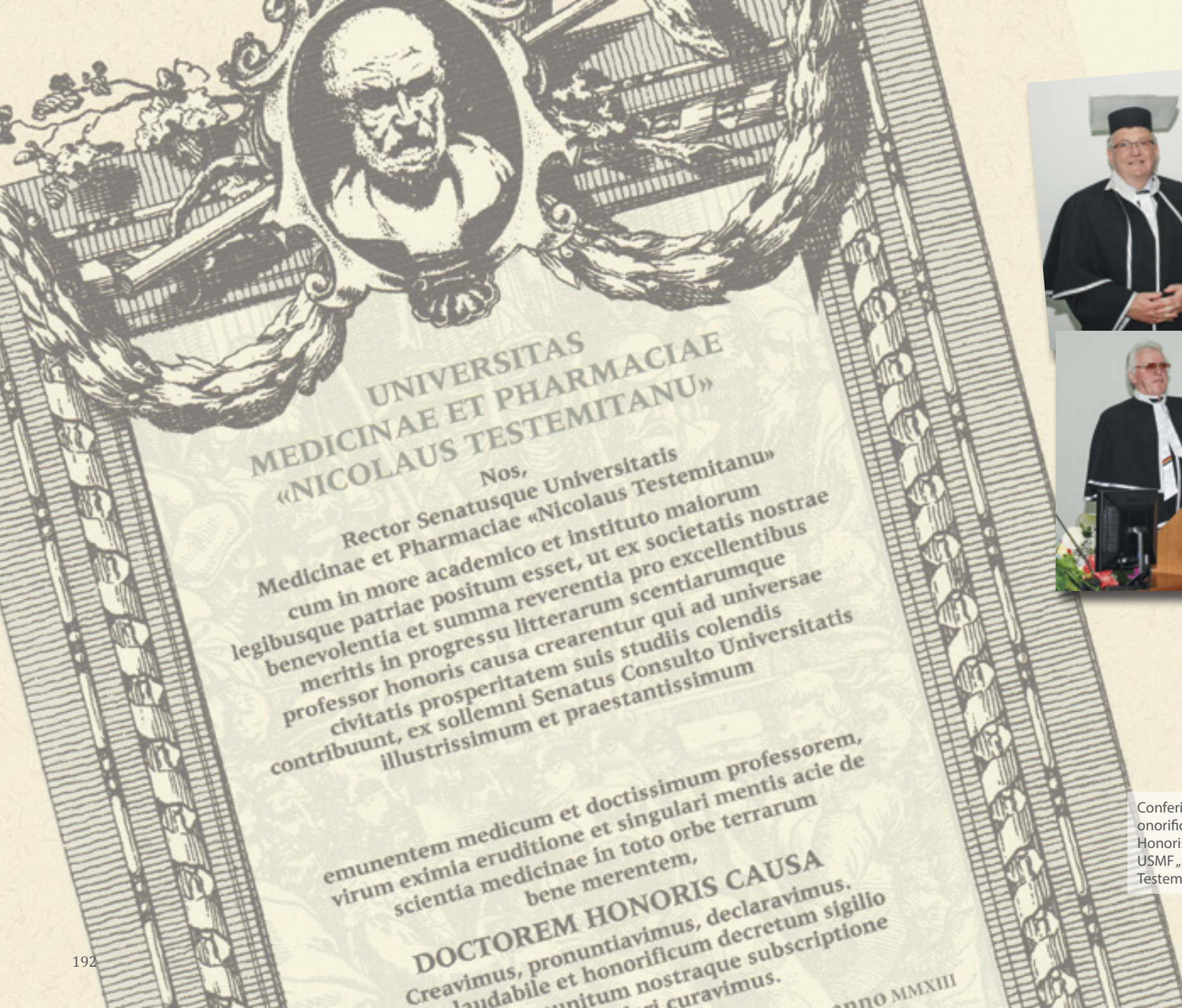
II

III

VI

UNIVERSITAS
MEDICINAE ET PHARMACIAE
«NICOLAUS TESTEMITANU»

Nos,
Rector Senatusque Universitatis
Medicinae et Pharmaciae «Nicolae Testemitanu»
cum in more academico et instituto malorum
legibus patriae positum esset, ut ex societatis nostrae
benevolentia et summa reverentia pro excellentibus
meritis in progressu litterarum scintiarumque
professor honoris causa crearentur qui ad universae
civitatis prosperitatem suis studiis colendis
contribuunt, ex sollemni Senatus Consulto Universitatis
illustrissimum et praestantissimum

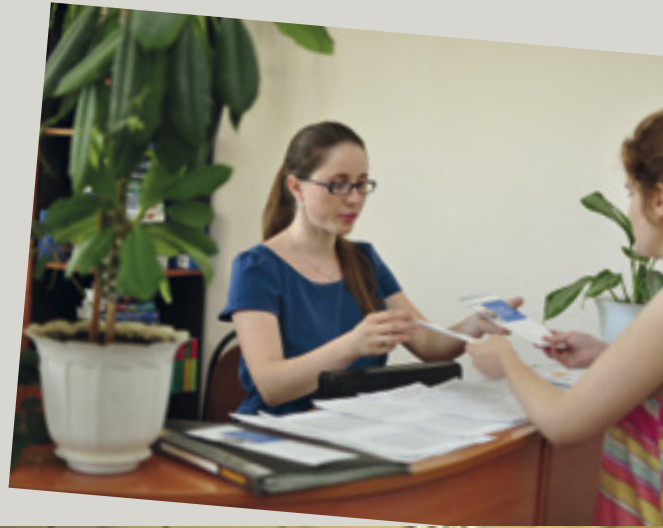
emumentem medicum et doctissimum professorem,
virum eximia eruditione et singulari mentis acie de
scientia medicinae in toto orbe terrarum
bene merentem,

DOCTOREM HONORIS CAUSA
Creavimus, pronuntiavimus, declaravimus,
laudabile et honorificum decretum sigillo
universitatis nostrae subscriptione
curavimus.

ANNO MMXIII

Conferirea titlului
onorific Doctor
Honoris Causa a
USMF „Nicolae
Testemitanu”

I

Biblioteca Științifică Medicală:

I Vizita ambasadorului SUA Michael Kirby și a partenerilor din statul Carolina de Nord, Donna Flake, coordonator North Carolina-Moldovan Medical Libraries Partnership, 2006

II Împrumut de publicații didactice

III Evaluarea colecției de carte veche și rară Richard Koch în scopul restaurării. Proiect susținut de Ministerul Sănătății din Germania

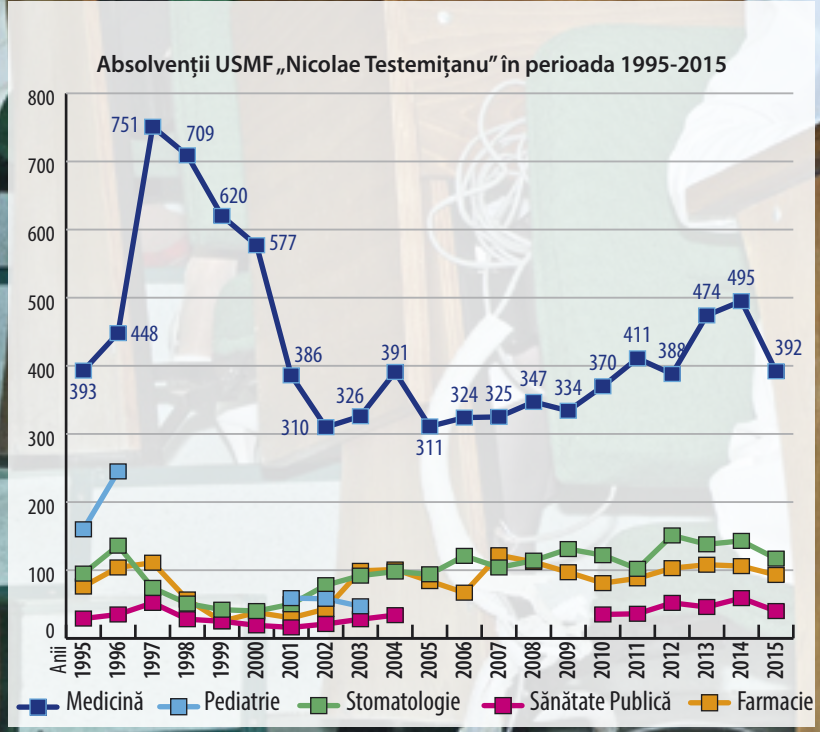

II

III

Imagini de la examenele de licență

- I** Reprezențanții Asociației Studenților și Rezi-
denților în Medicină la o întrevedere cu
rectorul Ion Ababii
- II** Conferirea Premiului de Stat rectorului Ion
Ababii de către prim-ministrul Iurie Leancă
- III** Mediciștii - laureați ai Diplomei de Merit
(2014)

Laureate of the International Award
EUROPEAN QUALITY
State Medical and Pharmaceutical University
"Nicolae Testemitanu"
Rector Ion Ababil

European
Quality Award

International Corporation
Strategic Partnership
Business Assembly

Decision

Regulations on EBA Awards
Established 1994/5000
NOMINATION COMMITTEE
19.07.2013

STATE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL UNIVERSITY
"Nicolae Testemitanu" Republic of Moldova

ITY

DANCE

Jolev Nestor

EBA DIRECTOR

United Kingdom
Website: www.ebaonline.com

PREMIUL AGEPI

„Cea mai bună invenție
creată de un tânăr
inventator”

PREMIUL AGEPI

„Cel mai reușit
design industrial”

PREMIUL AGEPI
„Invenția anului”

19-22 noiembrie 2013

**PREMIUL GUVERNULUI
REPUBLICII MOLDOVA**
„Cel mai bun inventator
al anului”
EIS „INOVENT”
19-22 noiembrie 2013

ICAT
DOAR
DITIA
RII
ALE

CERTIFICAT

CERTIND

Confirmă prin prezentul că organizația/ Confirms that the following organization:

INSTITUȚIA PUBLICĂ UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE "NICOLAE TESTEMIȚANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cu sediul central în Republica Moldova MD 2004 or, Chișinău bd, Ștefan cel Mare și Sfânt, 16S; și cu punctele de lucru în: Republica Moldova or, Chișinău, strada Mălina Mică, strada Mihai Sadoveanu, 26/3, baze clinice amplasate în instituții medico-sanitare publice din Moldova

Are documentat, implementat și menține un/ Has documented, implemented and maintains a

SISTEM DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII QUALITY MANAGEMENT SYSTEM

în conformitate cu cerințele standardului/ which fulfills the requirements of

SR EN ISO 9001: 2008/ ISO 9001: 2008

în următoarele domenii de activitate/ in the following activities:

Învățământ superior medical și farmaceutic, formare continuă a medicilor și activitate de cercetare științifică universitară

Medical and pharmaceutical superior adult education, medical continuous education and academic scientific research

Certificat nr. 7099 C

Certificare inițială/ Original Approval: 07.10.2013
Data expirării certficării/ Expiry Date: 06.10.2016 **cu condiția vizării anuale**
Data prevăzută pentru recertificarea/ Recertification planned date: până la 06.10.2016

Organismul de certificare își rezervă dreptul de a suspenda, retrage sau anula prezentul certificat dacă, la auditurile de supraveghere se constată că nu au fost menținute condițiile de la data certficării inițiale

SC CERTIND SA - ORGANISM DE CERTIFICARE
Palatul UGIR-1903, Str. George Enescu 27-29, Sector 1, București

Registration Certificate

This is to certify that
the Quality Management Systems of

Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemitanu"

have been assessed by AJA Registrars Europe and registered against the requirements of

ISO 9001:2008

Certificate No. : AJAEU/09/11636

Date of Original Registration : 23/07/2009

Date of Expiry : 22/07/2012

Date of Re-Registration : N/A

Oliver R. H. Pfend
Chief Executive and Operations Director, AJA Registrars Europe

This certificate is issued in respect of the locations & scope of registration detailed in the Associated Registration Schedule. This certificate is the property of AJA Registrars Europe and must be returned on request.

Membership No: 018

Certificate of Membership

This is to certify that

State Medical and Pharmaceutical University,

The Republic of Moldova
is a member of

International Universities Council (IUC)

Muhammad
General Secretary
International IUC

Association for Dental Education in Europe

This is to certify that the Faculty Members and the Students of

State University of Medicine & Pharmacy Moldova N. Testemitanu Dental Branch
completed a self-assessment of their curriculum followed by a comprehensive review, carried out by a team of international peers from other European centres of dental education. This was part of the DentEd and DentEdEvolves Thematic Network Project, under the auspices of the Association for Dental Education in Europe (ADEE).

The Project was funded by the European Union's Directorate on Education and Culture. DentEd & DentEdEvolves were designed to promote convergence towards the highest standards in undergraduate dental and stomatological education through continuous quality enhancement and by sharing and exchanging innovations and best practices with peer educators.

Andreas
Medelina
Diem

President of ADEE

Secretary General of ADEE

Co-ordinator of DentEd TNP

Expertii Stefan Lindgren (Asociația Școlilor de Medicină din Europa) și David Gordon (Federația Mondială pentru Educație Medicală) în vizită la USMF „Nicolae Testemițanu”

Federación Mundial de Educación Médica
World Federation for Medical Education
 Fédération mondiale pour l'éducation médicale

世界医学教育联合会
 Всемирная федерация медицинского образования
 الاتحاد العالمي لتعليم الطبي

Report from the World Federation for Medical Education on the Public Institution State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu" of the Republic of Moldova

Professor Stefan Lindgren (President) and Professor David Gordon (President-elect) of the World Federation for Medical Education visited the Public Institution State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu" of the Republic of Moldova (SMPhU) for approximately three working days in the second week of January 2014. This report is based on that visit, on examination of documents provided by SMPhU, and on further discussions with staff of the University.

The programme of the visit in January 2014 included extensive discussion with the University Administration, discussions with staff of the University, visits to academic departments and clinics including the Simulation Centre, observation of academic examinations, and presentations by dean's offices representatives in postgraduate and continuing education. Professor Lindgren and Professor Gordon gave presentations on a number of subjects, including the structure of the undergraduate curriculum, and the changes that will follow the new EU Directive 2013/55/EU on the recognition of professional qualifications.

During the visit, copies of the SMPhU "Self Evaluation Report based on the WFME Global Standards" for basic medical education were provided. These were later evaluated by the World Federation for Medical Education, using expert advisors.

The Self Evaluation Report

The SMPhU "Self Evaluation Report" is a highly detailed and very substantial document. The WFME evaluation of this Report was that it represents a fair and very clear self-evaluation of the University. The teams that worked on, and the authors of, the "Self Evaluation Report" must be congratulated for an impressive piece of work.

In the 186 pages of the "Self Evaluation Report", the World Federation for Medical Education advisors identified twenty specific points that were discussed with members of the University Administration at a meeting in Istanbul in April 2014. These were all areas that the University has identified for further improvement. This demonstrates that the SMPhU self-evaluation process is fulfilling its purpose, in identifying areas for development: this willingness to look for areas for further improvement is a particular strength of the University.

Conclusion

In general, the Public Institution State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu" of the Republic of Moldova in Chișinău is a beacon for good practice in countries of the region, both nearby former Soviet countries, and other countries of the Black Sea region.

Particularly strong general features of the SMPhU include:

- ❖ Strong, respected and strategic leadership
- ❖ A clear vision of the mission and strategy for the University, combined with a willingness always to drive for continuing improvement
- ❖ A strategic international outlook, concentrating on high international standards while also recognising the national role and duty of the University, working to support the needs of the health care system of Moldova
- ❖ Harmonious and positive relationships amongst staff and between staff and students, and a sense of industry and purpose
- ❖ A well-developed and effective self-evaluation process

Important and particularly good specific features of the SMPhU include:

- ❖ Continuing progress in keeping the facilities of SMPhU up-to-date
- ❖ Some outstanding new facilities, for example the Simulation Centre
- ❖ Strong infrastructure, for example in information technology
- ❖ Good integration and common working between the component parts of the University; successful integration of the continuing education for doctors institute into the University; particular success

It is recognised that the SMPhU is working within a relatively small national economy, in a country without a powerful scientific research base, and in a nation still developing rapidly after independence. These factors make the high quality of the Public Institution State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu" of the Republic of Moldova particularly commendable.

Copenhagen, 25 June 2014

Stefan Lindgren
 Professor Stefan Lindgren
 President

David Gordon
 Professor David Gordon
 President-elect

EVENIMENTE ȘI FAPTE (1995-2015)

1995	<p>14 februarie. Decanatul pentru pregătire posuniversitară este divizat în: decanatul pentru rezidentură și secundariat clinic, condus de Vladimir Hotineanu, și decanatul pentru doctoratură și postdoctoratură, administrat de Viorel Prisacari.</p> <p>Ion Ababii este ales, prin vot unanim, în funcția de rector al Universității de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Pentru prima dată, rectorul este ales prin concurs.</p> <p>La catedrele de profil farmaceutic se deschid cursuri tematice de perfecționare a farmaciștilor.</p> <p>9 iunie. Pe lângă Centrul științific al universității se creează Consiliul de experți privind expertiza tematicii cercetărilor științifice, inclusiv a proiectelor de cercetare cu finanțare prioritară și Consiliul Tinerilor Savanți în vederea intensificării activității științifice a tinerilor cercetători (Ordinele nr. 401-PS și 402-PS din 09.06.1995).</p> <p>În curtea Blocului didactic central se deschide Cantina „Smaranda”.</p> <p>Grigore Friptuleac este numit decan al Facultății de Medicină Preventivă, funcție deținută până în 1999, când facultatea a fost comasată cu cea de Medicină Generală.</p> <p>15 ianuarie. Guvernul Republicii Moldova emite Hotărârea nr. 12 „Cu privire la optimizarea pregătirii cadrelor de medici și farmaciști”.</p> <p>4 aprilie. Ministrul Sănătății emite Ordinul nr. 31 „Cu privire la aprobarea bazelor clinice ale catedrelor universitare”.</p> <p>Prin Hotărârea Guvernului RM nr. 705 din 18.12.1996, Universității i se atribuie denumirea actuală: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.</p> <p>Se deschide Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina”.</p>
1997	<p>Universitatea este conectată la rețeaua Internet.</p>
1998	<p>În cadrul Facultății de Medicină Generală este deschisă Filiera Francofonă.</p> <p>Se elaborează Carta Universitară – legea supremă a instituției.</p> <p>În cadrul Facultății de Medicină Generală sunt integrate Facultatea de Pediatrie și cea de Medicină Preventivă.</p>
1999	<p>Decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor este numit Stanislav Groppa.</p> <p>Începe adaptarea procesului de studii conform Procesului de la Bologna.</p>

1999	<p>Comitetul sindical studențesc este reorganizat în Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină a USMF „Nicolae Testemițanu”.</p>
2000	<p>1 noiembrie. Este deschisă Facultatea de Rezidențiat și Secundariat Clinic, condusă de Valeriu Revenco.</p> <p>Universitatea este acreditată de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (Hotărârea Guvernului nr. 574 din 05.07.2001).</p>
2001	<p>În funcția de decan al Facultății de Stomatologie este numit Pavel Godoroja.</p> <p>Se introduce activitatea practică în spitale, policlinici, farmacii, cabinete stomatologice începând cu anul I de studii.</p> <p>Se implementează instruirea mediciniștilor în 4 limbi: română, rusă, franceză și engleză.</p> <p>Se deschide Centrul de Informare „Infomedica”, care pune la dispoziția utilizatorilor cele mai moderne resurse și servicii informaționale.</p> <p>2 august. Este stabilită procedura de transfer a studenților de la specialitățile neacreditate ale Departamentului de Medicină al Universității Libere Internaționale din Moldova la facultățile respective ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Reforma s-a efectuat în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr. 936 din 12.07.2002 „Cu privire la unele măsuri de reglementare a pregătirii medicilor și farmaciștilor în Republica Moldova”.</p> <p>Este creat Centrul Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale (s. Bardar, r-nul Ialoveni).</p> <p>Pentru prima dată, absolvenților li se eliberează și suplimentul la diplomă de model european unic.</p>
2002	<p>17 ianuarie. În cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” este creată Școala de Sănătate Publică. Instituția este fondată în baza Catedrei de sănătate publică, având ca obiectiv major instruirea postuniversitară a specialiștilor în domeniu prin programe de masterat.</p> <p>Este aprobat Regulamentul de activitate didactică a Universității prin sistemul academic de credite transferabile.</p>
2003	<p>9 aprilie. Se inaugurează Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară (CAMP), care include și Centrul de Instruire și Testare a Manoperelor Practice, instituții unice în Europa de Est.</p> <p>31 iulie. Se deschide o filială a Centrului Farmaceutic Universitar în incinta Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară.</p> <p>2 septembrie. Clinica Stomatologică este reorganizată în Clinica Stomatologică Universitară.</p>
2004	<p>Gheorghe Plăcintă este numit decan al Facultății de Medicină Generală.</p>

2004

Senatul Universității a inițiat procesul de autoevaluare a Facultății de Medicină, în scopul evaluării ulterioare de către Consiliul Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză.

Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară obține statut de IMSP și trece la autogestione.

În incinta Blocului didactic nr. 2 (Farmacie) se deschide al doilea Centru de Informare „Infomedica”.

5 mai. Parlamentul Republicii Moldova adoptă Legea pentru modificarea și completarea Legii învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, prin care a fost evidențiat și specificul învățământului superior medical și farmaceutic.

Biblioteca Universității se comasează cu Biblioteca Republicană Științifică Medicală și cu cele două centre de informare „Infomedica”. În urma reorganizării, devine Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”.

2005

6 octombrie. Universitatea este decorată cu Ordinul „Gloria Muncii”, în semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite în dezvoltarea ocrotirii sănătății și științei medicale și pentru contribuția substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare.

8 noiembrie. Școala de Management în Sănătate Publică își începe activitatea, în scopul asigurării procesului de instruire postuniversitară prin masterat.

Din 8 noiembrie 2005 și până în 31 martie 2008, Nicolae Eșanu îndeplinește funcția de rector interimar, perioadă în care Ion Ababii a fost ministru al Sănătății.

Facultatea de Medicină este evaluată de către Consiliul Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză.

12 ianuarie. Este emisă Hotărârea Guvernului nr. 42 cu privire la Clinica Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care reglementează activitatea bazelor clinice.

31 martie. Catedrele și cursurile universitare sunt repartizate pe facultăți, cu scopul de a optimiza activitatea consiliilor facultăților și a decanatelor în dirijarea procesului de instruire continuă universitară și postuniversitară a medicilor și farmaciștilor.

2006

18-20 mai. Se desfășoară prima ediție a Congresului internațional pentru studenți și tinerii medici – „MedEspera”.

Centrului Farmaceutic Universitar i se atribuie numele lui „Vasile Procopișin”.

Decembrie. Decan al Facultății de Farmacie este numit Nicolae Ciobanu.

Este inițiat proiectul de parteneriat între Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” și 12 biblioteci medicale din statul Carolina de Nord, SUA.

2007

Noiembrie. Aula din incinta Blocului didactic central din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, este denumită în cinstea profesorului universitar Petru Galețchi.

2008

1 aprilie. Ion Ababii revine în funcția de rector al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Universitatea implementează Sistemul de Management al Calității conform standardului ISO 9001:2008 și obține, în premieră, certificatul de calitate, care, ulterior, este confirmat anual.

Ion Lupan este desemnat decan al Facultății de Stomatologie.

2009

9 septembrie. Este creat Consiliul de etică universitar în vederea monitorizării implementării Codului Moral al USMF „Nicolae Testemițanu” în mediul universitar și respectarea obligatorie a valorilor și imperativelor morale de către fiecare membru al colectivului Universității, în frunte cu Victor Pântea.

În funcția de decan al Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie este numit Eugen Bendelic.

Senatul Universității aprobă crearea Facultății de Medicină nr. 2, pentru instruirea studenților străini. Decan este numit Mihail Gavriliuc.

La **23 martie**, Senatul aprobă Strategia de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu”, care, ulterior este aprobată la ședința Consiliului Colegial al Ministerului Sănătății din 25 mai 2010, ca parte componentă a Programului de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 27 octombrie 2010 („Monitorul Oficial”, nr. 214-220 din 5 noiembrie 2010, art. 1126).

2010

Septembrie. Aula din incinta Blocului auditorial din str. N. Testemițanu, 20, este denumită în cinstea profesorului universitar Nicolae Eșanu.

27 octombrie. Se aprobă „Programul de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic în Republica Moldova pentru anii 2011-2020”, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1006.

Începe construcția Complexului locativ „Nicolae Testemițanu”, destinat angajaților universității și specialiștilor din alte IMSP în cadrul unui parteneriat public-privat.

Universitatea devine membră a Asociației Școlilor Medicale din Europa.

8 iunie. În scuarul universității este inaugurat bustul regretatului profesor universitar Nicolae Testemițanu, dr. hab. șt. med., renumit savant, ilustru specialist chirurg, talentat și experimentat manager al învățământului superior medical și al sistemului de sănătate, Om de stat și mare patriot.

2011

22 iunie. Este deschis Centrul de Medicină Tradițională Chineză în cadrul Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară.

Este fondat Centrul Stomatologic Universitar.

2012

Universitatea este înregistrată în Asociația Internațională a Universităților.
Se aprobă Strategia de informatizare a USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 2012-2015.

1 ianuarie. USMF „Nicolae Testemițanu” începe să activeze în condiții de autonomie financiară, în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr. 983 din 22.12.2012.

14 iunie. În cadrul Spitalului Clinic Municipal nr. 3 „Sfânta Treime” este inaugurată aula universitară „Nikolai Starostenko” pentru studenți, rezidenți, tineri specialiști și medici.

August. Este inaugurat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (care a integrat și Centrul de Instruire și Testare a Manoperelor Practice), unul dintre cele mai performante centre de simulare din regiunea Europei de Est. Director este numit Andrei Romancenco.

2 septembrie. Este inaugurată aula universitară „Victor Ghețeu” în incinta Institutului Mamei și Copilului.

2013

3 septembrie. Se aprobă Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului deschis pentru elaborarea concepției-schiță a busturilor savanților și medicilor iluștri, care vor fi instalate în scuarul adiacent al Blocului de studii nr. 1 „Leonid Cobâleanschi”.

Se inaugurează Complexul Sportiv Universitar din str. N. Testemițanu, 25/4.

Universitatea devine membră a Asociației pentru Educație Medicală din Europa.

Mircea Bețiu este numit decan al Facultății de Medicină nr. 2.

Este pusă piatra de temelie a Complexului socio-cultural de la Mălina Mică, unde vor fi amplasate Muzeul de Istorie a Medicinii și Farmaciei din Republica Moldova, Biblioteca Științifică Medicală, o sală de conferințe, Centrul de autogovernare studențească. Acesta va include și Aleea savanților și medicilor iluștri.

1 ianuarie. Se implementează Sistemul Informațional de Management Universitar (SIMU).

7 aprilie. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” aderă la Carta Europeană a Cercetătorilor și Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor.

Mai. Membrii Asociației Universităților de Medicină și Farmacie din România se întrunesc pentru prima dată, la Chișinău, la USMF „Nicolae Testemițanu”.

2014

Iulie. Experții Federației Mondiale pentru Educație Medicală și ai Asociației Școlilor de Medicină din Europa, în cadrul unui raport de evaluare, apreciază Universitatea ca fiind „un exemplu de bune practici pentru țările din regiune, atât din fosta Uniune Sovietică, cât și din regiunea Mării Negre”.

24 iulie. Ion Ababii este reales în funcția de rector pentru un nou mandat de 5 ani. Guvernul RM l-a confirmat în această funcție în octombrie 2014.

2014

Septembrie. Este inaugurat, după renovare, Blocul didactic nr. 2 (Facultatea de Farmacie).

2015

17 ianuarie. Este inițiat procesul de formare a Școlii doctorale a USMF „Nicolae Testemițanu”. Universitatea începe să activeze în conformitate cu noul Cod al educației.

Până în prezent, Universitatea a format mai mult de 40 000 de specialiști medici și farmaciști, dintre care peste 7 000 activează în întreaga lume.

EVENTS AND FACTS (1995-2015)

February 14. The Deanship for Postgraduate Training is divided into: Deanship for Residency and Fellowship Training, led by Vladimir Hotineanu, and Deanship for Doctoral and Postdoctoral Studies, managed by Viorel Prisacari.

Ion Ababii is elected unanimously, Rector of Nicolae Testemitanu State University of Medicine of the Republic of Moldova. For the first time the rector is appointed by direct voting.

Specialised courses for continuing education in pharmacy are set up at the chairs with pharmaceutical profile.

1995

June 9. Alongside the University Scientific Centre are being created: the Experts Council on the expertise of scientific research topics, including research projects with priority funding and the Council of Young Scientists in order to intensify the scientific activity of young researchers (Orders No. 401-PS and 402-PS from 09.06.1995).

In the yard of the Central Academic Building Smaranda Canteen is opened.

Grigore Friptuleac is being appointed Dean of the Faculty of Preventive Medicine, position that he have held until 1999, when the faculty was merged with the Faculty of General Medicine.

January 15. The Government of the Republic of Moldova issues the Decision No. 12 with regard to the Optimisation of the training of medical and pharmaceutical specialists.

April 4. The Minister of Health issues the Order No. 31 with regard to the Approval of the clinical bases of the university chairs.

1996

Based on the Government Decision No. 705 from 18.12.1996 the University is assigned the current name - Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova.

Medicina Editorial-Polygraphic Centre is opened.

1997

The University is being connected to Internet.

1998

The Francophone Section is opened within the Faculty of General Medicine.

The University Charter – the supreme law of the institution, is developed.

1999

The Faculty of Paediatrics and that of Preventive Medicine are integrated within the Faculty of General Medicine.

Stanislav Groppa is appointed Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine.

1999

It starts the alignment of the study process to the Bologna Process.

The Students' Trade Union Committee is reorganised into the Association of Medical Students and Residents of Nicolae Testemitanu SUMPh.

2000

November 1. It is established the Faculty of Residency and Fellowship Training led by Valeriu Revenco.

The University is accredited by the National Council for Accreditation and Attestation (Government Decision No. 574 from 05.07.2001).

2001

Pavel Godoroja is assigned the position of Dean of Dentistry Faculty.

The practical activity in hospitals, policlinics, pharmacies and dentistry offices are included in the curriculum starting with the first year of study.

It is implemented the training of medical students in 4 languages: Romanian, Russian, French and English.

It is opened the Infomedica Information Centre, which enables the users to use the most up-to-date resources and informational services.

2002

August 2. It is established the procedure of transfer of the students from non-accredited specialities of the Department of Medicine of Free International University of Moldova to the relevant faculties of Nicolae Testemitanu SUMPh. The reform was implemented according to the Government Decision of RM No. 936 from 12.07.2002 with regard to Some measures of regulation of the training of medical and pharmaceutical students in the Republic of Moldova.

It is established the Scientific Centre of Medicinal Plants Cultivation (Bardar village, Ialoveni district).

For the first time, the European Diploma Supplement is being issued to the graduates together with the diploma.

2003

January 17. The School of Public Health is established within Nicolae Testemitanu SUMPh. It is founded based on the Chair of Public Health with the main goal to train the specialists in the concerned area at postgraduate level through master programs.

It is approved the Regulation on the academic activity of the University according to the European Credit Transfer and Accumulation System.

2003

April 9. It is inaugurated the University Clinic of Primary Healthcare (UCPH), which includes in its structure the Centre for Practical Skills Training and Testing, a unique institution in Eastern Europe.

July 31. It is opened a branch of University Pharmaceutical Centre within the University Clinic of Primary Healthcare.

September 2. The Dentistry Clinic is reorganised into University Dentistry Clinic.

Gheorghe Placinta is appointed Dean of General Medicine Faculty.

2004

The University Senate initiates the process of self-evaluation of the Faculty of Medicine, for a subsequent evaluation by the Council of the International Conference of the Deans of Medicine Faculties of French Expression.

The University Clinic of Primary Healthcare has got the status of Public Medical-Sanitary Institution (PMSI) and is switched to self-management.

The second Infomedica Information Centre is opened within the Academic Building No. 2 (Pharmacy).

May 5. The Parliament of the Republic of Moldova adopts the Law on the modification and completion of the Education Law No. 547-XIII from July 21, 1995, by which it is underlined the peculiarity of higher medical and pharmaceutical education.

The University Library has merged with the Republican Scientific Medical Library and with those two Information Centres Infomedica. As a result of the reorganisation, it becomes the Scientific Medical Library of Nicolae Testemitanu SUMPh.

2005

October 6. The University has been awarded the Gloria Muncii Order in a token of high appreciation of the outstanding merits in the development of healthcare and medical science and for the essential contribution to the training of highly qualified specialists.

November 8. The School of Public Health Management starts its activity with the aim to provide postgraduate training through master studies.

As from 2005 until 2008, Nicolae Esanu has held the position of Interim Rector. In this period, Ion Ababii acts as Minister of Health.

The Faculty of Medicine is evaluated by the Council of the International Conference of the Deans of Medicine Faculties of French Expression.

2006

January 12. It is issued the Government's Decision No. 42 regarding the Clinic of Nicolae Testemitanu SUMPh, which regulates the clinical bases' activity.

2006

March 31. The university chairs and courses are distributed among faculties with the goal to streamline the activity of faculty councils and deanships in the management of continuing education in medicine and pharmacy at undergraduate and postgraduate levels.

May 18-20. The first edition of MedEspera International Congress of Students and Young Doctors takes place.

The University Pharmaceutical Centre is named after Vasile Procopisin.

December. Nicolae Ciobanu is named Dean of Pharmacy Faculty.

It is initiated a partnership between the Scientific Medical Library of Nicolae Testemitanu SUMPh and 12 medical libraries in North Carolina, USA.

2007

November. A lecture hall of the Central Academic Building located on 165 Stefan cel Mare si Sfant bd., is named after Professor Petru Galetchi.

2008

April 1. Ion Ababii returns to the position of Rector of Nicolae Testemitanu SUMPh.

The University is being implemented the Quality Management System according to the standard ISO 9001:2008 and is conferred the quality certificate in premiere. Subsequently, it will be confirmed annually.

Ion Lupan is appointed Dean of Dentistry Faculty.

2009

September 9. It is established the University Ethics Committee with the aim to monitor the implementation of the Moral Code of Nicolae Testemitanu SUMPh in the university community and the compulsory following of moral values and imperatives by every member of the University team. The Committee is led by Victor Pantea.

Eugen Bendelic is appointed Dean of the Faculty of Continuing Education in Medicine and Pharmacy.

The University Senate approves the establishment of the Faculty of Medicine No. 2 for the training of international students. Dean is named Mihail Gavriliuc.

2010

March 23. The Senate have approved the Development Strategy of Nicolae Testemitanu SUMPh, which subsequently was approved at the meeting of the Collegial Council of the Ministry of Health from May 25, 2010. Afterwards, it is included as a component of the Development Program of Medical and Pharmaceutical Education in the Republic of Moldova, approved by the Government Decision of the Republic of Moldova dated 27th of October 2010 (Monitorul Oficial No. 214-220 from 5th of November 2010, art. 1126).

September. The lecture hall of the Auditorium Building located on 20 N. Testemitanu street, is named in honour of Professor Nicolae Esanu.

2010

October 27. It is approved the Development Program of Medical and Pharmaceutical Education in the Republic of Moldova for the period 2011-2020, by the Government Decision of the Republic of Moldova No. 1006.

Within a public-private partnership it has started the construction of the Nicolae Testemitanu Residential Complex, designed for the University staff and specialists from other PMSIs.

The University becomes member of the Association of Medical Schools in Europe.

2011

June 8. The bust of the late Professor Nicolae Testemitanu, doctor habilitatus in medical sciences, famous scientist, brilliant surgeon, skilled manager of the higher medical education and the healthcare system, Statesman and grate patriot, is inaugurated in the square of the University.

June 22. It is established the Centre of Traditional Chinese Medicine within the University Clinic of Primary Healthcare.

The bust of Professor Nicolae Testemitanu is installed in the yard of Central Academic Building.

It is founded the University Dentistry Centre.

The University joins the International Association of Universities.

2012

It is approved the Informatization Strategy of Nicolae Testemitanu SUMPh from the Republic of Moldova for the period 2012-2015.

January 1. Nicolae Testemitanu SUMPh switches to financial autonomy according to the Government Decision of RM No. 983 from 22.12.2012.

June 14. Nikolai Starostenko Lecture Hall, designed for students, residents, young specialists and doctors, is inaugurated within Sfanta Treime Municipal Clinical Hospital No. 3.

2013

August. It is inaugurated the University Centre for Simulation in Medical Training (which integrates in its structure the Centre of Practical Skills Training and Testing), one of the top centres of simulation in Eastern Europe region. Director is named Andrei Romancenco.

September 2. It is inaugurated Victor Gheteul Lecture Hall within the Institute of Mother and Child.

September 3. It is approved the Regulation on the organisation of an open contest for the development of the concept-sketch of the brilliant scientists and doctors' busts, which will be installed in the adjacent square of Leonid Cobaleanschi Academic Building No. 1.

It is inaugurated the University Sports Complex located on 25/4 N. Testemitanu street.

2013

The University becomes member of the Association for Medical Education in Europe.

Mircea Betiu is appointed Dean of the Faculty of Medicine No. 2.

It is laid the foundation of the Socio-Cultural Complex located at Malina Mica, where there will be located the Museum of Medicine and Pharmacy History of the Republic of Moldova, the Scientific Medical Library, a conference room, the Students' Self-Government Centre. This will also include the Alley of Brilliant Scientists and Doctors.

January 1. It is implemented the University Management Information System.

April 7. Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy joined the European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the recruitment of researchers.

May. The members of the Association of Universities of Medicine and Pharmacy of Romania meet for the first time in Chisinau at Nicolae Testemitanu SUMPh.

2014

July. Within an evaluation report, the Experts of the World Federation of Medical Education assess the University as "an example of best practices for the countries in the region, both from the former Soviet Union as well as from the Black Sea Region".

July 24. Ion Ababii is re-elected as Rector for a new mandate of 5 years. The Government of RM will have confirmed his position in October 2014.

September. It is inaugurated the Academic Building No. 2 (Faculty of Pharmacy) after renovation.

January 17. It is initiated the creation process of Doctoral School at Nicolae Testemitanu SUMPh.

2015

The University starts to implement the new Education Code.

Up to the present, the University has trained more than 40 000 medical and pharmaceutical specialists, out of whom over 7 000 carry out their activity abroad.

BIBLIOGRAFIE

Arhiva USMF „Nicolae Testemițanu”

Baciu Gh. Profesorii universitari, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”. Chișinău: Tipografia Reclama, 2012. 296 p.

Raevschi M. Ghidul Muzeului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”: 65 de ani de la înființarea USMF: 35 de ani de la întemeierea Muzeului USMF. Chișinău: CEP Medicina, 2011. 224 p.

Ștemberg M. O pleiadă de glorie = Славная плеяда: Rectorii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (schițe biogr.). Chișinău: Tipografia Reclama SA, 2009. 112 p.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la 60 de ani. Chișinău: CEP Medicina, 2005. 448 p.

60 ani de învățământ superior medical în Republica Moldova: Făuritorii unei istorii de aur... Chișinău: CEP Medicina, 2005. 432 p.

www.usmf.md

www.usmf.md

